

Голос України

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

Напередодні Дня працівника соціальної сфери Президент України своїм указом за вагомих внесок у вирішення питань соціального захисту населення постановив нагородити: орденом «За заслуги» III ступеня санітарку Мирогощанського дитячого будинку-інтернату Рівненської області **Євгенію Перету**, орденом княгині Ольги III ступеня директора Кіровоградського психоневрологічного інтернату Донецької області **Антоніну Ващук**, медаллю «За працю і звитягу» старшого кухаря Мукачівського психоневрологічного інтернату №1 Закарпатської області **Марію Бедь**.

Високими нагородами відзначено також інших працівників соціальної сфери.

ОФІЦІЙНО

Дві комісії однієї реформи

До 12 листопада в парламенті України буде сформовано спеціальну комісію, яка працюватиме над узагальненими пропозиціями фракцій і груп із внесення змін до Конституції. Про це повідомив Голова Верховної Ради Володимир Литвин після зустрічі з представниками всіх парламентських фракцій і груп.

За його словами, на зустрічі досягнуто домовленості про те, що кожна депутатська фракція і група обговорить цей законопроект і визначить свого представника, який увійде до складу спецкомісії. Після цього буде визначено концептуальні підходи до проведення політичної реформи.

(Закінчення на 2-й стор.).

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ І ВИГРАВАЙТЕ!

Шановні друзі!

Продовжуємо друкувати пропозиції від наших друзів-спонсорів для розіграшу серед передплатників «Голосу України». Отже, вам пропонують:

20. Концерн «Крюківський вагонзавод» (генеральний директор Володимир Приходько) — товари побутового призначення.

21. Полтавська корпорація з матеріально-технічного забезпечення АПК «Облагростач» (генеральний директор Петро Ківиш) — продукція землеробства.

22. Обласна виробничо-комерційна фірма «Полтава-паливо» (директор Володимир Мацюцький) — товари побутового призначення.

23. АТ «Полтавський тепловозремонтний завод» (голова правління Володимир Сурмач) — товари побутового призначення.

24. Чернівецький меблевий комбінат (генеральний директор Петро Луців) — стілець з плюшевою оббивкою.

Хай посміхнеться вам удача!

МІСТО ОБЛАСНОГО ПІДПОРЯДКУВАННЯ

Безумні ідеї і жорстока реальність

Минулися ті славні часи, коли сам лише факт наявності промислових підприємств приносив нашим містам і містечкам відносно благополуччя. Заводи та фабрики

будували і, зазвичай, утримували житло. Розвивали і підтримували комуналку. Були шефами над школами, будували поліклініки й лікарні, палаци культури і стадіо-

ни, табори відпочинку для дітей і санаторно-курортні оздоровниці для дорослих.

Але все тече, все змінюється. (Закінчення на 6-й стор.).

Колаж Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО

У НОМЕР

З візитом до грецьких колег

Сьогодні делегація Верховної Ради України на чолі з Головою Верховної Ради України Володимиром Литвином відбула до Грецької Республіки.

В аеропорту Голову Верховної Ради України привітав віце-спікер парламенту Грецької Республіки Панайотіс Згурідіс, офіційні представники Грецької Республіки, працівники Посольства України в Грецькій Республіці. Триденний візит української делегації вельми насичений зустрічами та переговорами. Лише на сьогодні заплановано переговори Володимира Литвина з Головою парламенту Грецької Республіки А. Какламанісом. Цього самого дня відбудуться зустрічі делегації з представниками української діаспори, архієпископом Афін та всієї Греції Христодулосом, генеральним секретарем парламентської групи «Нової Демократії» Г. Сьюфасом,

парламентським представником Компартії Грецької Республіки А. Скілакісом та головою партії «Сінаспізмос» (коаліція лівих сил) Н. Костандопулосом.

Вільнюс — адвокат Києва

Україна очікує від саміту Україна—НАТО, що має відбутися в Празі, діалогу, а не звинувачень у незаконних поставках зброї Іраку, заявив, перебуваючи з візитом у Литві, Президент України Леонід Кучма. Він іще раз наголосив, що наша країна зброю Іракові не продавала.

У Вільнюсі під час спільної з Президентом Литви Валдасом Адамкусом прес-конференції за підсумками переговорів Л. Кучма зазначив: «Ситуація щодо участі у Празькому саміті дещо утруднена», пояснивши, що йдеться про обвинувачення України у продажу радарних установок Іраку. Український лідер зазначив, що на

цю проблему «можна дивитися по-різному». Разом з тим, за його словами, Україна «виходила і виходить із того, що свій шлях вона визначила — це шлях євроінтеграції, у тому числі й до НАТО».

(Закінчення на 9-й стор.).

«Джанетт» знеструмив Волинь

Відголоски руйнівного урагану «Джанетт», який вирував у Західній Європі, дійшли до Волині. Шквальний вітер, швидкість якого сягала 30 метрів за секунду, пошкодив майже 20 ліній електропередач, поламав дерева, позривав шифер з дахів будинків. У п'ятми опинилося понад 60 сіл краю. Найбільше постраждали від стихії мешканці Луцького, Рожищенського і Горохівського районів. Однак уже нині енергопостачання відновлено у всіх населених пунктах області, повідомляє наш власний кореспондент Роман ЖИЖАРА.

31 ЖОВТНЯ

■ 1884 р. У Парижі померла українська художниця Марія Башкирцева. ■ 1932 р. В Україні почала діяти Надзвичайна комісія з хлібозаготівель, яка фактично вилучала зерно в республіці, де вже почався голод. ■ 1943 р. Розпочалася Керченсько-Ельтигенська десантна операція. ■ 1960 р. У Миколаєві на Чорноморському суднобудівному заводі спущено на воду китобазу «Радянська Україна». ■ 1961 р. Стала до ладу Придніпровська ДРЕС, найбільша на той час у державі. ■ 1964 р. У Львові відкрито пам'ятник Іванові Франку.

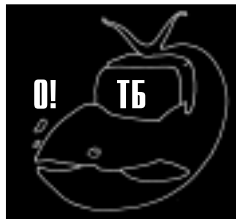

Освіта: перерва на реформи

7

10, 15

Програма телебачення

11—14

Рахують гроші й усувають суперечності

У КОМІТЕТАХ ВР

Комітет Верховної Ради з питань будівництва, транспорту і зв'язку рекомендував парламентові прийняти у другому читанні проект закону про внесення змін до Закону України «Про зв'язок». Члени комітету підтримали запропоновані авторами законопроекту доповнення стосовно скасування плати за вхідні дзвінки і встановлення лічильників обліку часу за телефонні розмови.

На спільному засіданні Комітету ВР з питань молодіжної політики, фізичної культури, спорту і туризму та міжфракційного депутатського об'єднання «Україна туристична» розглянуто проекти змін до Закону «Про туризм» та до статті 2 декрету Кабінету Міністрів «Про місцеві податки та збори» (стосов-

но граничного розміру готельного збору). Народні депутати одногласно підтримали законопроект, що передбачає істотне зменшення готельного збору.

Комітет ВР з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки підтримав проект закону про внесення змін до За-

кону України «Про Державний бюджет України на 2002 рік» (стосовно підприємств буровугільного комплексу). Документом передбачається надати Мінпаливенерго право на виділення коштів у сумі 23 млн. грн. для виконання робіт з реформування підприємств буровугільного комплексу за рахунок видатків, що спрямовуються на реструктуризацію вугільної галузі.

Комітет Верховної Ради з питань національної безпеки і оборони рекомендував парламентові прийняти за основу в першому читанні проект закону про внесення змін до Закону України «Про державне оборонне замовлення», яким пропонується конкретизувати порядок розміщення оборонного замовлення на підприємствах—монополістах у разі, якщо його не вдалося розмістити за конкурсом.

Комітет Верховної Ради України з питань державного будівництва та місцевого самоврядування рекомендує парламентові повернути на доопрацювання авторам законопроект про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», що стосується регулювання сфери зовнішніх зносин

місцевими органами самоврядування. Комітет наголошує, що стаття 35 цього закону вже передбачає повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у галузі зовнішньоекономічної діяльності. Комітет пропонує інший законопроект, що також стосується питання регулювання зовнішніх зносин, — про внесення змін до закону «Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим», відхилити як такий, що суперечить нормам Конституції Автономної Республіки Крим.

Комітет Верховної Ради України з питань еко-

номічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій рекомендував парламенту прийняти в першому читанні проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (стосовно доходів та видатків бюджету). Законопроект розроблено з метою усунення суперечностей у законодавстві, що виникли у зв'язку з прийняттям Бюджетного кодексу, які необхідно врегулювати для виконання Державного бюджету України у 2003 році.

За повідомленням Інформаційного управління ВР.

Щоб підтримати передплатника

Учора в Києві відбулася прес-конференція голови Національної спілки журналістів України Ігоря Лубченка, народних депутатів України Сергія Правденка, Петра Толочка та заступника головного редактора газети «Голос України» Сергія Демського (на фото зліва направо), на якій було репрезентовано закон, нещодавно ухвалений Верховною Радою України. Закон впорядковує питання передплати друкованих періодичних видань. Необхідність прийняття закону зумовлена розбіжностями в розумінні умов організації перед-

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

плати, що могло призвести до фактичного збільшення вартості передплати, зменшення можливості читачів передплачувати газети та журнали. Тому народні депутати Беспалов і Правденко за підтримки Національної спілки журналістів, Гільдії головних редакторів, представників місцевої преси зініціювали законопроект, який унормовує проблеми передплати. Верховна Рада прийняла його як закон, який убезпечить громадян України від безконтрольного збільшення цін на друковану періодику.

Втрачену печатку Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією вважати недійсною.

У НОМЕР

Депутати проти податківців

Триває протистояння народних депутатів від блоку «Наша Україна» і ДПА у Львівській області. Акція, головною метою котрої є звільнення з посади голови ДПА у Львівській області Сергія Медведчука, набула характеру цілеспрямованої програми. На прес-конференції у Львові народні депутати Олег Тягнибок, Тарас Стецьків, Тарас Чорновіл повідомили про підготовку проекту постанови щодо створення тимчасової слідчої комісії, яка перевірить діяльність львівських податківців. О. Тягнибок повідомив, що 160 депутатів поставили свої підписи під заявою про створення такої комісії. Питання діяльності ДПА має намір розглянути і позачергова сесія обласної ради. У голови обласної ради Михайла Сендака, висування блоку «Наша Україна», є й особисті претензії до Сергія Медведчука. ДПА ініціювала порушення кримінальної справи на автопідприємстві, яким до обрання на посаду голови керував М. Сендак.

— Але я не звертаю на це уваги, це — психологічний тиск, — заявив М. Сендак.

Голова ДПА Сергій Медведчук «рукавичку прийняв» і оприлюднив свою позицію:

— Якщо платник податків не погоджується з рішенням податкового органу, він може оскаржити його у встановленому порядку. Проте останнім часом окремі керівники підприємств—порушників податкового законодавства почали шукати підтримку в політиків блоку «Наша Україна». Вони звинувачують керівництво податкової адміністрації області в упередженому ставленні до очолюваних ними структур. Це — безпідставні звинувачення, тому я оприлюднив перелік підприємств, яким за результатами перевірок донараховано великі суми платежів.

За попередніми домовленостями комісія з перевірки діяльності львівських податківців має приступити до роботи у п'ятницю.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Шановна Юліє Володимирівно!

Вдатися до такого незвичного виду епістолярного жанру змусили мене Ви і Ваш соратник О. Турчинов. Банальну подію — вихід депутата з фракції, що трапляється в усіх парламентах світу, Ви зуміли перетворити на всеукраїнську брудну плітку. Всього

му чесному народові попішили оголосити (через газети та Інтернет), що Толочко продався, чи то за 50 тис. доларів, чи то за «мерседес». Будучи власниками броньованих «мерседесів», Ви і О. Турчинов гадаєте, що й для інших це омріяне бажання. Мушу вас розчарувати, така «крутизна» мене ні-

коли не спокушала. Як казав класик: «Мені це не личить і не по роках». І чого це Ви вирішили, що Толочка купили? Адже на власному досвіді могли переконатися в марності цієї затії. Чи Ви вважаєте, що інші домоглися більшого в тому, що не вдалося Вам?

(Закінчення на 5-й стор.).

Відкритий лист до Ю. В. Тимошенко

Науковці й «чорнобильці» вимагають соціального захисту

Учора працівники Національної академії наук України пікетували Кабінет Міністрів. Вчені вимагали від уряду підвищити розміри пенсій науковим пра-

цівникам, збільшити фінансування науки та внести відповідні зміни до проекту держбюджету на наступний рік. До пікетників приєдналися й «чорнобильці». Вони

наполягають на одержанні від держави конкретних соціальних гарантій і захисту постраждалих наслідок катастрофи на Чорнобильській АЕС.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Дві комісії однієї реформи

(Початок на 1-й стор.).

Володимир Литвин підкреслив, що робота спецкомісії узгоджуватиметься з роботою комісії з проведення конституційної реформи, створеної при Президентові України. Під час обговорення питання про проведення політичної реформи не йдеться про обмеження повноважень глави держави, сказав Голова ВР, а про те, щоб «забезпечити ефективну роботу, взаємну відповідальність парламенту за уряд, уряду — за парламент».

В. Литвин зазначив, що в запропонованому законопроекті є норма про те, що Президент може розпускати Верховну Раду в разі, якщо парламентові не вдасться впродовж 60 днів сформувати уряд.

Лідер фракції Соцпартії Олександр Мороз оптимістично оцінює результати зустрічі. О. Мороз зазначив: вона «свідчить про те, що всі керівники фракцій розуміють необхідність політичної реформи», проте є різні бачення технології її проведення.

Водночас, за словами лідера СПУ, представники більшості висловлюють сумнів з приводу комплексності змін до Конституції, що «може означати затягування цього процесу нескінченно».

А член фракції «Блок Юлії Тимошенко» Олександр Турчинов заявив, що між фракціями немає домовленостей, є різні позиції з питання проведення конституційної реформи.

О. Турчинов зазначив, що у «пропрезидентських фракцій є бажання заговорити це питання». Водночас, повідомляє «Інтерфакс-Україна», фракція БЮТ готова підтримати окремі позиції обговорюваного законопроекту про внесення змін і доповнень до Конституції.

Секретаріат Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, транспорту і зв'язку висловлює глибокі та щирі співчуття головному консультантові Зиновцю Михайлу Семеновичу з приводу тяжкої втрати — смерті матері **Марії Семенівни**.

НОВИНИ

КОМЕНТАР

Голова Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення Іван Чиж наполягає на поверненні Концерну радіомовлення, радіозв'язку і телебачення (РРТ) до сфери управління комітету. Про це він заявив, відповідаючи на дзвінки громадян під час «гарячої лінії» Кабміну. Ті, хто телефонував, скаржилися на часті відключення центральних каналів радіо і телебачення в регіонах.

Рішення про передання РРТ до управління Держкомітету зв'язку та інформатизації було прийнято Кабінетом Міністрів України у травні минулого року, щоб поліпшити фінансове становище Концерну. За словами Івана Чиж, сьогодні очевидно, що це рішення — помилкове.

Ще Іван Драч, коли він був головою Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення, давав ук-

рай негативну оцінку діям керівництва Держкомзв'язку. У своєму зверненні до Президента, Прем'єр-міністра і Голови ВР України (серпень 2001 року) він висловлював занепокоєння тим, що Держкомзв'язку без погодження з Антимонопольним комітетом, порушуючи законодавство, видав наказ від 30.07.01 про реорганізацію Концерну радіомовлення, радіозв'язку і телебачення. Ще тоді Драч вказував, що така ре-

Поверніть РРТ

організація призведе до ліквідації обласних радіо-передавальних центрів, які є основною складовою державних мереж телерадіомовлення. Він посилався на Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про перелік об'єктів права державної форми власності, які не підлягають приватизації», згідно з яким усі об'єкти РРТ відносяться до стратегічних і не можуть бути приватизовані. У зверненні вказувалося на недоцільність перепідпорядкування Концерну РРТ Державному комітету зв'язку та інформатизації, дії керівників якого «не можна віднести до методів сучасного менеджменту».

У лютому 2002 року Президент розпорядився повернути Концерн до підпорядкування Держкомінформу. Тоді ж було видано відповідні розпорядження Прем'єр-міністру Анатолію Кінаху і керівникам Держкомзв'язку і Держкомінформу. У квітні Кінах був змушений ще раз нагадати керівництву Держкомзв'язку про необхідність «терміново завершити виконання розпорядження Президента про повернення Концерну РРТ у підпорядкування Держкомінформу». Як бачимо, а РРТ і нині там.

Ольга ВІТЕР.

ФОТОФАКТ

У столиці пройшла презентація нового комфортабельного автобуса підвищеної місткості «Солярис Урбіно 15». На знімку: під час презентації.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

«Таблиця ділення» бюджету

За словами голови Вінницької обласної ради Юрія Іванова, механізм розподілу бюджетних коштів подекуди позбавлений елементарної логіки.

На підтвердження сказаного співрозмовник на-вів декілька конкретних прикладів. Скажімо, 30 відсотків бюджету нинішнього року передбачалося спрямувати для села. Згадувані кошти мали йти з капітальних відрахувань видатків у сумі 430 мільйонів гривень. Найпростіше, на думку співрозмовника, було б ділити кошти між регіонами або за кількістю сільських населених пунктів, або ж за наявністю сільських жителів.

Та застосували інший принцип: кошти давали залежно від... економічної потужності областей. На місцях відповідно мали не обділити своїх селян. Що з того вийшло? На Вінниччині — 53 відсотки сільського населення, а на Донеччині — 6. Вугільний Донбас, звісно, потужніший від «цукрового Донбасу», тому й грошових надходжень отримав більше, та ще й розділив їх на меншу, ніж на Вінниччині, кількість населення. Як переконати урядовців, щоб надалі не поглиблювали диспропорцію між регіонами?..

Погано спрацьовує «таблиця ділення» у розподілі коштів між органами самоврядування. Заз-

вичай їх виділяють на сільські ради. У двох районах — Тульчинському й Оратівському — кількість рад майже однакова. Зате за чисельністю населення Тульчин утричі більший. Виходить така «арифметика»: в Оратові, де, повторюю, менше мешканців, видатки на одного працівника органів місцевого самоврядування становлять 300 гривень, а в Тульчині — лише 178. Сільські голови мимоволі опиняються у жебраках.

Не взято до уваги інші важливі чинники. Рівень газифікації регіонів істотно позначається на витратчаних бюджетних коштів. До переходу на опалення природним газом у Гушинецькому профте-хучилищі, що в Калинівському районі, для опалювального сезону потрібно було закупити вугілля на суму 300 тисяч гривень. Нині для закупівлі газу достатньо 65 тисяч гривень. Але ж область навіть на чверть не забезпечена блакитним паливом. Під час формування бюджету цей показник, на жаль, до уваги не береться. З Києва, схоже, таких дрібничок не видно...

Віктор СКРИПНИК. Вінницька область.

Зиму обіцяють теплу

Опалювальний сезон на Кіровоградщині чи не вперше за роки незалежності України розпочали вчасно.

Місцевим комунальним службам, незважаючи на труднощі, вдалося у визначений термін підготувати котельні, відремонтувати тепломережі. Гостро поставало питання із забезпеченням теплопунктів паливом. Тільки за минулий рік борг за спожитий газ перевищував 13 мільйонів гривень. Завдяки втручанням голови ОДА Василя Моцного, досягнуто домовленостей із керівництвом ДК «Газ України» про реструктуризацію боргу. За перші два тижні жовтня його було зменшено вдвічі, що дало змогу отримати нові ліміти на блакитне паливо.

Олег БОНДАР. Кіровоградська область.

ЗНАЙ НАШИХ!

Еталонна Массандра

Відразу три сертифікати якості — міжнародний, український і російський — отримав відомий у світі виробник якісних вин: головний завод Національного виробничого аграрного об'єднання «Массандра».

Нині це єдине в Україні виноробне підприємство, де не лише продукція, а й рівень організації виробництва оцінені так високо і відповідають найвищим світовим стандартам. За словами генерального директора «Массандри» Миколи Бойка, це значить, що кожна випущена тут пляшка вина стала і повинна бути надалі лише еталонною.

Усі три сертифікати мають неабияке значення, адже «Массандра» щороку дедалі енергійніше заявляє про себе на світовому ринку, невтомно поповнює найунікальнішу на

планеті за кількістю і розмаїттям напоїв винотеку. Робота з виготовлення майже 650 тисяч декалітрів найдобріших вин (60% іде на експорт) не припиняється. Навіть нищівні невдачі для виноградарів Криму рік стійких лих видався для колективу врожайним. Усі господарства «Массандри» перевиконали свої планові завдання і отримали з одного гектара в середньому по 45 центнерів сонячних грон з оптимальним вмістом цукру, а в радгоспі-заводі «Лівадія» — 75.

Віктор ХОМЕНКО. Крим.

ПАМ'ЯТЬ

«Безсмертна Одеса»

Під такою назвою в Одеському історико-краєзнавчому музеї започатковано цикл виставок, що розкажуть про людей, які прославили рідне місто. Першу експозицію присвячено Георгію Аполлоновичу Шилу, який 18-річним, одразу після звільнення Одеси від фашистів навесні 1944 року, пішов на фронт і не раз виявляв мужність та відвагу, звільняючи Україну, Білорусію, Угорщину. В 19 років його було удостоєно звання Героя Радянського Союзу — за знищення трьох фашистських танків.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

У НОМЕР

■ Черкаси

Хабарник — колишній голова райдержадміністрації

Це сталося у приміщенні Катеринопільської районної державної адміністрації два роки тому.

До керівника району звернулася директор однієї з місцевих комерційних фірм з проханням допомогти повернути наданий сільгосппідприємствам торговельний кредит. Для проведення весняно-польових робіт фірма забезпечила господарства пально-мастильними матеріалами і тепер чекала на виконання укладеного договору, за яким мала одержати 40 тонн пшениці, 11 — соняшнику і 17 тонн гороху. Сергій Коломієць пообіцяв посприяти у поверненні боргу, але з умовою: за цю послугу директор повинен сплатити йому 25 тисяч доларів «комісійних». Після нетривалих «торгів» зійшлися на 15 тисячах. Причому «комісійні» бізнесмен даватиме частинами — у міру того, як повертатиметься борг...

Перші три тисячі доларів підприємець вручила голові райдержадміністрації 13 червня 2000 року у його кабінеті. Однак перед цим вона побувала з відповідною заявою в УБОЗі, де його працівники обробили гроші спеціальним розчином. А далі все було, як кажуть, справою техніки. До кабінету зайшли правоохоронці і вилучили «хабар» з... черевиків Сергія Коломійця, повідомляє наш власний кореспондент Лідія ТИТАРЕНКО.

■ Чернігів

Спільний біль

У Щорсі Чернігівської області нині знімається російський серіал за сюжетом одного з творів відомого письменника Анатолія Рибакіна, дитинство якого пройшло у цьому місті. В основі кінострічки — трагічні події минулої війни. Щойно до райцентру з ФРН приїхали брати Йоганес та Годерт Ульмке, які через багато десятиліть нарешті знайшли місце поховання рідного батька Вільгельма, коменданта Щорса, загиблого у березні 1942 року від рук месників. Вони також подарували 2500 євро Святомиколаївському храму, дитячим закладам міста, повідомляє наш власний кореспондент Сергій ПAVЛЕНКО.

■ Дніпропетровськ

Гуртом проти бідності

Завданням номер один оголосила на Дніпропетровщині боротьбу з бідністю голова обласної ради Галина Булавка. Цього року, порівняно з минулим, тут на 19 відсотків виросла середньомісячна зарплата. Понад 248 тисяч малозабезпечених, 117 тисяч пенсіонерів, 147 тисяч ветеранів війни і майже 78 тисяч багатодітних сімей отримали матеріальну допомогу. Загальна сума виплат перевищила 56 мільйонів гривень, повідомляє наш власний кореспондент Микола НЕЧИПОРЕНКО.

ФОТОФАКТ

36-річний український мандрівник з Одеси Теодор Резвой представив новий проект переходу через Атлантичний океан із заходу на схід на семиметровому весловому човні. Старт заплановано на травень наступного року. 2001 року до списку чотирьох країн, представники яких поодиночі перетнули Атлантику, Резвой додав Україну. Тоді він на весловому човні «Одеса» за 67 днів подолав майже п'ять тисяч кілометрів від острова Ла Гомера (Канарські острови) до острова Барбадос (Вест-Індія).

На знімку: мандрівник Теодор Резвой зі своєю матір'ю, прес-секретарем Товариства океанських веслярів (Лондон, Велика Британія) Тетяною Резвой-Крачлоу.

Фото Олександра СИНІЦІ (УНАН).

Теплоелектроцентрально Кіровограда почала обігрівати оселі мешканців 14 жовтня о 23 годині 55 хвилин

Император Александр II был убит метательным снарядом, изготовленным Кибальчичем

Навіщо платити більше

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

«Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб».

Стаття 55 Конституції України.

«За це вже треба комусь робити характері або в три шії знати» — так Президент України Л. Кучма оцінив здобутки Фонду держмайна за дев'ять місяців нинішнього року. Воно й не дивно, якщо врахувати, що із запланованих в бюджеті 2002 року 5,85 мільярда гривень приватизаційне відомство поки що вторгувало тільки 480 мільйонів гривень. Сам голова ФДМУ Олександр Бондар з цього приводу зауважив, що фонд не погоджувався із закладеними до бюджету цифрами, «бо має досвід проведення приватизації в попередні роки і реально дивиться на стан речей щодо цього процесу». Ми не будемо аналізувати реальний стан речей, проте скажемо, що коли й справді застосовуватиметься «досвід проведення приватизації в попередні роки», то план надходжень до бюджету таки не буде виконано. Особливо, якщо Фонд держмайна застосовуватиме досвід, набутий під час приватизації ВАТ «ЛиНОС».

«Порочний зв'язок»

Бо покупець — «ТНК-Україна» за умов справжнього комерційного конкурсу за контрольний пакет акцій «ЛиНОСу» (67,41 відсотка) мав би заплатити щонайменше 2,5 мільярда гривень (загалом підприємство оцінюється у понад 5 млрд. грн.), а заплатив лише 53,1 мільйона гривень. І сталося це тому, що є всі підстави вважати: між двома учасниками так званого комерційного конкурсу з продажу — «ТНК-Україна» та «Продінторг» — існував найбезпосередніший зв'язок.

Той факт, що договір купівлі-продажу пакета акцій ВАТ «ЛиНОС» від імені покупця — підприємства з іноземними інвестиціями «ТНК-Україна» підписав Олександр Георгійович Креденцер, доводити не потрібно. А втім, ми пропонуємо копію договору, підпис під яким справді належить Креденцеру О. Г. А тепер про зв'язок «ТНК-Україна» із «Продінторгом». Не знаємо, чи ретельно Фонд держмайна перевіряв статутні документи «Продінторгу», проте довідка Держкомстату України від 30.08.2002 року підтверджує: відповідно до облікової картки, заповненої у Київському міському управлінні статистики 9 лютого 1999 року, громадянин Креденцер О. Г. був керівником, а також засновником ТОВ «Продінторг». Якщо комусь цього мало для доведення, що зв'язок між «ТНК-Україна» і «Продінторгом» не вигадка, а сумна реальність, прочитуємо інші документи.

Наприклад, 10.03.2000 року, дві особи, які проживають у Хмельницькому та у селі Лісоводі Городоцького району Хмельницької області доручили Креденцеру Олександровичу Георгійовичу від їхнього імені «управляти і розпоряджатися (продавати, обмінювати, заставляти)» їхніми частками у майні ТОВ «Продінторг» на власний розсуд (див. копію). Тоді ж було поновому «задіяно» «Продінторг» — саме 10.03.2000 року збори учасників ТОВ затвердили нову редакцію статуту «Продінторгу». А незабаром таким само підпис Креденцера О. Г. (як і під договором про купівлю акцій «ЛиНОСу») з'явився під статутом ТОВ «Продінторг», що 5 червня 2000 року засвідчив нотаріус (див. копію). Гадаємо, наведених фактів більш ніж досить, адже з цього випливає, що хоч «Продінторг» та пов'язаний

з ним Олександр Георгійович Креденцер

конкурс програли, зате його виграв представник «ТНК-Україна» Олександр Георгійович Креденцер.

А коли все викладене — неправда, то що, здавалося б, простіше, як пред'явити документи, котрі стосуються «Продінторгу», і спростувати викладені факти. Саме на основі цих фактів гендиректор НВО «Агрокомплекс» Олександр Галкін звернувся з позовною заявою про визнання результатів комерційного конкурсу з продажу пакета акцій ВАТ «ЛиНОС» недійсними. Але Господарський суд Києва на тій підставі, що «Агрокомплекс» не брав участі у конкурсі «прийшов до висновку про недоведеність позивачем порушень його прав та охоронюваних законом інтересів». Тож поки що «переможці» можуть тішитися, що «на сьогодні судових рішень, які підтверджують нелегітимність конкурсу, — немає». Але суд, очевидно, відбудеться. Тільки, може статися, в Україні вже не буде сьогоднішніх покупців. Бо, як зазначає російська газета «Версия» (7–13.10.2002 р.), «ТНК» продається британцям.

І тепер, як заявляв агентству «Bloomberg» президент «Альфа-груп» (до її складу входить «ТНК», — С. Л.) Михайло Фрідман, справа — за «правильною ціною». Тож коли компанію буде продано за реальною ціною, нам залишиться наполегливо поцікавитися у членів конкурсної комісії

Хто компенсує різницю?

Та чому за 67,41 відсотка акцій «ЛиНОСу» не сплачено хоча б 2,5 мільярда гривень (це без урахування близько 1 мільярда гривень заявлених кредиторами боргів «ЛиНОСу»). І нагадаємо: низьку ціну пакета акцій «ЛиНОСу» Фонд держмайна обгрунтовував значними боргами підприємства. Але згодом «забув» включити до оголошення про комерційний конкурс повну інформацію про реальну заборгованість підприємства. Бо пункт про погашення боргів перед внутрішніми кредиторами у договорі відсутній. Тож можливий майбутній власник «ЛиНОСу» (наприклад, Бритиш Петролеум) не матиме перед внутрішніми кредиторами навіть словесних зобов'язань.

До речі, в «Протоколі № 1» засідання конкурсної комісії від 24.04.2000 р. зазначається, що заступник голови ФДМУ В.

Васильєв повідомив членів комісії: відповідно до Положення про порядок проведення конкурсів з продажу пакетів акцій ВАТ фіксовані умови конкурсу мають передбачати «зобов'язання з погашення всієї кредиторської заборгованості підприємства». Але після цього член комісії І. Хотей запропонував такі фіксовані умови конкурсу, які передбачають «часткове погашення покупцем простроченої кредиторської заборгованості ВАТ «ЛиНОС». І всім членів комісії проголосували «за». Отже, було проігноровано не лише приватних кредиторів, а й державу, оскільки до фіксованих умов конкурсу було вписано лише частину боргу «ЛиНОСу» перед бюджетом.

Тому Державна податкова інспекція в місті Лисичанську 22.06.2001 року звернулася із заявою до Вищого арбітражного суду про визнання майнових вимог на суму 41 мільйон

586 тисяч гривень. Як бачимо, «вторгувавши» за пакет акцій «ЛиНОСу» 53,1 млн. грн., держава водночас не отримала 41 млн. 586 тисяч гривень.

Отже, констатуємо, що на момент проведення конкурсу «ЛиНОС» обріс низкою незавершених судових справ, але при цьому в підписаному договорі купівлі-продажу продавець, тобто Фонд держмайна, записав, що гарантує: «На момент укладення договору... судових справ щодо нього (пакета акцій. — С. Л.) немає».

Як нас катають на нашому «велосипеді»

Але й це ще не все. Наприклад, договір про купівлю-продаж пакета акцій передбачає, що покупець не може використовувати як джерело оплати виконання будь-яких зобов'язань за цим договором кошти, що будуть отримані в результаті діяльності ВАТ (крім диві-

Проблему продажу пакета акцій ВАТ «ЛиНОС», заборгованості підприємства перед кредиторами та процесу санації «Голос України» висвітлював з різних позицій. Крім того, 4 жовтня прес-служба «ЛиНОСу» представила в нашій газеті висловлювання деяких народних депутатів. Тож здавалося, у цій дискусії поставлено крапку. Та ось до редакції надійшов лист лідера фракції «Наша Україна» Віктора Ющенка. Друкуємо його повністю: «В № 182 «Голосу України» від 4 жовтня 2002 року було опубліковано ряд коментарів під загальною назвою «То чи потрібна санація?». Серед інших висловлювань політиків використовувались цитати, авторство яких приписувалося мені та Юрію Єханурову. В матеріалі вказано, що інтерв'ю зі мною і Ю. Єхануровим проводив В'ячеслав Ковальов.

Інформую Вас, що подібних коментарів я не давав. Прощу Вас якнайшвидше надати мені документи або аудіозаписи, на підставі яких газета «Голос України» приписала мені та Ю. Єханурову авторство наведених в матеріалі «То чи потрібна санація?» тверджень.

Голова фракції Віктор ЮЩЕНКО».

Це змусило редакцію ще раз повернутися до проблеми, пов'язаних з «ЛиНОСом».

дендів).

Але водночас із договором підписується «Додаток до Договору купівлі-продажу пакета акцій ВАТ «ЛиНОС». Запитаєте, навіщо потрібен додаток, тим паче, підписаний водночас із договором? Схоже, що ось навіщо. Один із пунктів додатку гласить: «ТНК-Україна» забезпечить формування ціни переробки сирої нафти, що завантажується на підприємство у відповідності з умовами інвестиційного конкурсу з урахуванням необхідності виконання зазначеного зобов'язання, що у свою чергу буде служити джерелом надходження коштів, необхідних підприємству для погашення зазначеної заборгованості (перед «Вестдйчеландесбанком». — С. Л.).

Тобто те, що заборонено договором, — дозволено додатком до нього? Отак нас катають на нашому «велосипеді». І таких метаморфоз безліч.

«Враховуючи клопотання Фонду...»

Ніхто не сумнівається в існуванні виписки з реєстру власників цінних паперів, яка свідчить, що акції «ЛиНОСу» під арештом не перебувають. Бо мова про інше. У попередньому матеріалі зазначалося, що 12.04.2000 року голова Вищого арбітражного суду України Д. Притика, «враховуючи клопотання Фонду держмайна від 12.04.2000 року», але не беручи справу до свого провадження (як того вимагає стаття 13 Закону «Про арбітражний суд»), скасував рішення суду про арешт майна та акцій, відкривши у такий спосіб шлях до продажу акцій «ЛиНОСу». Бо скасувати рішення суду можна лише ухвалою судді у справі чи колегії суддів, які розглядають справу.

Гадаємо, голова ВАСУ пішов на цей крок, повіривши запевненням голови Фонду держмайна Олександра Бондаря, що «опрацьовуються умови проведення конкурсу, які передбачатимуть способи погашення перебіжком конкурсу всієї кредиторської заборгованості ВАТ «ЛиНОС», оскільки завжди заявляв про необхідність пошуку взаємоприйнятної рішення.

Наприклад, ще 30.07.1998 року Голова ВАСУ Д. Притика в листі до тогочасного Першого віце-прем'єр-міністра А. Голубченка (котрий уже тоді просив скасувати заборону на відчуження акцій «ЛиНОСу»), писав: «Систематичне порушення з боку ВАТ «ЛиНОС» договірних умов, а також ухилення від виконання судових рішень стало причиною не лише виникнення заборгованості,

а й призводить до її зростання... З частиною кредиторів на пропозицію суду ВАТ «ЛиНОС» уклав цивільно-правові угоди про умови і порядок погашення заборгованості, що дає підстави сподіватися на вирішення боргових проблем саме таким шляхом. Враховуючи складне економічне становище ВАТ «ЛиНОС»,... «Агрокомплекс» зменшив суму боргу з 596 млн. 55 тисяч до 216 млн. 150 тисяч гривень. Борги ВАТ «ЛиНОС»... підтверджено рішенням ВАСУ. Законність цих рішень перевірена наглядовими інстанціями, в т. ч. Пленумом Вищого арбітражного суду України, і вони залишені без змін. Проте, на дату порушення справи про банкрутство ВАТ «ЛиНОС» судові рішення не виконав. Його твердження про те, що укладення ним з кредиторами угод про умови і порядок погашення боргів звільняє його від виконання рішень суду, протиправне... Кредитори заявили, що вони не ставлять за мету саме ліквідацію боржника чи заволодіння його майном. Вони наполягають на поступовому погашенні боргів відповідно до узгоджених графіків...» Тобто, як бачимо, голова ВАСУ намагався знайти взаємовигідний варіант вирішення справи.

Угода — чинна

І, здається, такий варіант було знайдено після підписання 20.08.1997 року між кредитором («Агрокомплексом») та боржником («ЛиНОСом») угоди про порядок та умови погашення заборгованості — ним було визначено остаточну суму заборгованості «ЛиНОСу» — 225 млн. грн. І ця угода досі чинна, незважаючи на існування ухвал суддів Вищого арбітражного суду та Донецького апеляційного господарського суду. Чинна тому, що підтверджена постановою судової колегії з перегляду рішень, ухвал, постанов Вищого арбітражного суду України. А згідно з прикінцевими та перехідними положеннями Закону України «Про внесення змін до Арбітражного процесуального кодексу України», «постанови судової колегії ВАСУ... є остаточними і можуть бути оскаржені до Верховного Суду України». Тобто, рішенням суддів Вищого арбітражного суду та Донецького апеляційного господарського суду аж ніяк не можна підмінити рішення Верховного Суду України.

Отож нам залишається висловити сподівання, що всі ці проблеми таки буде вирішено в Україні і нікому не доведеться звертатися до європейських судових інстанцій.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Медицина не для всіх

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Народний депутат Олександр Шевченко приїхав у свій округ одразу після того, як у парламенті слухали інформацію Кабміну про стан справ у вітчизняній охороні здоров'я.

— Я не зміг погодитися з доповідачем-міністром у тому, — сказав своїм виборцям Олександр Олександрович, — що за обсягами допомоги населенню наші лікарі вже начебто повернули втрачені останніми роками позиції. Навпаки, недоступність медичного обслуговування для багатьох наших людей, насамперед сільських, сьогодні треба вважати за соціальне лихо. Медицина «не для всіх» — це нонсенс.

Округ у Шевченка сільський. Донедавна він працював лише над питаннями реформування аграрного сектору економіки. А ось тепер уже не вперше у свій рідний Синельниківський район приїздить разом з депутатом обласної ради Людмилою Падалко —професором і головлікарем пологово-гінекологічного центру, який взявся за оздоровлення всього жіночого населення області.

Свою увагу до проблем охорони здоров'я Олександр Шевченко пояснює просто. Якщо на Дніпропетровщині 1438 сіль-

ських населених пунктів, а на них — лише 72 районні та дільничні лікарні, то це радість невелика. Майже на сотню скоротилася і кількість фельдшерсько-акушерських пунктів, більше половини з уцілілих не телефонізовано. Та й медиків нині на селі дуже мало. Офіційно дефіцит кадрів сягнув 20 відсотків, насправді він більший. 240 лікарів, які працюють тут, у сільській місцевості, не мають власного житла. Одержав його за останні п'ять літ лише один...

— То час уже дивитися правді у вічі: сільський люд, — вважає Олександр Шевченко, — з одного боку, просто позбавлений можливості отримувати пристойну, тим паче у повному обсязі, медичну допомогу, а з другого, набагато рідше по неї звертається. Мовчки хворіє,

страждає і помирає... То в чому його вина? Лише в тому, що живе в селі?

Виборці у відчаї. Повсюди під час зустрічей вони звертали увагу народного депутата і на іншу причину, чому їм справді недоступна медицина. Лікуватися сьогодні по кишені лише «вибраним». А іншим, коли захворів, — хоч у домовину одразу лягай. Про це Шевченко також говорив під час дня уряду в парламенті. Тепер поклав за мету зламати нинішні «традиції» у практиці фінансування сільських закладів охорони здоров'я, передусім сільських. «Маленькі» лікарні «провінційного значення» передано на утримання сільських рад. А які в них гроші, відомо всім.

Однак і це ще не все. Нині й державні видатки на охорону здоров'я розраховуються у нас за так званими коефіцієнтами вартості витрат на надання медичних послуг залежно від вікової структури кожного населеного пункту зокрема. Що для медичних закладів, передусім сільських територій області, наступного року обернеться недоотриманням загалом 9,5 мільйона гривень.

— Якби були високі народжуваність і тривалість життя, скажімо, до 75 літ і більше, то ці коефіцієнти забезпечували б бажане фінансування, —

пояснила суть справи депутат обиради Людмила Падалко. — Оскільки все навпаки, «мудрі» коефіцієнти ніби й задумано для того, щоб наше населення не відтворювалося, а помаленьку старіло і вимирало. Чи може бути щось потворніше і жахливіше?

І головне, що два депутати замислили спільно: запроваджувати на селі наразі сімейну медицину. На думку Олександра Шевченка і Людмили Падалко, практика сімейних лікарів тут має всі можливості стати реальністю. Адже на селі кожна родина і кожний мешканець завжди на видноті. І місцеві медики також. Якщо у селах, де мешкає тисяча жителів і більше, створювати поліклініки «загальної практики», як іменують осередки сімейної медицини фахівці, а в менш чисельних — амбулаторії цієї практики, то вже у найближчі тричотири роки можна значно поліпшити медичне обслуговування сільського населення.

Олександр Шевченко відразу зібрав й інших депутатів обласної ради, обраних у районах його округу. І домовився разом з ними втілювати «утопічну» програму. Бо насправді вона, вважає Олександр Олександрович, реальна.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровська область.

Нас вони учора продавали, Вас вони узавтра продадуть

З виступу народного депутата України Бориса Олійника на сесії Верховної Ради 25 жовтня 2002 року.

Хотів би поділитися з вами деякими тривожними роздумами з посиланням на власний досвід.

26 серпня 1991-го, коли на останньому з'їзді наредпів колишнього Союзу вже верховодили переможці від Білого дому, складаючи списки на предмет арештів, незважаючи на погрозливі «поради» мовчати, я все-таки виступив, зауваживши (пробачте за самоцитатацію) наступне:

«А тепер хочу звернутися до переможців. Над усе стережіться тих «витязів», які примазуються до вас. Звиклі торгувати, вони відтіснять вас, благородних лицарів, і пожнуть плоди

ваші, і зроблять усе, аби переможці розколись і пішли один на одного»...

На жаль, мої передбачення справдилися. Свідченням тому — розстріл Єльциним того ж таки Білого дому в 93-му, де загинули й вчорашні переможці від рук примазанків, учорашніх ортодоксальних партійців, що обернулися на коммунтантів-перекиньчиків, котрим за всіх часів потрібна була не Росія, а влада й гроші.

Виходячи з того трагічного досвіду, я намагався остерегти й наших в'язнів честі, істинних патріотів, котрі по тюрмах і таборах вистраждали незалежність України і котрі, як ніхто, мали право на це свято — закликаючи їх пильніше

придивитися, хто примазався до них і кого вони виносять на своїх раменах на владний олімп. А винесли тих же коммунтантів-перекиньчиків, котрим у всі часи потрібна була не Україна, а влада й гроші.

Акції протесту, які відбуваються нині в Україні — це конституційне право народу. Тим паче що корумпанти, клани і зlodії в законі переступили червону рису.

Але моральне право виводити людей на барикади мають лише ті, хто послідовно, впродовж років змагався за зміну системи влади, не зупиняючись перед загрозами і погрозами, а нерідко й ризикуючи життям. Ви їх знаєте поіменно. Саме до лицарів честі вкотре звертаюся: чи не помічаєте, як вас облипають і старі коммунтанти, і новітні, ще вчора ревні цілувальники

пантофлі, мазунчики системи, що накрали по зав'язку, які раптом обернулися на ще ревніших побивачів, та таких голосних, що вас, перших хоробрих, уже інколи ледве й чути?

Я в тому віці, коли вже треба думати не про грішну владу, а про душу. Отож вважаю за свій обов'язок ще раз звернутися до лідерів честі: перед праведним ділом пильно огляньте свої лави, аби до них не прослизли ті, хто завтра поже у муках вирощені вами плоди. І знову, як і сьогодні, правитимуть нами. Звертаюся поза партійними чи груповими установками, просто як українець:

Гей, пильнуйте, хлопці-радикали — В коммунтантів незмінна суть: Нас вони учора продавали, Вас вони узавтра продадуть.

Постанова Верховної Ради України Про Лічильну комісію Верховної Ради України четвертого скликання

Верховна Рада України постановляє:

1. Підтвердити повноваження тимчасової Лічильної комісії, утвореної Постановою Верховної Ради України «Про тимчасову Лічильну комісію Верховної Ради України четвертого скликання» від 14 травня 2002 року, як постійно діючої Лічильної комісії Верховної Ради України четвертого скликання.

2. Відповідно до вимог статті 2.2.9 Регламенту Верховної Ради України дозволити головуючому на засіданнях Верховної Ради України, у разі необхідності, давати відповідні доручення зазначеній Лічильній комісії.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.
м. Київ, 17 жовтня 2002 року. № 188-IV.

ОФІЦІЙНО

Відкритий лист до Ю. В. Тимошенко

(Початок на 2-й стор.).

Я пережив би ці наклепи і не відповідав би на них, якби за ними не настала тривала кампанія цькування мене і моєї сім'ї. Щодня, вранці та ввечері, послані Вами пікетники чергували біля під'їзду мого будинку з розгорнутими плакатами: «Толочко — зрадник Батьківщини».

Я спостерігав у безпосередній близькості, як, через непомірну влєсливість оточення, Ви дедали більше втрачали почуття реальності. Проте не міг і подумати, що до такої міри, щоб ототожнювати себе і свою партію з усією країною. На плакатах, що таврують мене, слово «Батьківщина» не взято в лапки. Замисліться бодай на хвилину над тим, що робите. Це ж бо з арсеналу пріснопам'ятних 30-х років ХХ ст. А кричите на мітингах, що Ви демократка, і прокинаєте владу за те, що вона переслідує Вас.

Цією непристойною акцією Ви більше втрачаєте, ніж здобуваєте. Вдосталь надивившись на шабаш Ваших людей, один мій знайомий сказав: «Ми думали, що Ви були в демократичній опозиції, а з'ясувалося, що в тоталітарній секті. Це тільки сектанти лінчуют своїх прозрілих відступників». І нема чого мені заперечити на це.

Одного разу я підійшов до людей, які «розпинали» мене, відрекомендувався і запитав, чим викликано їхнє старання? Що вони знають по суті ідеологічних розбіжностей Толочка і Тимошенко? З'ясувалося, нічого не знають. Після тривалої і досить мирної бесіди одна з учасниць кинула ненароком: «Хіба я мерзла б тут, якби в мене була пенсія, як Ваша зарплата?»

Як бачите, Юліє Володимирівно, люди вдячні Вам за те, що створюєте робочі місця. Хоча й за рамками моралі, а все-таки благодійність.

А тепер з приводу Вашої незаплямованої порядності (і вірності), що начебто дає моральне право шельмувати Толочка як зрадника. Згадайте, як швидко Ви зреклися Лазаренка, наче й не були з ним у близьких (ділових) відносинах. Ще слід Вашого таки літака, котрий повів Павла Івановича до чужодальніх країн, не розвіявся в українському небі, як Ви енергійно взялися руйнувати парламентську фракцію «Громада». Могли її очолити, але увідна з Банкової гласила: «Такої фракції у Верховній Раді не повинно бути». І її не стало. Ви успішно впоралися з покладеним на Вас завданням. Мало того, вмовили нас піти на Банкову і присягнути на вірність Президентові. Нова фракція «Батьківщина» стала активним учасником (крім автора цих рядків) пропрезидентської більшості, що прославилася оксамитовою революцією в Українському домі та незаконним усуненням з посади Голови Верховної Ради О. Ткаченка.

Дивовижно, але ще зовсім незадовго до цього Ви вимагали імпічменту Президента, чим шокували навіть такого випробуваного бійця, як Лазаренко. Звісно, клятва Вашої вірності не була щира, та й Президент, судячи з усього, Вам до кінця не повірив. А невдовзі настав період нових випробувань Ваших з ним взаємин.

Здавалося, тепер тільки вічний бій. Але ні, щойно засвітив пост віце-прем'єр-міністра, Ви з радістю прийняли його з рук того-таки «ненависного» Президента. І більше року працювали з ним. І, здається, непогано. І про імпічмент не думали. Мітингів не збирали, закликів «Повстань, Україно!» не розсилали. Не було б їх і нині, якби Ви залишалися в уряді.

Проте метаморфози з Вашою вірністю на цьому не закінчилися. Вже перебуваючи в непримиренній публічній опозиції, Ви зробили ще одну спробу порозумітися з Президентом. Кажу про це зі знанням справи, бо сам посильно брав участь у реалізації цього задуму. «Тайна вечеря» на Банковій відбулася, хоча й не на найвищому рівні. Судячи з того, як розвивалися події далі, Президент більше не вірив Вашим запевненням у лояльності.

Усе, що сталося з Вами потім, вважав і вважаю несправедливістю. Ви мали підстави образитися на владу. Однак переконаний, що Україна не повинна так дорого платити за Ваші непомірні амбіції. Тому й відмовився брати участь у руйнівних для української стабільності діях опозиції. Та й не вірю в чистоту її помислів. Надто помітне розігрівання нашої ситуації, як було заведено висловлюватися ще недавно, «із-за бугра».

Юліє Володимирівно, Ви маєте знати, що мстивість — доля дрібного й посереднього інтригана, а не великого політика, яким Ви намагаєтеся себе подати. Вона Вам не личить. І перш ніж звинувачувати інших, пригадайте мудру біблійну заповідь: «Не судить, і не судимі будете».

З повагою
Петро ТОЛОЧКО. ▼

Безумні ідеї і жорстока реальність

МІСТО ОБЛАСНОГО ПІДПОРЯДКУВАННЯ

(Початок на 1-й стор.).

Славутський синдром

Так назвали мої колеги з місцевої преси воїстину болісні процеси, які відбуваються в цьому, по суті, невеликому — 28 тисяч населення — місті. І я з ними, стосовно діагнозу, цілком згоден. Із одним лише уточненням. Симптоматика, точніше, клініка захворювання, а ще точніше — кризові явища, про які йтиметься далі, характерні нині геть для всіх українських міст обласного підпорядкування.

Славута, однак, ще десять років тому пишалася своїми заводами і фабриками, посідаючи стабільне третє місце у промисловому потенціалі Хмельницької області. Понад шість тисяч його мешканців були зайняті безпосередньо у виробництві.

Цілковите зупинення і фактичне розграбування місцевого заводу залізобетонних конструкцій буквально викинули на вулицю одразу 850 робітників і службовців. Навряд чи підлягає відновленню (принаймні, найближчим часом) і місцевий завод силікатної цегли. Кілька років поспіль простоє скляний завод, який колись забезпечував майже весь спочилый у бозі Союз незамінними у совковому побуті гранчаками.

Ситуація у Славуті, й гадаю, з цим погодиться переважна більшість українських мерів, без найменших натяжок екстраполюється на всю територію нашої держави. Та лише безробіттям наші біди не обмежуються. Катастрофічно розвалюється звична для малих міст інфраструктура. Адже раніше для них практично кожна фабрика чи кожний завод були досить складною, багатоекспортною містоутворювальною системою. На тому й трималися.

У тій-таки Славуті, приміром, технологічна котельня заводу ЗБК давала тепло прилеглому до нього величезному, за місцевими мірками, житловому масиву. 1994 року топки загасили. Тої зими люди рятувалися від морозів, як могли. Хтось установив буржуйки. Хтось змайстрував надпотужні і тому пожежонебезпечні електричні козли. Знайшлися умільці складати в квартирах стандартних п'ятиповерхівок майже голландські грубки з невідомо якої цегли. Так з тих пір і зимують...

Про фінансові проблеми зайвий раз і говорити не хочеться. Не працюють підприємства — немає зарплати для бюджетників, дірвий і місцевий пенсійний фонд. Та що там малі міста! Нині такий у минулому промисловий велет, як Львів, страшають страйки учителів, які сидять без зарплати. А в містах обласного підпорядкування тим паче залишається одна надія — на централізовані субвенції та субсидії.

Але, з другого боку, що можна чекати чи вимагати від держави, чий річний бюджет майже на 50 мільйонів громадян (третина яких балансує на межі бідності і ще стільки ж потребує щомісячних соціальних дотацій) становить не більш як 6 мільярдів доларів США? Приблизно 50 гривень на особу в місяць. І це на все про все! На утримання війська, міліції, управ-

лінської бюрократії згори донизу, на підтримання науки, культури, на охорону здоров'я і освіту, на інвестиції в економіку, зрештою. Одне слово — мізер.

Бюджетні проблеми наших малих міст, повторюю, у всіх на слуху. І вже не один рік. А я нагадав про них з єдиною метою. Щоб ще різкіше прозвучала, на перший погляд, досить парадоксальна теза: за ринкових умов економічні інтереси

■ ■ ■

За ринкових умов економічні інтереси діючих підприємств не збігаються з інтересами міста

■

си навіть діючих підприємств аж ніяк не збігаються з інтересами міських громад, якими їх бачила і як їх уявляла місцева влада, та й усі ми разом узяті, ще десять років тому.

Місто — це не кружечок на карті

В роки більшовизму якість життя в містах легко можна було визначити, поглянувши на політичну карту країни. Що більший кружечок, то більше в місті населення. А отже — і промислових підприємств. А отже — ліпше живеться. Бо за розподільчої системи виділення централізованих фондів — продовольчих, матеріальних і фінансових — розраховували у Держплані на тисячу душ міського населення.

Зуміти вибити фонди і гроші, а потім їх до останнього грама і останньої копійки протягом року витратити — це був вищий пілотаж професіоналізму перших осіб міського самоврядування зниклої назавжди епохи.

Утім, за тих часів термін «міське самоврядування» рідко вживали. Хіба що просунуті журналісти використовували його у передвиборних газетних кампаніях. А поняття «міська громада» взагалі зникло з лексичного ряду. І далеко не випадково. Міське самоврядування через жорстку централізацію влади і розподільчу систему ставало фікцією. А міська громада — історичним рудиментом.

Ринкові реформи, попри всю їх непослідовність, а інколи й прямий ідіотизм на вітчизняному ґрунті, однак наповнюють ці обидва поняття цілком конкретним змістом і сенсом. Повільно — так. Змістом, який не завжди розуміє населення, — безперечно. Але процес цей необоротний, і всі ми маємо навчитися жити не просто в місті, а саме в міській громаді. Як що взагалі хочемо вижити.

І справді. Якби була в тій же Славуті справжня міська громада, дідька лисого дозволила б вона колишнім «господарям» заводу ЗБК (а по суті, колишньому червоному директорів) не лише зупинити котельню, а й довести підприємство до повного пограбування. Вона віднайшла б методи спитати в кого слід, куди і ким вивезено сотні тисяч тонн металевих форм. У всякому разі грошей, отриманих за здавання їх у металобрухт, цілком вистачило б не лише на закупівлю мазуту для заводської котельні в 1994 році, а й для переведення її на природний газ. Чим уже сім років займається тутешня міськрада на будівництві

нової (тепер уже комунальної власності) котельні, спроектованої... під той-таки дуже дорогий мазут, якого в Славуті немає і в найближчі роки не намічається!

Ну, і хто затверджував проєкт? Дядя з вулиці? Бюрократ з обласного центру чи з Києва? А навіщо взагалі її було будувати? Хіба не простіше було зробити так, як вчиняли наші предки в таких ситуаціях? Викупити, так би мовити, всім миром у вмираючого заводу котельню або хоча б її частину, а

не ліпити з підручних матеріалів буржуйки? На ці запитання немає відповіді... Та й навряд чи хтось у Славуті запитував про це в потрібній формі і в потрібному місці.

Випадковості, скаже пересічний читач. Але ж схожі ситуації можна спостерігати практично в кожному населеному пункті, що має статус міста в рідній вітчизні. Кожний сподівається на начальство, а воно, в свою

ловою Славуті розмови в режимі діалогу в нас не вийшло. Микола Олександрович Полішук, прагнучи хоч якось поліпшити життя своїх земляків, тобто виправдати довіру виборців, самовіддано розвивав виражену ним ідею. Як на мене, то просто безумну.

Монолог мера, переважно, крутився довкола одного з двох, що успішно працюють, підприємств, заводу «Будфарфор». А саме — навколо його майбутньої приватизації: біс його зна чому, але славутське виробництво, пардон, унітазів до останнього часу належало до розряду об'єктів стратегічно важливих (треба розуміти, тих, що забезпечують безпеку) для нашої держави. А отже, таких, які не підлягають не лише приватизації, а й навіть корпоратизації.

Навесні нинішнього року, перед самими виборами, Кабмін викреслив унітази із стратегічних спис-

доведення його до рівня сучасних європейських технологій. Тобто, до максимально можливої у виробництві кераміки автоматизації.

Реконструкція, яку проводять нині на заводі, уже зараз призводить до скорочення питомих трудозатрат. І це чудово! Адже неймовірно для розвинених країн величини цього індикаторного показника стали однією з причин історичної загибелі командно-адміністра-

■ ■ ■

Розв'язання соціальних і комунальних проблем малих і середніх міст потребують ринкових підходів

■

тивної, планово-розподільчої економіки. А за логікою Миколи Полішука виходить зовсім навпаки: кількість робочих місць на «Будфарфорі» має зростати з року в рік!

І це був, повірте, далеко не єдиний парадокс у міркуваннях новоспеченого мера славного міста Славуті. Він уже готовий бомбардувати відповідними листами Президента і Кабмін, Верховну Раду і решту інстанцій, відстоюючи власну точку зору. Мало того. Микола Олександрович готовий запропонувати не багато не мало державну програму виведення з кризи всіх малих міст України на основі передачі промислових підприємств у комунальну власність!

І невідомо, чого в його міркуваннях більше: маніловщини чи честолюбного бажання бачити себе реформатором, принаймні, національного масштабу. Тільки от гроші для газифікації котельні, над якою він б'ється, мер Славуті намагається випросити у кого завгодно: у залізничників, в того-таки «Будфарфору», у обласної адміністрації, зрештою — в Києві... Одне слово, діє так, ніби за вікном не 2002 рік, а застійний період розвиненого соціалізму.

І потім. Передача підприємств до комунальної власності — це що, побудова міні-соціалізму в масштабах одного міста? Але ж такий крок зарплата вчителям і лікарям, так само як і допомоги пенсіонерам, не додасть. Комунальну інфраструктуру не відновить. Від безробіття не застрахує. Над цими проблемами на місцевому рівні і треба б працювати, а не шукати в Києві підтримки глобальних ідей.

Однак спроб знайти нові форми розв'язання назрілих проблем міської громади у міркуваннях Миколи Полішука мені почути не вдалося. А вони ж бо є! Адже що таке та ж сама газифікація Славуті, як не прокладання транспортних магістралей? Такий собі трансаз у мініатюрі. Ну й чому б мерів не звернутися до міської громади, яку він очолює, з ідеєю створення акціонерної компанії місцевого розливу з конкретною метою: дати тепло в квартири? Чи випустити під це починання міські цільові облигації. Звільнити місцевий бюджет від непосильної ноші комунального житла, яка стає важчою не по днях, а по годинах, такою ж можна. Але для цього треба організувати, переконати членів славутської

міської громади у доцільності експлуатації житлового фонду на основі створення приватних товариств власників приватизованих квартир, з цифрами в руках довести їм економічну вигоду такого проєкту. Та хіба мало економічних, суто ринкових методів розв'язання різних нагальних проблем міста?

Звичайно, радити легко. Але, біс би його побрав, є ж позитивний досвід розв'язання кризових ситуацій місцевого значення на основі ринкових підходів! І не де-небудь за тридев'ять земель, а тут-таки, у Славуті, точніше, в Славутському районі. Глава місце-

вої держрайадміністрації Роман Білик зміг розробити (спільно з тою самою корпорацією «Укрбудматеріали») і здійснити цілком ринковими методами і формами реставрацію Романинського цегельного заводу. Підприємство відродилося буквально з руїн. Нині тут працює 140 осіб, і на свою продукцію — якісну цеглу марки 125 — вони знайшли навіть столичного покупця. Знову-таки не без допомоги корпорації. До слова, фінансування робіт відбувалося не без участі того-таки славутського «Будфарфору». Але не за давальницькими, а цілком ринковими і, що найголовніше, цілком прозорими і законними схемами.

То чи варто прагнути прийняти в комунальну міську власність гарно працюючі і тим паче розорені підприємства? Чи варто ламати списи навколо неминучої приватизації «Будфарфору»? А може, є сенс пошукати такі її форми, таких, зрештою, інвесторів, які погодяться грошима і досвідом взяти участь у ринковому розв'язанні назрілих проблем славутської міської громади? Провести, приміром, нормальні, ділові переговори з тою самою корпорацією «Укрбудматеріали»? Адже до неї входять не лише державні, а й цілком приватні фірми найрізноманітніших форм власності. Які мають досвід кредитних і лізингових операцій під час відродження заводів і фабрик, їх переоснащення новітніми технологіями. Досвід корпоративного і ефективного управління матеріальними і фінансовими ресурсами при їх цілковитому дефіциті. За ринкового підходу хіба можна виключити сценарій, за яким Славута перетвориться на своєрідний дослідний полігон розв'язання кризових ситуацій в містах обласного підпорядкування? З позитивним знаком?

До речі, Микола Полішук і Роман Білик сидять поруч, в одному приміщенні. Іхні точки зору на розв'язання проблем місцевої міської громади, як би це м'якше сказати, трохи різняться. Але Полішук, виборний мер, на жаль, далеко не самотній. Його колеги в переважній більшості продовжують бігати з простягнутою рукою і водночас пропонувати високій владі глобальні концепції і програми магіловського стибу, які нібито здатні одним махом розв'язати всі проблеми життєоблаштування малих міст. І коли це скінчиться?

Ігор НАУМЕНКО.

Так сьогодні виглядають чимало підприємств у малих і середніх містах нашої країни

Фото УНАН.

чергу, на вищий ешелон влади, і так майже до Господа Бога...

Легко борзописцеві розміркувати, скаже той міський голова, який сприможеться прочитати цей опус. Побудь, мовляв, у нашій шкурі. Коли грошей згори не дають. Коли на міську казну навалилися соціалка. А комунальне гос-

■ ■ ■

Всі ми маємо навчитися жити не просто в місті, а саме в міській громаді

■

подарство? А муніципальне житло? Адже при тому, що його в малих містах уже давно не будують, будинків на балансі стає дедалі більше! Підприємства, навіть працюючі, стрімко позбуваються неприбуткового, нерентабельного економічного баласту. Хай це житло, дитсадки, палаци культури, міські ділянки тепломереж і водогонів чи ті самі зайві робочі руки.

Все це так. Але ж інакше не буде! І, жодним чином не претендуючи на роль оракула, дозволю собі стверджувати: навчитися приймати правильні для ринкових відносин рішення, інакше кажучи — навчитися жити в містах міською громадою і кожному відстоювати її, громади, а отже, і свої особисті, інтереси нам, українцям, все-таки доведеться.

Іншого не дано

Так уже сталося, що під час зустрічі з новим, обра-

ків. І в новообраного мера Славуті з'явилася ідея отримати «Будфарфор» (та й усі підприємства міста, розкурочені також) в комунальну власність.

Оспорювати абсурдність безоплатного (це у умовах ринку!) перекидання цілісного майново-виробничого комплексу, який поки що належить державі, з балан-

су на баланс (що, до речі, заборонено чинним законодавством України) немає сенсу. На єдине запитання, яке мені все-таки вдалося двічі повторити Миколі Полішук, перервавши його монолог, — чи має міськрада бізнес-план експлуатації заводу, розрахований принаймні на три-чотири роки, — було отримано оптимістичну відповідь: завод стане найкращим в Європі, а кількість робочих місць на ньому збільшиться майже вдвічі...

Що називається, приїхали. Річ у тім, що «Будфарфор» входить до державної корпорації «Укрбудматеріали», з діяльністю якої мені, за іронією журналістської долі, довелося ознайомитися не на словах. Отож, у планах і корпорації, і заводу, не таких далеких, справді прораховано і частково вже здійснюється докорінне технічне переоснащення підприємства з метою

Інспектора не сприймають

РОБОТА НАД ПОМИЛКАМИ

— Чому не водите онуку в школу, що розташована поряд, — спитала я у знайомі бабусі, — а возите до іншої електричкою?
— Бо в місцевій — самі бандити і наркомани!
Чи не перебільшує старенька? Адже чула, що хоча знання там дають сякі-такі, проте культурно-масова робота на рівні — покази мод, ерудит-вечори, дискотеки. Розваги на всі смаки. Але ж диму без вогню не буває.

Про бандитів та наркоманів у школі я вирішила запитати в дільничного інспектора. Віктор К., з'ясувалося, на цій посаді у селищі Ворзель, що в Київській області, працює трохи більше року. Його попередники змінювалися, як рукавиці у будівельників.

Диктофон він одразу попросив вимкнути і прізвись не називати.

Наркоманів у селищі чимало, з 15 років, а то й раніше, колють ширку, курять план. Проте жоден зі школярів місцевої школи за правопорушення чи вживання наркотиків на обліку не стоїть: не були спіймані на гарячому. Хоча наркоманів нутром відчуваю. Якось зустрів хлопця, який здався підозрілим. Питаю: колуєшся? Після задушевної роз-

мови зізнається: колюсь три роки. Куди? На руках слідів катма. В пах, відпо-відає. Батьки не хотіли мені вірити про хворобу сина.

Про дозвілля у приміському селищі він теж розповів. Діти після уроків роблять що їм заманеться, адже контролю з боку батьків немає, бо виїжджають на роботу у столицю о сьомій ранку, а повертаються пізнього вечора. Раніше у школі були гуртки, секції. А тепер дільничного просять місцеві хлопці «вибити» приміщення під спортзал.

Вранці бачу одну й ту саму картину: підлітки прямують до школи з пляшкою бренд-колі або пива і з цигаркою в зубах, — продовжує міліціонер. — Що з них візьмеш?

Один із засобів впливу

Мал. Дмитра ОПАНАСЕНКА.

— профілактична бесіда. От і ходжу по закладах, розповідаючи про кримінальну обстановку, про наслідки правопорушень. І знаєте, як старшокласники, а то й учні молодші зустрічають мене? «Дядьку, що ти від нас хочеш? Іди собі і не приходь», — кажуть.

— А чому ви пішли в міліціонери? — запитую Віктора.

— Я люблю порядок і поважаю закон. У мене радянське, як кажуть, виховання. Бувало, як тільки міліціонер з'являвся на порозі школи, здійсма-

ся дитячий галас, учителі з розумінням ставилися до роботи дільничного, допомагали йому. Тепер нас не сприймають, як представників влади.

Коли ми прощалися, Віктор зізнався: «Чесно кажучи, ніколи мені школою займатися. Якщо директор зателефонує, тоді приходжу на бесіди з учнями. А так часу бракує...»

Цим, вважаю, і пояснюється несерйозне, м'яко кажучи, ставлення до дільничного.

Людмила ОПАНАСЕНКО.
Київська область.

ШИРШЕ КОЛО

Інтернаціональний дитсадок

У Чернівцях створено експериментальний дитячий дошкільний заклад. Поряд з українськими групами тут за власними програмами і в окремих приміщеннях виховуються діти представників національних меншин міста. Спільно вони проводять лише заходи з нагоди державних свят.

Цю ідею, започатковану міським управлінням народної освіти, підтримала польська громада, яка відремонтувала кімнати, подбала про доставку малюків до дитсадка. Нещодавно єврейська громада справила новосілля у своєму блоці під назвою «Хаверім», що в перекладі «Друзі». Допоміг відремонтувати приміщення благодійний фонд «Хесед-Шушана». Невдовзі тут відкриють ще й румунську групу.

Хоча в навчальних програмах робиться наголос на національному вихованні, та прерогативою є прищеплення любові до України, вивчення народних традицій.

Василь БАБУХ.
Чернівці.

КЛАСНА СКАРБНИЧКА

— Збираємо вчительці на подарунок, — лунає голос голови батьківського комітету. — У кого які пропозиції? По п'ять гривень малувато буде, давайте хоча б по десять. Купити пропоную золотий ланцюжок. І викладачці іноземної варто подякувати, адже наші діти вже англійські пісні співають. Їй — по п'ять гривень.

Нічого не маю проти виявів уваги в принципі. Але, з'ясовується, якщо діти співають англійською, вчителю на подарунок по п'ять, а якщо українською, то вони і так уміли? Коли я запитав знайомого викладача-мовника, як він ставиться

до такого вияву уваги, то почув: «На цьому і тримаємося».

Активіст однієї батьківської ради повідомив про вже усталені «норми»: по закінченні трьох класів вчителька отримує на згадку золоту прикрасу. На День учителя — зазвичай чайний сервіз чи щось із сучасної побутової техніки. На день народження — то вже за замовленням. Є і профільні свята. День хіміка, фізика-атомника тощо. Тут уже батьківський комітет, враховуючи суворість і вимогливість конкретно-го учителя, шукає шляхи до серця індивідуально. Ремонт школи — бо-

люче питання. Його вирішення покладене на директора.

А він з простягнутою рукою — до батьків-активістів.

— Розуміємо, діємо незаконно, але інакше розв'язати проблему неможливо, — ділився директор однієї з престижних шкіл Івано-Франківська. — Якщо раніше держава виділяла на одного учня щорічно 300 карбованців і кошти можна було заощадити на інші потреби, то тепер надія лише на батьків. Відбираючи дітей, ми справді оцінюємо їх не тільки за рівнем знань, а й за можливостями тат і мам.

ЧОРНОВИК

Навчаємося, розважаючися

нову тему, діти, приміром, розв'язують кросворди або грають у лото.

Експеримент розраховано на сім років. За цей час «технологію» цікавих уроків удосконалюватимуть, порівнюватимуть проміжні результати. Якщо вони будуть успішні, досвід Криворізької експериментальної школи № 99 стане надбанням інших навчальних закладів.

Ванда ЛАРИНА.

Кривий Ріг.

ФОТОФАКТ

Президент Міжнародної асоціації «Україна і світове українство», директор НДІ українознавства Міністерства освіти і науки України професор Петро Кононенко проаналізував ситуацію з викладанням української мови в школах, дав оцінку виданню і якості підручників з різних предметів. Професор зазначив, що суспільству потрібно підвищувати соціальний статус учителя.

На знімку: професор Петро Кононенко під час виступу.

Фото Володимира ТАРАСОВА (Укрінформ).

Батьківська ментальність

Багато ще цікавого повідав директор. Та коли мову повели про шкільні податки не тільки на ремонті, директор заявив: «У нас такого не може бути. Якщо є — інформуйте. Заходів вживемо.»

Так, можна вжити заходів. Але чи є ліки від нашої ментальності? Батьки самі привчають і переконують своїми діями педагогів: за вашу, мовляв, працю маєте отримувати презент від безмежно вдячних батьків. А вони, як припече, і галасують: «Грабують!»

Олександр СЕМИГУБ.
Івано-Франківська область.

КАДРИ

У школі працюють... невдахи?

Канули в Лету ті часи, коли хлопчики мріяли бути космонавтами, а дівчатка — вчительками. Нині педагогами часом стають не за покликанням, а з примусу долі. Не кожен випускник педвузу може дозволити собі розкіш жити на вчительську зарплату, а тому виникла досить-таки парадоксальна ситуація: якщо за вашою спиною матеріальний добробут батьків, то ви не поспішаєте йти працювати до школи. Якщо ж увесь ваш капітал — лише ваш інтелект, то, зрозуміло, це не місце, де ваш коефіцієнт корисної дії оцінюватимуть в умовних одиницях. Постає запитання: а хто ж тоді тут працює, якщо багаті не хочуть, а бідні не можуть?..

Директор однієї зі шкіл Деснянського району міста Києва відповів коротко: «Невдахи. А взагалі — всіх беремо...»

Проблема кадрового забезпечення шкіл надзвичайно гостра. Ось лише кілька прикладів. Минулого навчального року в одній із загальноосвітніх шкіл Святошинського району Києва у другому півріччі несподівано звільнилася з роботи вчителька біології, до кінця навчального року спеціаліста так і не знайшли. Втім, оцінки в табелі були: вивели середній бал успішності кожного учня з інших предметів. Аргумент — біологія не основний предмет! А які ж тоді основні, особливо для тих, хто планує пов'язати своє майбутнє з природничими галузями?

А інколи відсутність педагога — благо. Краще жодного, ніж поганий. Тоді батьки можуть узяти репетитора і не сподіватися на школу. Учителювати сьогодні може навіть той дипломник, який п'ять років пас задніх.

В одній із шкіл Голосіївського району мені довелося познайомитися з учителькою української мови, яка писала... з помилками. На моє обурення вона кинула: «А ви, якщо така грамотна, чому в школі не працюєте?...»

Директори багатьох шкіл зазначають, що найменше звертають увагу на рівень підготовки новоспечених спеціалістів, беруть на роботу навіть студентів педагогічних вузів... І контроль за рівнем викладання у них теж фіктивний. «Звільнити несумлінного вчителя легко, а ось знайти йому заміну...», — виправдовуються керівники.

Який же вихід з цієї ситуації? Віддавати дітей до приватних навчальних закладів? Звертатися до репетиторів? Усе це кошти, проте ні репетитори, ні приватні школи не є гарантом ґрунтовності знань дитини.

Сподіватимемося, в перспективі рожеві мрії вчителів про гідну оплату та повагу в суспільстві стануть реальністю. А тим часом нам треба сприйати, по-перше, підвищенню рейтингу вчителя. Хоча б в очах власної дитини. Батьківська репліка на адресу вчительки географії: «Та вона сама нічого в цьому не тямить», — навряд чи надихне вашого школяра на сумлінне навчання.

По-друге, принцип «довіряй, але перевіряй» — ваша найдійовіша зброя, якщо хочете, щоб симбіоз «родина—школа» був плідним. Час від часу влаштовуйте перевірку знань не лише вашого чада, а й поцікавтеся, який заклад закінчували вчителі, коли востаннє проходили атестацію, чи не планують підвищити кваліфікацію. Така увага з боку батьків обов'язково підштовхне дирекцію школи до відповідних дій.

А якщо ви все-таки вирішили, що «середня загальна» — це не для вашої дитини, потрібне щось серйозніше, то будьте ще уважнішими. Хоч і кажуть, що зустрічають за одягом, але навчальний заклад обирають усе-таки за розумом. Вивіска біля входу, затишок у кабінеті директора, підвісні стелі та зручні парти у класах — це дуже добре, але ще краще поспілкуватися з учителями, учнями, погортати їхні зошити, підручники. Можете порадитися з друзями, сусідами, знайомими. За статистикою, 75 відсотків батьків обирають той заклад, в якому навчаються діти їхніх знайомих. І не шкодують потім про свій вибір.

Ангеліна СЛОБОДЯНЮК.

Київ.

Фото з архіву «У».

Ведучий рубрики
Іван ІЛІЯШ.
Тел. (044) 441-88-52.

У гонитві за пером жар-птиці

Німецькі громадські організації, котрі захищають жінок від сексуального й побутового насильства, створено 20 років тому. Спочатку їхнім завданням був захист східно-азійських жінок, які потерпали через секс-туризм. Секс-туризм у Німеччині став популярний дещо раніше: німецькі чоловіки проводили відпустку на яких-небудь екзотичних островах у Східній Азії й часто-густо привозили звідти вподобаних жінок. Багатьом вони невдовзі набридали, і їх, наче котенят, викидали просто на вулицю — інколи вже вагітних, без грошей, без знання мови. Захист їхніх прав узяли на себе жіночі громадські організації, створені під егідою об'єднання церков, за фінансової підтримки місцевої влади й спонсорів.

Після зруйнування Берлінської стіни, зміни політичної ситуації у Східній Європі і Радянському Союзі, відкриття кордонів у жіночих громадських правозахисних організацій з'явилися нові підопічні — жертви торгівлі живим товаром. Найбільший кількісно й найменш захищений контингент — громадянки України та Росії.

Кореспондент «Голосу України» попросила розповісти про те, як жіноча правозахисна організація землі Гессен, що базується у Франкфурті-на-Майні, допомагає нашим країнкам, котрі потрапили в халепу в Німеччині, одну з її керівничок Доріс ЕКХАРДТ.

— Чи відомо вам, скільки українок стали жертвами торгівців живим товаром?

— Це навряд чи хто може сказати. Адже цей бізнес дає величезний зиск тим, хто ним займається. А оскільки він заборонений, то і якихось офіційних даних про нього немає. Ми співпрацюємо з правовими органами і можемо судити про число жертв лише за кількістю повій, яких затримано під час поліцейських облав або які звернулися до нас. Протягом року цифра сягає майже тисячі жінок. Але насправді їх значно більше. Значу, що йдеться не тільки про жінок з України. На жаль, жертвами торгівців живим товаром стали також громадянки Росії та інших країн Східної Європи. Щоправда, кількість жінок із Прибалтійських країн. Польщі, Словаччини, котрі заробляють у Німеччині проституцією, значно зменшилася. Тут спостерігається пряма залежність: тільки-но економічна ситуація у країні поліпшується — меншає кількість тих, хто заробляє цим невиселим ремеслом. Тому в «лідерах» поки що росіянки та українки.

— У який спосіб жінки країн Східної Європи, і зокрема українки, стають проститутками в Німеччині?

— Наскільки я розумію, їх змушує займатися проституцією неможливість прогледувати сім'ю, проблеми в родині, безвихідь і безнадія щодо скорого розв'язання проблем, а часто-густо все разом узятє. Багатьом із них здається, що проституція — то не так уже й страшно. За моїми спостереженнями, 30 відсотків жінок роблять цей вибір свідомо: вони заздалегідь знають, чим займатимуться в Німеччині. Інша справа, що, скажімо, українки й росіянки роблять це нелегально, не маючи дозволу на роботу. Так, проституцію в Німеччині легалізовано, і цю працю у нас законодавчо визнано. Але тільки для жінок — громадянкою Німеччини або країн—членів Європейської спільноти. Тому власники німецьких борделів, які утримують нелегалок, залякують жінок тим, що видадуть поліції, нещадно експлуатують їх і платять неприпустимо мало.

Наша громадська організація захищає права таких жінок. І немає жодного значення, що вони заздалегідь знали, що займатимуться проституцією. І те, що не мають дозволу працювати, чим порушують закон. Над ними вчинено насильство: їхньою

Колаж Євгенія ВАСИЛЬЧЕНКО.

працею скористалися, часто ще й змусивши її виконувати, але не оплатити. Якщо такі жінки звертаються до нас по допомогу, ми добиваємося, щоб їм сповна було сплачено їхній заробіток. Тих, хто використовував їхню працю, суворо карають. І хоча жінки одразу потрапляють під дію закону, одна із статей якого має назву «Захист свідків», вони побоюються йти до нас. Ми пропонуємо їм дати свідчення в суді, щоб виявити фірми, котрі торгують людьми, а це небезпечно: торговці живим товаром не бажають втратити свої гроші. Ми

створюємо жінкам умови для безпеки: оселяємо у так званих жіночих будинках на квартири або в готелі, платимо кишенькові гроші. Але ми можемо захистити їх лише тут. А посередницькі фірми, котрі відправляють жінок до Німеччини, — в Україні. Вербувальники знають домашні адреси, тому їхнім сім'ям, якщо вони звертаються до поліції або до суду, загрожує небезпека.

Ще третина жінок потрапляє до борделів не з власної волі. Вдома, в Україні, їх наймали працювати офіціантками у німецьких ресторанах, танцівни-

цями у нічних клубах або прибиральницями в готелях. Після прибуття до Німеччини у них забирають паспорти начебто для оформлення формальностей. Потім їх перевозять з місця на місце, передаючи з рук у руки і змушуючи працювати в борделях. Їх гвалтують, змушують вживати наркотики і б'ють, залякуючи тим, ніби, покинувши бордель, вони одразу опиняться у німецькій в'язниці. А якщо повернуться додому, то й там загрожують неприємності, бо сутенери казали, що в Україні у них усе «схоплено». Траплялися випадки, коли жінки у відчай зверталися або до нас, або до поліції, навіть не знаючи, де саме вони перебувають. Ці жінки — цінні свідки, що допомагають розкрити мережу фірм, які торгують людьми. Ми пропонуємо їм зробити заяву і прохаємо залишитися, щоб дати свідчення в суді. Це довгочасний процес, він може тривати і рік, і два. Ми оплачуємо жінці її перебування у країні, адвокатів, перекладачів, якщо вона бажає, то навіть мовні курси або навчання якоїсь професії. Так, після суду всіх їх буде вислано з країни, бо вони не мають права на проживання, але нікого з них не буде покарано.

І ще одна третина жінок приїжджають до Німеччини, аби заробити проституцією, не уявляючи собі, що це таке і чим це для них може обернутися. Це переважно молоді жінки, котрі хочуть гарно одягатися, мати дорогу косметику і сподіваються на вдаль заміжжя. Як правило, всі вони дивилися гарний фільм-казку про повію із Джулією

Робертс у головній ролі і гадають, що в них усе буде так само чудово. Не буде, повірте мені, бо шлях у проституцію — то шлях у нікуди. Практично завжди така діяльність для молодих жінок завершується тяжкими психічними травмами, а то й чимось страшнішим. Принаймні я не пригадую жодної такої історії зі щасливим кінцем...

— В Україні чимало фірм, які пропонують роботу в Німеччині й зовсім легально. То що, всі вони провадять злочинну діяльність?

— Я не можу це стверджувати. Але... Вам добре відомо, як важко, інколи неможливо отримати дозвіл на роботу в Німеччині з огляду на те, що тут понад чотири мільйони безробітних. Я порадила б жінкам, яким пропонують попрацювати в Німеччині чи будь-якій іншій західній країні, навести довідки про фірми, що їх запрошують. Їх можна без проблем отримати у посольствах цих країн. Не довіряйте не тільки незнайомим, а й навіть знайомим або подругам, котрі вже мешкають у Німеччині й обіцяють небачені заробітки: знаю чимало випадків, коли вони також намагалися підробити, спровадивши недавно подружку чи приятельку сутенерові.

До речі, у вас уже також створено схожий на наш Міжнародний жіночий правозахисний центр «Ла Страда-Україна», з яким ми нещодавно почали співпрацювати. Він і допомагає, і консультує (можна анонімно) жінок у таких випадках. Я розумію, що рішення завжди — за самою жінкою. Але, любі українки, якщо вже навіть маєте квиток у кишені в тому напрямку, де сподівається вхопити за хвіст свою жар-птицю, зателефонуйте все-таки до «Ла Стради» в Києві: 044/234 04 46. Може, ще не пізно передумати. Та якщо ви вже в Німеччині і лихо сталося, то наш телефон у Франкфурті-на-Майні: 069/707 54 30.

Інтерв'ю взяла
Валентина ПИСАНСЬКА.
Франкфурт-на-Майні.

Християнин. Диктатор. Зрадник?

ОСОБИСТОСТІ

31 жовтня виповнюється 115 років з дня народження неординарного й одіозного китайського діяча Чан Кайші.

Хід історії визначають лідери. А їх — люди, час і трошки провидіння. Чан Кайші, запеклий опонент «великого кормчого» Мао Цзедуна, мав стати філософом. Цього вимагала традиція, якої дотримувалися на початку минулого століття заможні родини Китаю. Знання основ традиційної філософії гарантувало б йому хороше місце на державній службі.

Родичі відправили Чан Кайші на навчання, коли йому виповнилося 16 років. Але це був уже не хлопчик, а муж... з дворічним стажем подружнього життя. Та щось змусило його виявити синівську невдячність, обрізати косу (символ покорі владі) і обрати військову професію, авторитет якої був не дуже високий... У результаті недовчений філософ став генералісмісом, лідером Гоміньдану (партії націоналістів), 1927 року —

главою гоміньданівської адміністрації в Китаї... Разом з комуністами він воював з японськими загарбниками, а потім — проти комуністів. Згодом, після перемоги комуністичної революції та створення Китайської Народної Республіки, втік на острів Тайвань, де став президентом самопроголошеної держави.

Ставлення до таких персона, як Чан Кайші завжди неоднозначне. Талановитий стратег і визволитель вітчизни від японських загарбників чи диктатор і зрадник? Однозначно можна сказати тільки одне: його життя — безпрограшна тема для захоплюючого роману.

Чан Кайші народився 1887 року в місті Цікоку. В 14 років його одружили з «вигідною партією». Тривав цей шлюб недовго, але подарував Чан Кайші Цзян Цзіньго — улюбленого сина і спадкоємця на посту лідера Тайваню. Після розлучення

з першою, вибраною для нього, дружиною Чан Кайші вирішив, що відтепер він сам обиратиме собі «другу половину» — за велінням розуму і серця. Так і чинив, причому робив це кілька разів. Наступну дружину він знайшов серед шанхайських красунь. Ну а третьою стала донька багатого підприємця Сун Мейлін, одна з трьох найвигідніших на той час китайських наречених. Власне, дві інші — Айлін та Цинлін — були її рідними сестрами. Це — діти заможного шанхайського бізнесмена Чарльза Суна, що зробив капітал не в останню чергу завдяки причетності до християнської церкви. Його доньки (всі три красу-

ні) здобули освіту у Сполучених Штатах. Щоб добитися руки Сун Мейлін, Чан Кайші зробив відчайдушний крок: прийняв християнство!

Окрема тема розмови — син Чан Кайші Цзян Цзіньго. Це ще один штрих до портрета. 1923 року Чан Кайші прибув до Москви налагоджувати державне і військове співробітництво між СРСР та Китаєм. Він цілком виконав поставлені тодішнім китайським президентом Сунь Ятсеном завдання: привіз до своєї країни численну групу військових радників на чолі з Блюхером, які допомогли створити міцну армію. Та Москва зажадала «заклад» — сина Чан Кайші як гарантію того, що Китай поводитиметься добре й буде слухняним.

Зрозуміло, що Цзян Цзіньго (який у Радянському Союзі став Миколою Єлезаровим) готували до комуністичної боротьби. Він закінчив Комуністичний університет трудящих Сходу, аспірантуру Міжнародної лєнінської школи, отримав громадянство, став членом ВКП(б). І навіть

одружився з білоруською дівчиною Фаїною Вахревою... А ось потрапити до Китаю йому вдалося не скоро.

Коли 1927 року (після розриву Гоміньдану з комуністами і початком відкритого протистояння) більшість китайських студентів виїхали на батьківщину, сина Чан Кайші не випустили. Навпаки — разом із сім'єю Цзян Цзіньго відправили в «заслання», пояснивши, що його майбутнє залежить винятково від «поведінки» батька. А 1936 року він узагалі опинився на крок від розстрілу: саме тоді Чан Кайші потрапив під арешт. Генерали спільно з лідером комуністів Мао Цзедуном мали намір передати його до суду, але Чан Кайші несподівано заявив про бажання припинити громадянську війну й створити антияпонський фронт на основі Гоміньдану та Компартії. Це була пропозиція, від якої важко відмовитися: всі розуміли, що без улюбленого в народі Чан Кайші фронту не буде. Розуміли це і в Москві. Тож в обмін на обіцянку

повернутися до командування військовими силами Чан Кайші знову визнали загальнокитайським лідером. А Москва більше не могла утримувати «заручника Єлезарова».

До речі, Цзян Цзіньго повернувся додому затятим антикомуністом. 1987 року, за кілька місяців до смерті, його запитали: «Що є найважливішим з того, чого ви навчилися за свої 77 років?». «Викорінювати комунізм», — прогарчав геть хворий син Чан Кайші. Сам генералісміс помер у 1975 році. Він і досі є одним із символів Тайваню, з його тінню досі воює пропагандистська машина КНР. Щоправда, нещодавно і тайванська влада вирішила прибрати портрети Чан Кайші з публічних місць: урядових та навчальних закладів, місць масових зборів людей. Офіційна версія така: місця для портретів усіх тайванських президентів — минулих і майбутніх — не вистачить. А неофіційно... Нагадаємо — Чан Кайші був фігурою дуже неоднозначною.

Наталія ФІЛІПЧУК.

Проституцію в Німеччині легалізовано і законодавчо визнано

Вільнюс — адвокат Києва

Фото Валерія СОЛОВЬОВА (УНАН).

(Початок на 1-й стор.).
Президент зазначив, що поділяє занепокоєння деяких країн—членів НАТО і розуміє потребу з'ясувати, «було чи не було?»: «Українська сторо- на однозначно заявляє, що не було й бути не могло». За його словами, Україна «пішла на без- прецедентний крок — в односторонньому поряд- ку відкрила країну для американських і британ- ських інспекторів». При цьому він зазначив, що не знає, який висновок експерти зроблять за під- сумками розслідування в Україні. Водночас Леонід Кучма не знає, «доцільно чи ні» проводити саміт Україна—НАТО, якщо

той пройде «під прапо- ром, постачала Україна зброю чи ні»: «Ми хоче- мо, щоб на такому саміті був діалог, а не щось ін- ше». Крім того, україн- ський Президент вважає, що набуття Литвою член- ства в Європейському со- юзі і НАТО позитивно позначиться на Україні, котра так само прагне стати членом цих струк- тур. У свою чергу, Пре- зидент Литви Валдас Адамкус на переговорах у Вільнюсі запевнив Київ у цілковитій підтримці прагнення України інте- гуватися до Європей- ського союзу і НАТО: «Ми можемо скористати- ся досвідом Польщі, кот-

ра була адвокатом Литви в її вступі до Євросоюзу. Литва готова бути най- кращим адвокатом Укра- їни в процесі вступу до ЄС». Литовський Прези- дент також наголосив, що вступ Литви до НАТО зміцнить її співпрацю з Україною. У Брюсселі «Голосу України» відмовилися прокоментувати ультима- тивні заяви Леоніда Куч- ми у Вільнюсі. Диплома- тичний представник НАТО сказав мені, що нині обговорюють деталі фінальної програми Празького саміту, і вони стануть відомі протягом кількох днів. Крім того, він заявив: участь у самі- ті делегації України поки

що не ставлять під сум- нів, але щодо двосторон- ніх зустрічей Президента та інших деталей, то тут поки що ясності немає. «Союзники сприйняли вкрай серйозно обвину- вачення на адресу керів- ництва України в неза- конному продажу радар- них установок Іраку, — наголосив представник НАТО, додавши, що «їх- ня думка пов'язана з думкою американських і британських експертів, які побували в Україні і оцінки ситуації якими також очікують найближ- чими днями». Нинішню ситуацію у Брюсселі оці- нюють як складну і вель- ми динамічну. Це озна- чає, що на момент, коли вийде друком цей номер газети, вже може стати однозначно відомо, іде українська делегація до Праги чи ні. **Тим часом Україна продовжує підготовку до участі в саміті НАТО. Про це на брифінгу в МЗС у вівторок заявив держсек- ретар нашого зовнішньо- політичного відомства Юрій Сергєєв: «Ми пра- цюємо над новим доку- ментом, який відкрив би нові перспективи для більш поглибленого спів- робітництва України і НАТО». Він також наго- лосив, що «ніхто не від- кликав запрошення для України» взяти участь у Празькому саміті.**

Яна СТАДІЛЬНА.

Омбудсман опікується колишніми заручниками

Уповноважена ВР України з прав лю- дини Ніна Карпачова перебуває у Мос- кві. Вона відвідала в лікарнях україн- ських громадян, які постраждали вна- слідок теракту в театральному центрі, і зокрема, 26-літню Олену Бурбан. Чоло- вік Олени помер, і його батьки, які жи- вуть у США, хочуть поховати його там. На прохання Олени Ніна Карпачова звернулася до українського посольства в Москві, щоб якнайшвидше оформити Олені новий закордонний паспорт і да- ти змогу провести чоловіка в останню дорогу.

Є й добрі новини

У вівторок в Москві прой- шли перші похорони загиблих заручників. А вчора прощали- ся з українокою Наталією Юф- тєєвою, котру, як і Євгена Ко- чата, рідні поховують у Мос- кві на Преображенському кла- довищі. Ще одного загиблого громадянина України — Євге- на Бурбана —батьки похова- ють у США, де вони постійно проживають. Кількість розпізнаних жертв уже досягла 122 осіб. Ще 145 розшукують рідні і друзі. Зі списку не знайдених людей Посольство України викреслило вчора двох осіб. Наталя Шахранюк, яка наз- вала в залі ПК своє дівоче

прізвище, з'ясувалося, — громадянка Росії Логинова. Її вже виписано з лікарні. Також з'ясувалося, що Тетя- на Попова не була того веча- ра в ПК, і її викреслили з неприємного списку. Тепер невідома тільки доля Євгена Демченка. І ще одна приємна новина: батьки забрали додому 14-річ- ного Кирила Головенка, який найдовше перебував у реані- мації. Учора ввечері мали ви- писати ще кількох українців. У Посольстві України все го- тове до їх приймання та ор- ганізації виїзду на батьківщину. **Ярослав СЕРГІЄНКО.**

Москва.

Від зброї до дипломатії

США продовжують боротьбу за повалення режиму Саддама Хусейна. Однак якщо ще кілька місяців тому в Пентагоні обговорювали конкретну дату зброй- ного нападу на Ірак, то тепер представники Білого до- му перейшли до суперечок в ООН про доцільність тако- го кроку. Про це українським журналістам повідомив головний аналітик з іракських питань Конгресу США Кеннет Кацман під час відеоконференції Київ—Вашин- гтон. Така зміна політики, на його думку, зумовлена передусім реакцією Росії, Франції, Китаю і навіть Ве- ликої Британії на досить різкі заяви Джорджа Буша про невідворотність збройного удару по Іраку. Однак це не єдина причина, з якої США пе- рейшли від розробки планів воєнного вторгнення до дипломатичних пере- говорів у стінах ООН. По-перше, більшість на- селення Іраку становлять шіїти, а вони налаштова- ні радикально проти аме- риканців. Як зазначив пан Кацман, шіїти не так підтримують існую- чий режим, як сприйма- ють збройний напад як спосіб загарбання країни. Тому повалення режиму Хусейна нині може спро-

вокувати значну дестабі- лізацію всередині країни та регіону. По-друге, сер- йозне занепокоєння в американської адміні- страції викликає Курдська автономія. Після пова- лення режиму Хусейна іракські курди хочуть ма- ти, як заявив Кеннет Кацман, автономію в та- кому само обсязі, в якому мають тепер, а це може призвести до дестабіліза- ції у Туреччині, де чис- ленна громада курдів теж вимагає автономії. А по- третє, достеменно не ві-

домо, чи володіє все-таки Ірак зброєю масового знищення. Якщо володіє, то наслідки американ- ського вторгнення до Іраку для Кувейту, Ірану, Сирії та інших сусідів ці- єї країни можуть бути згубними. Крім того, хоча пан Кацман і підтвердив, що основною причиною при- мусової зміни влади в Баг- даді є підтримка Хусей- ном міжнародного теро- ризму, зокрема «Аль-Каї- ди», він також зізнався, що багато американських

компаній хотіли б працю- вати з Іраком над видо- бутком нафти. Нині в Іра- ку активно працює росій- ська компанія «Лукойл». Після повалення діючої влади в Багдаді всі угоди, укладені нею, зокрема і з «Лукойлом», буде анульо- вано. І на іракський ри- нок, на думку пана Кац- мана, прийдуть західні нафтові компанії... Мож- ливо, тому Росія так ак- тивно виступає проти прийняття жорсткої резо- люції щодо Іраку. **Тетяна ПАСОВА.**

Р. S. На брифінгу в Міністерстві закордонних справ України речник МЗС Сергій Бороденков по- відомив, що висновків міжнародних експертів з питань поставок українських радарних установок «Кольчуга» міністерство чекає «з дня на день». Водночас пан Кацман заявив, що в американському Сенаті вже про- ходять консультації про можливе скорочення фінан- сової допомоги Україні та запровадження санкцій. Щоправда, ці консультації поки що відбуваються на неофіційному рівні.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ Одеса

Воронін провідає одеських молдаван

В Україні з дводенним візитом перебуває Пре- зидент Молдови Володимир Воронін. Як очіку- ють, він побуває в місцях компактного проживан- ня молдавського населення, проведе зустрічі з ві- це-прем'єр-міністром України Леонідом Козачен- ком, представниками влади регіону, зокрема з го- ловою Одеської облдержадміністрації Сергієм Гриневецьким та головою Одеської облради Воло- димиром Новацьким.

■ Копенгаген

Закаєва судитимуть у Данії?

У Данії затримано представника Масхадова Ах- меда Закаєва. Тим часом російська прокуратура має намір вимагати його екстрадиції. У Росії Зака- єва обвинувачують одразу за трьома статтями: участь у збройному заколоті, організація та участь у незаконних збройних формуваннях та замах на життя співробітників правоохоронних органів.

■ Кабул

Школи бомбардували

В Афганістані розслідують серію ракетних атак та підпалів, скоєних у четвер та п'ятницю у шко- лах провінції Вардак. Ніхто не постраждав. Атаки були підтверджені ЮНІСЕФ, представники якого проінспектували райони, що постраждали.

■ Канберра

Підтримали резолюцію щодо Іраку

Учора влада Австралії заявила про цілковиту підтримку американського проекту резолюції РБ ООН щодо Іраку. Австралія — один із найближчих союзників США, і її розглядають як потенційного кандидата на участь у міжнародній антиіракській коаліції.

■ Тріполі

По 10 мільйонів жертвам Локербі

Лівійські адвокати підписали останню версію пропозицій про матеріальну компенсацію родичам жертв теракту в Локербі, скоєного 1988 року. Тоді внаслідок вибуху «Боїнга-747» загинули 270 осіб. Згідно з пропозицією Лівії родичі отримають до 10 млн. доларів за кожного загиблого пасажира. Ра- хунок, на який Лівія переказуватиме гроші, зали- шатиметься відкритим протягом восьми місяців (цей термін може бути продовжено). Якщо протя- гом цього часу не буде накладено якихось санкцій, Лівія забере свої гроші, а родичам доведеться звер- нутися до суду по компенсацію.

■ Хошимін

Пожежа забрала сотні життів

Понад 100 осіб загинуло під час пожежі, що охопила офісний комплекс у в'єтнамському місті Хошимін. Майже 50 осіб дістали поранення та опіки. Причина загоряння поки що невідома. Дії пожежників ускладнювалися нестачею води та ос- нащення, внаслідок чого боротьба з вогнем трива- ла більш як п'ять годин. **На знімку:** рятувальники виносять жертв поже- жі.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформгентств.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Сповідь

Боюся думати, що далі

Моє життя нічим особливим не відрізнялося. Мріяла стати кухарем, тому що завжди була хворобливою і худю. Але після школи влаштувалася на швейний комбінат, де пропрацювала п'ять років. Звідти пішла в кооператив шити куртки.

У 19 років вийшла заміж за хлопця з нашого двору. Коли завагітніла, стала на облік у жіночій консультації, дізналася, що у мене ВІЛ.

Уперше мені стало відомо про ВІЛ у 1984 році, коли по телевізору американський хлопчик розказував, що хворіє на СНІД і що це за хвороба. Від знайомих чула, що ця хвороба невиліковна і від неї вмирають. Чоловіку побоялася повідомити про свій діагноз. Раптом скаже, що я йому зраджувала. Вирішила сповістити про це матір. Вона була в шоці: «Світлано, як ти могла так вчинити?». А я сама не знаю, як це так вийшло! ВІЛ мені могли занести в зубного або в лікарні, оскільки я часто хворіла, до того ж перенесла операцію на підшлунковій.

У консультації лікарі почали вмовляти мене перервати вагітність. Я відмовилася. Народила сина. Це був найщасливіший день мого життя! Хлопчика назвали Віктором. Йому пощастило: народився здоровий. Нині йому три з половиною роки, у нього все гаразд.

Після пологів я почувалася дуже слабкою, не працювала, виховувала сина. Чоловік тоді працював на заводі оператором. Дуже пив. Через нього почала пити і я. Впродовж двох років регулярно вживала горілку й самогон, особливо останні три місяці перед тим, як лягти в СНІД-центр. Внаслідок п'янок збільшилася печінка, став боліти шлунок. Я дуже схудла. Вип'ю — і спати, не ївши... Ось і довела себе до виснаження, а внаслідок — відмовили руки і ноги.

Моя старша сестра також дуже п'є. У неї виявили ВІЛ ще шість років тому, раніше вона протягом року «кололася». З чоловіком розлучена. Є двоє дітей, народжених до ВІЛ. Коли вона дізналася, що у мене ВІЛ, то сприйняла спокійно. Взагалі цю звістку багато хто сприйняв нормально, хоч я не всім говорила про свій діагноз. Тільки мати дуже переживала за мене через наші постійні пиятниця з сестрою, навіть у лікарню з інсультотом потрапила. Без батька, який загинув у автокатастрофі, їй важко. Він був «чорнобильцем», одним з перших рятівників. Коли в 1986 році вибухнула атомна, його відправили туди начальником пожежної частини. Смерть тата ми всі важко пережили.

Коли потрапила до СНІД-центру, я важила всього 26 кілограмів при нормальній для мене вазі — 40. Там мене лікували місяць, коли поліпшився стан, виписали додому.

Нині я ще дуже слабка. Тепер мені треба розробляти суглоби, більше рухатися, краще харчуватися. Доводиться розраховувати на чоловіка — більше нема на кого. Мати дуже хвора, їй також допомога потрібна.

На мене жахливо давить ця хвороба. Я боюся замислюватися, що буде далі. Смерть не лякає. У мене — велике бажання жити, бо є заради кого — дитини. Я прагну щастя. Для мене це передусім здоров'я і хороші стосунки з друзями, які мене підтримують. Знаю, що життя триває, що буде ще багато прекрасного, що багато належить від мене і Бога, в якого я вірю.

Світлана С.
Із книги «Тут і тепер», виданої одеським громадським об'єднанням «Віра. Надія. Любов» за підтримки ЮНЕЙДС, ПРООН.

Мал.
Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

МИР ВАШОМУ ДОМУ!

Перехідний вік

Круті забави з жахливим кінцем

Важко знайти школу, біля котрої не збиралися б групи старшокласників для того, щоб «подимити». За даними досліджень Національного медичного інституту, 22 відсотки школярів Києва палять систематично. Але це ще «квіточки». А от «ягідки»: серед неповнолітніх є хронічні алкоголіки та наркомани із солідним стажем.

Попервах для новачків вживання наркотичного зілля — як бравада, сміливість, забавки. Це засіб довести собі самому й одноліткам: «Я теж можу!» І майже всі вони впевнені: «Наркотики легко кинути». Але що відбувається згодом? Про це розмова із завідувачкою відділу аналізу соціальних наслідків епідемії ВІЛ/СНІД та вивчення груп ризику Українського інституту соціальних досліджень Мариною ВАРБАН.

— Нині спостерігаються три тенденції. Перша: молодішає вік наркоманів. Віковий пік — 13—16 років. Психологи пов'язують це з певним психологічним станом підлітків. Їм необхідно збільшувати коло своїх інтересів, одним з яких стає наркотик.

Друга тенденція: юні наркомани починають одразу з голки. Якщо раніше все йшло поетапно: спочатку куріння, потім пігулки і лише наприкінці ін'єкції, то тепер перша зустріч з наркотиком найчастіше — через укол.

Але найприкриша третя тенденція: останні дослідження по Харкову та Чернігову засвідчили, що наркомани перейшли до приготування наркотиків кустарним способом. До такого наркотика швидко звикають. І вже за місяць — серйозні ускладнення. Людина втрачає координацію, ледь ходить, погано говорить. Вони вибивають

сплатити за послуги наркомафії. Але чому таке трапляється з підлітками з бідних та злидених сімей?

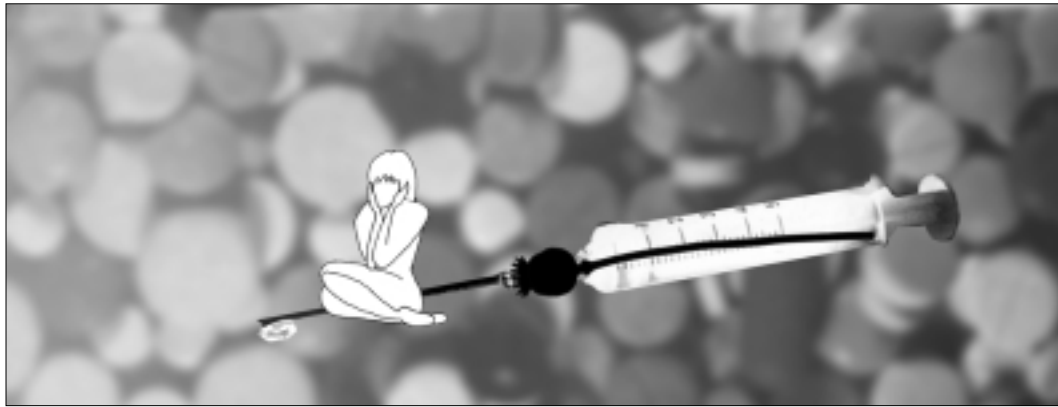
— Бідна сім'я стикається з великими проблемами, які треба розв'язувати. Як? Або заробляти більше грошей, що не всім вдається, або уникати розв'язання проблем, вживаючи алкоголь, наркотики.

— Але за «задоволення» треба платити.

— Так, саме тому підлітки й крадуть. Наркоман, як правило, одразу випадає із соціальної системи (кидає навчання, роботу) і потрапляє до кримінального світу. Всі його думки спрямовані на одне. Потерпає і він сам, і його сім'я. Виносить з оселі і продає одну річ за другою.

— Наскільки точна офіційна статистика?

— Такі люди не хочуть себе виявляти, оскільки відповідний запис у медичній картці накладає обмеження на професію, на подальше працевлаштування. Крім то-

людину з колії навіть після нетривалого прийому. На день потрібно 10—12 доз. Саморобні наркотики швидко діють на психіку. Деградація настає одразу після початку вживання. Немає поступових проміжних ступенів, коли можна було б щось зробити для врятування дитини. І медики поки що не знають, як упоратися з цим лихом.

Я бачила молодих людей, які вживають такі наркотики. Вони не можуть говорити, в них порушена міміка обличчя, вони втрачають рівновагу, рухові навички. Це жахливо!

— А самі вони розуміють, що з ними відбувається?

— Так, тому й приходять з надією до нарколога. Вони хотіли б повернутися до нормального життя. Але чи вдасться? Адже це вже не те здоров'я, не та людина. Всі як один кажуть: «Я — людина пропаща. Але треба будь-що врятувати інших. Розкажіть їм про нас, покажіть знімки. Хай ніхто й думати не сміє про наркотики!»

— А діти з яких сімей найвразливіші?

— Нині наркоманія досягла таких масштабів, що не діє вибірково на якісь проблемні родини. Вона скрізь. Хоча діти з сімей із середнім рівнем статків менше схильні до цього лиха.

— Щодо багатих — зрозуміло: можуть

го, є підлітки, які лише один раз спробували наркотик, ще не втягнулися. Таким чином, реальні дані від офіційної статистики відрізняються у 5—10 разів.

— Молоді серед наркоманів найбільше. А яке співвідношення чоловіків та жінок?

— На кожні чотири чоловіки — одна жінка.

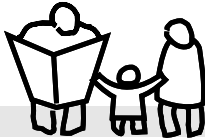
— Профілактика теж потребує грошей...

— Міжнародні організації виділяють їх Україні. Лише Глобальний фонд надає 92 млн. доларів. Урядом України також ухвалено відповідні національні програми. Але профілактична робота нерідко провадиться або неграмотно, або запізно. Профілактику треба розпочинати дуже рано і займатися нею професійно. Має бути комплекс заходів, а не одноразові лекції.

— Що це за робота?

— Насамперед — робота з батьками. Сім'я — головне. Якщо батьки не помічають, що відбувається з їхньою дитиною, якщо в родині конфлікти — син чи дочка підуть із своїм душевним боєм на вулицю, до друзів. Якщо батьки не знають, як налагодити з дитиною стосунки, необхідно звернутися до фахівців — психологів, кваліфікованих педагогів. Але в жодному разі не можна залишати дитину без уваги і турботи.

Бесіду вела Тетяна ХЛЕБНИКОВА.
Колаж Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Душа для самоти

Справи амурні

Її квартира завдяки великій кількості вазонів нагадує оазу. А такі вишукані дрібнички, як серветки та скартертина ручної роботи створюють затишок. Схоже, усе це викликає приємний подив не лише в мене, а тому господаря, уважно спостерігаючи за моєю реакцією, вгадала запитання, яке ось-ось мало зірватися з моїх вуст. «Знаю, що вас цікавить: мовляв, така гарна господиня і досі самотня? — каже Олеся К. — Це довга історія і я вам її розповім, хоча б для того, щоб вона стала повчальною для інших»...

— Жила і виховувалася у маленькому поліському містечку, — каже Олеся. — Батьки тримали нас з сестрою «в руках»: на танці вперше я пішла з подружками лише після випускного. Та й часу вільного у мене майже не було: ретельно готувалася до вступу у вуз, бо тільки на себе могла розраховувати — блату і грошей наша сім'я не мала. Так само за книжками пролетіли роки навчання в інституті. Нарешті одержала диплом, чим порадувала батьків, які не мали освіти, а тому так ждали дати її нам із сестрою. Мене направили на роботу в інший райцентр. Тут поталанило — робота була престижна. Досі не знала розкошів, але пристойна зарплатня дала мені змогу не лише обновили гардероб, а й допомагати батькам.

Робота мені подобалася ще й тому, що в офіс приходило багато цікавих людей. Якось у справах навідався один підприємець.

Високий, гарний, про такого могла лише потайки мріяти. Я йому допомогла владнати всі справи, що й входило у мої обов'язки. А того самого дня після роботи він чекав мене неподалік нашого закладу. Мені була приємна увага такого красеня. Може, ще й тому, що досі до мене так гарно ніхто не залицявся. Ресторан, квіти, гарні манери, компліменти — і моя недосвідчена душа розтанула.

Я згоряла від кохання, чекала його дзвінків — не відходила від телефону. Які довгі були для мене вихідні, я їх просто ненавиділа, бо тоді Олег зникав. У невеличкому містечку всі на виду. Мої колеги невдовзі помітили, що нас із Олегом пов'язують не лише службові стосунки. Тож делікатну розмову доручили моїй начальниці відділу.

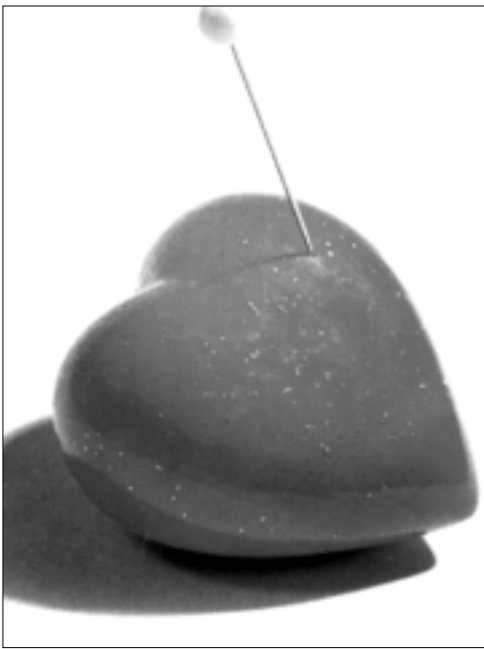
«Ти, Олеся, хороша дівчина, а тому хочемо застерегти тебе: Олег одружений, і на його рахунок не одна така амурна істо-

рія. Облиш його», — ніби вилила вона на мене відро холодної води.

— Я тоді дуже розгубилася, бо Олег цього мені не розповідав, — продовжила Олеся. — А в чужому місті я людей не знала. У мені щось обірвалося ... Затрималася на роботі, плакала. А коли вийшла з офісу, мене знову чекав він, усміхнений, з квітами. Вирішила припинити наші стосунки і сказала йому про це. І про причину. Він почав виправдовуватися: мовляв, якби сказав правду, то навряд чи захотіла б зустрічатися з ним...

Я тяжко переживала розлуку. Переконувала себе, що він чужий, що у нього дружина. Він час від часу приходив в офіс у справах — мене підміняли колеги. Коли він телефонував мені додому, не брала трубку. Одне слово, уникала його майже рік.

Але якось поламала ногу і мені видали лікарняний. Хтось подзвонив у квартиру. Відчинила двері — це був він. Знову з квітами, з валізою продуктів. Спробувала відмовитися, але Олег був наполегливий. Я шаліла від його уваги, турботи. Він запевняв, що з дружиною його нічого не зв'язує, бо у них нема і не може бути дітей. Обіцяв роз-

лучитися. Я йому вірила, бо відчувала, що це моє перше у житті серйозне кохання.

Минали дні, і навіть роки. Шість років жила надією, що нарешті наші взаємини набудуть якихось реальних рис. Мені хотілося дитину від коханого. Коли я завагітніла, думала, що Олег зрадіє. Але його реакція шокувала: він не хотів дітей. Пояснював це тим, що, мовляв,

ще потрібно пожити для себе. Сам знайшов лікаря, сам завіз мене до лікарні на аборт. Мене, звичайно, переконували, що переривати першу вагітність небезпечно. Але так хотів Олег і, чесно кажучи, я боялася його втратити — так кохала.

Із втратою дитини я почала по-іншому дивитися на наші стосунки. Шкода, що прозріння коштувало мені великих моральних і фізичних мук. А ще — багатьох років, за які я могла б влаштувати своє особисте життя, створити сім'ю, мати дітей. І я рішуче розірвала стосунки з Олегом, який на той час розлучився з дружиною. Він не чекав від мене такої рішучості, але я взяла себе в руки і витримала усі переживання. Згадала, що через нього втратила дитину і цілком ймовірно більше ніколи не зможу мати малюка...

Хочу застерегти дівчат, яким хочеться красивого кохання: не все те золото, що блищить. Ось і я спокусилася на гарні залищання, змарнувала роки і залишила самотньою.

Записала
Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Наслідуйте не моделей, а Чарлі Чапліна

Самопізнання через рух

(Початок у «Сім'ї» за 5 вересня 2002 року).

Запитайте будь-яку дівчину про еталон ходи і вона, не вагаючись, покаже на добре навчених довгоногих красунь, що походжають на подіумі. Однак таке уявлення про красиву ходу вважає хибним заслужений тренер України зі спортивної ходьби Олександр ШИМКО. Першопричину невдалої рекомендації «поворот таза навколо вертикальної осі» він вбачає в незнанні біомеханіки ходьби.

— Це походить від манекенниць і тих, хто стоїть за ними. Але ж їм треба чимось виділитися! Теоретики ходи, на жаль, вирішили «не висовуватися» і погодитися з кон'юктурою: підтримати вульгарні вертіння стегнами, «вивихи» таза в боки, поперечні рухи, як на палубі корабля під час легкої хитавиці. Ось так, мабуть, і сформувався «поворот таза навколо вертикальної осі». Ну додайте ще: «... тазостегнового суглоба опорної ноги!» — і все було б, як кажуть англійці: «О'кей!»

Моделі, наступаючи підощвами на уявну лінію, збільшують коливання таза, а отже, спричиняють перевантаження у своїх колінних і тазостегнових суглобах. Якщо дивитися на таку ходу зі спини, одразу помітні різкі кидки, «провалювання» таза по боках, провисання махової ноги, відведення тазостегнового суглоба опорної ноги в бік...

— Які рухи все-таки найправильніші, як їх побудувати?

— Для відчуття плавності ходи потрібно «взяти з собою» образ «плескаючої поясници» й «осідлати» образ колеса, вісь якого проходить через центр ваги тіла — і вперед!

До того ж колесо має бути масивне, важке, але легко обертатися. І котитися воно має невідчужливо, інерційно, сильно, із запасом швидкості.

Цей образ можна вдосконалювати: тіло має бути ніби підвішене. Потужні рухи рук чергуються з розслабленням, розгін із гальмуванням — «руки піднімають» тулуб з ніг.

Спортивна ходьба лише була б у виграші, якщо в правилах було записано: «Опорна нога має бути випрямлена в колінному суглобі, з моменту постановки на п'ятку (опорної ноги) — до відривання п'ятки від опори».

Мова образів зрозуміліша, ніж найпереконливіші наукові пояснення, вважає А. Шимко. Для відчуття правильності рухів таза він рекомендує такі образи.

Тазостегнові суглоби — ніжки циркуля, які по черзі переставляють уперед.

Дівчатам А. Шимко пропонує уявляти своє пересування у взутті на високому підборі чи у вузькій спідниці, коли незручно згинати ногу в тазостегновому суглобі. Тоді крок виходить більший завдяки поворотові тазом, а не за рахунок винесення ноги вперед. Або підніміться вгору сходами, коли треба тазостегновий суглоб махової ноги трохи переміщувати вгору відносно суглоба опорної ноги. Запам'ятали? Перенесіть це на ходіння площиною.

Ступні обов'язково дивляться в бік — носки розведені! Виявляється, хода Чарлі Чапліна найправильніша. Хоча й викликала сміх! Ця хода не буде такою комічною, якщо подумки зняти з Чарлі черевики і надати йому швидкості.

До речі, наступного разу поговоримо про черевики.

(Далі буде).

Людмила ОПАНАСЕНКО.

Маленькі хитрощі

Сто в'яганаок і всі смачні

■ Квашену капусту краще зберігати за температури 1—4 градуси, причому розсіл має вкривати її на кілька сантиметрів.

■ Якщо капуста пере-кисла, треба перед спожи-

ванням промити її теплою перевареною водою і трохи віджати. А коли капуста лише трохи закисло, промийте її холодною водою.

■ Дуже смачна капуста,

заквашена цілими качанами. Звичайно, невеликого розміру.

■ Для надання особливого смаку можна перекласти їх потовченими зернами кукурудзи.

Риб'ячі секрети

■ Луску зчистити дуже легко, якщо рибу занурити на кілька секунд у киплячу воду.

■ Смажена риба буде особливо смачна, якщо перед приготуванням потримати її у молоці, потім обкачати в борошні і смажити в олії.

■ Щоб олія не розбризкувалася, прикрийте сковорідку звичайним друшляком.

■ Щоб шматки риби під час смаження не розвалювалися, треба їх посолити, обкачати в борошні і залишити на десять-п'ятнадцять хвилин, а лише після того класти на сковорідку в гарячу олію.

Просто картопля

■ Щоб почищена картопля не потемніла до варіння, тримайте її в холодній воді, не розрізаючи. Але не надто довго, інакше вона втратить частину своїх корисних властивостей.

■ Якщо вам треба протерти варену картоплю, варену крупу чи печені яблука, робіть це, доки продукти гарячі.

Обличчя в яблуці

15—20 хвилин теплою перевареною водою. Рекомендовано для сухої шкіри.

■ Дві столові ложки «Геркулесу» залийте однією склянкою гарячого молока, дайте розбухнути, потім доведіть до кипіння. Охолоджену маску нанесіть на обличчя, за 15—20 хвилин змийте теплою водою. Дуже корисна для сухої в'янучої шкіри.

■ Одну-дві варені картоплини розімніть, змішайте з жовтком, чайною ложкою олії. Нанесіть на обличчя, за 10—15 хвилин змийте теплою перевареною водою. Змажте обличчя живильним кремом. Зволожує і пом'якшує шкіру. ▼

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ
06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.10 Клуб Суперкниги.
09.30 Крок до зірок.
10.00 Нова армія.
10.30 Прописи.
11.00 Модна лінія.
11.25 Свято для бухгалтерів.
11.45 Подорож у дитинство.
12.05 АСК «Укррічфлот» — 10 років.
12.25 Сільський час.
13.15 «Саме той» про себе...
13.40 Для тих, хто вдома.
14.00 Діловий світ. Тиждень.
14.30 Мультфільм на замовлення.
15.00 Новини.
15.20 Новини Європи.
15.50 ІІ-й Міжнародний фестиваль «Таврійські ігри».

КДРТРК
17.00 За київським часом.
17.20 Архімісто.
17.45 Шлях до успіху.
18.00 Недільні зустрічі.
18.40 Автографи.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
19.00 Новини.
19.15 Худ. фільм «Здрастуйте, я ваша тьотя».
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Панорама.
21.55 Футбольні діалоги.
23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ
УТ-2
10.10 Док.фільм «Соломія Крушельницька».
10.50 Реальний сектор.
11.30 Польова пошта пам'яті.
12.10 Естрадна прем'єр-ліга.
12.45 Резонанс.
13.10 Родом з України.
13.40 Панацея

КАНАЛ «1+1»
07.00 Бокс по-справжньому. Даріуш Міхалчевський — Річард Халл.
08.10 Аншлаг, аншлаг.
09.10 Лото-забава.
10.00–14.00 Програми УТ-2.
14.00 Дісней. Мультфільм «Качині історії».
14.30 Дісней. Мультфільм «Чіп і Дейл поспішають на допомогу».
14.55 Медовий місяць.
15.50 Серіал «Люба, я зменшив дітей». 1 серія.
16.40 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Хочу в тюрму!».

18.30 Шоу «Крісло».
19.30 ТСН-епіцентр.
20.15 Останній герой-2.
21.25 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Глибоке синє море».
23.25 Бокс по-справжньому. Даріуш Міхалчевський — Річард Халл.

00.30 Аргумент кіно представляє. Худ.фільм «Паскваліно «Сім краль».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ
«ІНТЕР»
07.00 Прогноз погоди.
07.05 Серіал «Акванавти».
07.30 Серіал «Повелитель звірів».
08.10 Мультфільм.

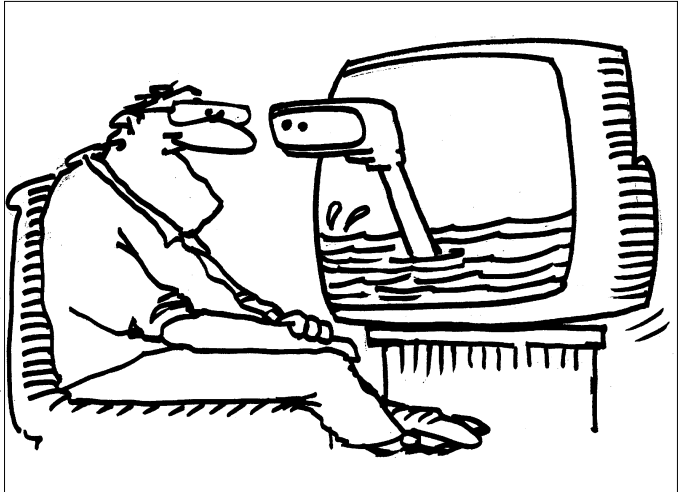
08.25 Сміхопанорама.
09.00 Прокинься і співай!
10.00 Телефортунa.
10.40 Уїк-енд.
11.25 Караоке на майдані.
12.05 Програма «Усе для тебе».
12.35 Мелорама.
13.20 Інтелект-шоу LG-Еврика.
14.15 Серіал «Кодове ім'я «Вічність»».
15.15 Жарт за жартом.
16.20 Худ.фільм «Тести для справжніх чоловіків».
17.40 Худ. фільм «Голой пістолет-33 1/3».
19.15 Джентльмен-шоу.
20.00 Інформаційно-аналітична програма «Подобиці тижня».
20.50 Худ.фільм «Смертельна зброя».
23.00 Проект-Ф.
23.45 Худ.фільм «Тріумфальна арка».

ІСТV
05.40 Худ. фільм «Приватний курорт».
07.05 Мандрівки натураліста.
07.35 ДКТ представляє. Світ комп'ютера.
08.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00 Факти. Гарячі новини.
08.10 Мультсеріал «Шоу Нудника».
08.40 Мультсеріал «Том і Шина».

09.05 Сатирикон.
09.10 Худ. фільм «Турбо».
10.45 Коронна страва.
11.25 Телевізійний центр моди.
12.05 Галопом по Європах.
12.45 Факти. День.
13.00 Шоу Олени Степаненко.
13.55 Серіал «Висока хвиля».
14.50 Худ. фільм «Прибрати Картера».
16.40 Сатирикон.
16.45 Серіал «Ейр Америка».
17.45 Серіал «Людина-невидимка».
18.45 Факти. Підсумок дня.
19.00 Сатирикон.
19.05 Худ. фільм «Дивіться хто заговорив-3».
21.10 Худ. фільм «Червоний слід».

23.15 Штрафний удар.
23.50 Худ. фільм «Страж».
01.40 Ковток історії.

Мовлення на Київ і область:.
01.55 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

03.25 Худ. фільм «Червоний слід».

СТБ
07.05 Ран ОК.
09.10 Ні пуху ні пера.
09.30 М-стиль.
10.00 На перший погляд. Альпи.
10.25 Худ.фільм «Кентервільський привид».
12.20 «Вікна» у світ.
12.50 Док.серіал «Передова».
«Визволення Франції».
13.20 Худ.фільм «Пророцтво».
15.50, 21.25, 01.10 Італійський футбол.Серія «А». Центральний матч туру.
18.00 Автостиль.
18.20 Худ.фільм « Відчиніть, поліція-2».
20.30 Бізнес-студія.
23.25 Худ.фільм «Брудні історії королеви».

НОВИЙ КАНАЛ
07.50 Церква Христова.
08.05 Серіал «Нові пригоди сімейки Адамсів».
08.30 Мультсеріал «Невгамовні».
09.00 Мультсеріал «Нік і Перрі».
09.25 Серіал «Бітлльборгі».
10.00 «3х4». Найкумедніше домашнє відео.
10.55 Козаки-розбійники.
11.45 Запитайте у лікаря.
12.25 Серіал «Індіана Джонс. Траншеї пекла».
14.00 Репортер.
14.15 Худ.фільм «Дівчата».
16.05 Мультфільм «Бременські музиканти».
16.45 Худ.фільм «Таємниці Сахари». 2 серія.
18.30 Спецрепортер.
19.00 Худ.фільм «Доктор Дулітл».
20.40 Худ.фільм «Той, хто мене береже».
23.00 Гол!
00.10 Худ.фільм «Братки Нью-тони».
02.05 Худ.фільм «Таємниці Сахари». 2 серія.
03.35 Посміхніться. Вас знімають».
04.00 Худ.фільм «Той, хто мене береже».
05.40 За гроші!
06.10 Мультфільми.

ГРТ
08.00 Новини.
08.05 Телеканал «Доброго ранку».
09.00 Новини.

09.15 Телеканал «Доброго ранку».
10.20 Серіал «Інспектор Деррік».
11.20 Кремль-9. «Палацові таємниці часів Леоніда Брежнєва». Фільм 1-й.
12.00 Новини (з субтитрами).
12.15 Людина і закон (з сурдоперекладом).
12.45 Поле чудес.
13.55 Клуб мандрівників.
14.30 Док. детектив «Випереджаючи постріл».
15.00 Новини (з субтитрами).
15.15 Ю. Візбор. «Дозвольте Вам нагадати про себе».
16.30 Худ. фільм «Сищик петербурзької поліції».
18.00 Новини.
18.25 Велике прання.
19.30 До Дня міліції. Святковий концерт (21.00 — Час).
23.30 Нічний «Час».
23.45 Серіал «Світські хроніки».
01.30 Реальна музика.
01.55 Серіал «Інспектор Деррік».

РТР
04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Худ. фільм «Синьйор Робінзон».
09.40 Ура! Канікули! Мультфільм «Країна казок братів Грімм. Шестеро лебедів».
10.05 До Дня російської міліції. Худ. фільм «Місто прийняв».
11.40 Містечко.
12.10 Клуб сенаторів.
13.00, 19.00 Вісті.
13.20 Що хоче жінка.
14.20 Худ.фільм «Візит до Мінотавра».
15.55 До Дня російської міліції. Святковий концерт.
19.25 Фантазії Михайла Задорнова.
21.15 Худ. фільм «Мільйон — переможцю».
23.30 Худ. фільм «За прекрасних дам!».
00.55 Спорт за тиждень.

НТБ
05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 10.00, 11.00 Сьогодні.
05.05, 05.35, 06.10, 06.35, 07.05, 07.40, 08.05 Ранок на НТБ
08.15 Увага, розшук!
09.00 Сьогодні вранці.
09.20 Щиросерде зізнання.
10.05 Серіал «Швидка допомога-5».
11.05 Худ. фільм «Це трапилося в міліції».
12.45 Кримінал.
13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.
13.05 «Жіночий погляд» О. Пушкіної.
13.40 Серіал «Вона написала убивство».
14.35 Принцип доміно.
16.00, 17.00 Сьогодні.
16.05 Серіал. «Далекобійники».
«Далеко від Москви».
17.20 «Національна безпека: золотий кредит Колими». Розслідування.
18.00 «Сьогодні» з Т. Митковою.
18.35 «Менти» в Кремлі.
21.00 «Сьогодні ввечері» з К. Поздняковим.
21.35 Серіал «Третій зайвий».
22.15 Серіал «Кріт-2».
23.25 Гордон.
00.20 Журнал Ліги чемпіонів.

Триває передплата на «Голос України»
Передплатні індекси:
для індивідуальних передплатників — 40224,
для підприємств і організацій — 60955.

у МОРІ інформації серед дрібної рибинки і риби великої телебачення — КАШАЛОТ

ПРОГРАМА ТЕЛЕБАЧЕННЯ
НА ТИЖДЕНЬ
4 – 10 ЛИСТОПАДА

Дебютант Сидоров
створив хіт осіннього телесезону

Досить незвичайна оповідь, а точніше роман-епопея про силу обставин, які затягують людей у світ криміналу, вийшла у молодого режисера Олексія Сидорова. Серіал «Бригада» — його дебют — уже довів свою неабияку силу в телепрокаті близького зарубіжжя. Крім захопливого сюжету з екстремальними

поворотами і крутими атрибутами, серіал приваблює своєю недешевістю у прямому розумінні слова. Зйомка однієї серії (а всіх їх дванадцять) коштувала 200 тисяч доларів, що, загалом, позначилося на екранній картинці. Якісно, переконливо, ефектно. Вже цього тижня російський бойовик змогли оціни-

ти глядачі каналу «1+1». А з огляду на те, що у повітря на твоїх очах здійснюються, розсипаючись у вогні, справжні «Мерседеси», розумієш, що це кіно доросле. От і сусіди почали знімати багатобуджетні серіали! А отже — жити стало краще, і, безперечно, набагато видовищніше...

Олег БАЙДА.

АНОНСИ

Замовлений убивця
ІСТV, понеділок, 22.30

Ерік Робертс

Бойовик. Де може сховатися найманий убивця, який вирішив піти з кримінального світу? Рятуючись від всемогутнього мафіозного клану, він звертається до ФБР. Програма із захисту свідків замінює його життя легендою і дає нове ім'я — Джон Дьюген. Але всі надії порвати зі страшним світом насильства і жорстокості руйнуються, коли він дізнається, що юний хакер Брайан Сігал зламав секретний файл зі списком людей, які отримали право почати все спочатку. Але Брайан потрібний не лише Дьюгену — за списком полюють агенти ЦРУ, які разом із мафією продають велику партію наркотиків...
Реж. Марк Лестер. У ролях: Ерік Робертс, Роберт Міанно, Естебан Пауелл, Ліндсей Тейлор.

Поневіряння Альфреда
Новий канал, четвер, 23.55

Комедія. Молодий архітектор Альфред народився не під щасливою зіркою, і казковим феям він не сподобався. За яку справу він не брався б, усе закінчується провалом...
Реж. П'єр Рішар. У ролях: П'єр Рішар, П'єр Монда, Жан Карме.

Кентервільський привид
СТБ, субота, 16.50

Мелодрама. Американець Гірам Отіс оселяється зі своєю сім'єю у стародавньому замку Кентервіль Чейз. Але невдовзі з'ясується, що ось уже чотири століття мешканцям замку не дає спокою привид...
Реж. Сід Маккартні. У ролях: Нів Кемпбел, Ед Віллі, Шері Лінч, Патрік Стюард.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Панорама.
10.05 Служба розшуку дітей.
10.10 Абетка безпеки.
10.25 Мультсеріал «Хранителі історії».

11.00 Новини. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.10 Док.фільм «Греки України».

11.40 Док.фільм «Закарпатський хоровод».
12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 Серіал «Магія кохання».
13.15 До дня прикордонних військ України. «Кордон».
13.45 Закон є закон.
15.00 Новини.

15.15 Для тих, хто вдома.
Юнацько-молодіжний канал «Студія 5»
15.35 Мультсеріал «Хранителі історії».
16.35 Надзвичайна ситуація.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 Карусель.
17.40 Крила
18.10 Шлях до успіху.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.10 Саме той.
19.30 Діловий світ.
19.35 Світ. Огляд.
19.55 Вечірня казка.
20.05 Серіал «Жінка-поліцейський».
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.35 Ситуація.
21.45 Світ спорту.
22.00 Наш футбол.
22.45 Служба розшуку дітей.
23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 Серіал «Магія кохання».
ОСВІТНІЙ КАНАЛ:
11.10 «Освіта ХХІ століття».
Профільна освіта — вимога часу (на прикладі Київського ліцею №142). Частина 1.
11.35 «У світі тварин». Відеозамальовка.
11.40 «Хроніка ХХ століття».
Лесь Курбас.
12.20 Панацея.
12.45 Від сузір'я до сузір'я.
13.15 У світі хороших новин.
13.45 Служба розшуку дітей.
13.50 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 18.30, 19.30, 21.45, 23.55 ТСН.
07.30 Серіал «Менти-3».
08.55 Без Табу з О. Гера-сим'юк.
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Дісней. Мультфільм «Качині історії».
14.30 Дісней. Мультфільм «Чіп і Дейл поспішають на допомогу».
15.00 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
15.50 Серіал «Пристрасті по-італійськи».
16.50 Гарем.
17.55 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Сестри».
19.30 ТСН.
20.05 ТСН. Проспарт.
20.15 Серіал «Менти-3».
21.20 Серіал «Сьогун».
22.30 «Імперія кіно» представ-

ляє. Худ. фільм «Улюбленець».
23.55 ТСН.
00.25 Парк автомобільного періоду.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00 , 15.00, 17.00 Новини.
06.05 Камера сміху.
06.35 Мультсеріал «Тунсильванія».
07.20 Все для тебе.
08.20 Серіал «Висока хвиля-3».
09.25 Поле чудес.
10.35 Сміхопанорама.
11.20 Серіал «Чорнило».
12.15 Серіал «В ім'я твого кохання».
13.10 Дискавері.
13.40 Мультсеанс. «Покемон», «Тунсильванія».
14.50 Серіал «Фарскейп».
15.50 Молодіжний серіал «Еліас».
17.15 Велике прання.
18.00 Новини.
18.10 Чекай мене.
19.15 Програма К.Стогнія «Кримінал».
20.00 Інформаційний канал «Подобиці».
20.45 На лінії вогню.
21.15 Серіал «Убивча сила».
22.25 Фільм «Кримінальний інстинкт. Холодна смерть».
00.20 Подобиці. Підсумки дня.
00.45 Серіал «Висока хвиля-3».
01.35 Телефортуна.

ІСТV

05.00 Ранкова музика.
05.55 Серіал «Династія».
06.50 Служба розшуку дітей.
06.55 Мультсеріал «Собаки-пожежники».
07.15 Мультсеріал «Дивні близнюки».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.05 Сатирикон.
08.10 Серіал «Повне мамadu».
08.45 Факти. Ранок.
09.05 Серіал «Справи Кепських».
09.50 Серіал «Висока хвиля».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.45 Серіал «Тропіканка».
11.45 Серіал «Династія».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Грашкові солдатики».
15.00 Мультсеріал «Кліффорд».
15.25 Мультсеріал «Собаки-пожежники».
15.50 Мультсеріал «Дивні близнюки».
16.15 Серіал «Клариса все пояснить».
16.40 Серіал «Кенан і Кел».
17.05 Серіал «Під сонцем Сентропе-2».
18.05 Сатирикон.
18.10 Серіал «Парадайз Фоллз».
18.45 Докладно з Дмитром Кисельовим.
19.15 Худ. фільм «Тільки найсильніші».
21.10 Серіал «Комедійний квартет».
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.00 Погода.
22.10 Сатирикон.
22.30 Худ. фільм «Вбивця на замовлення».
00.25 Серіал «Квантовий стрибок».
01.20 Серіал «Закон і порядок. Спеціальний підрозділ».
Мовлення на Київ і область:
02.05 Серіал «Під сонцем Сентропе-2».
03.30 Худ. фільм «Вбивця на замовлення».

СТБ

07.05 Ран ОК.
08.00 Бізнес-студія.
08.40 Ви практично здорові.
09.30 Серіал «Загін «Акапулько»».
10.30 Живе кіно.
11.00 Худ.фільм «Відчиніть, поліція!».
13.05 Серіал «Любовне захоплення».
14.00 «Вікна». Новини.
14.50 День ОК.
16.00 Серіал «Код Коперника».
17.05 «Вікна». Кримінал.
17.15 Серіал «Багаті і знамениті».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини.
19.35 Серіал «Лицарський роман». 1 серія.
20.40 «Вікна». Бізнес.
21.00 Італійський футбол. Серія «А». Огляд матчів туру.
22.10 Ні пуху ні пера.
22.30 Автостиль.
22.50 «Вікна». Кримінал.
23.00 Серіал «Клуб насолоди». 1 серія.
00.00 «Вікна». Опівночі.
00.20 Серіал «Код Коперника».
01.25 «Вікна» у світ.

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.35, 08.05, 08.35 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Теплузики.
07.30 Репортер-бізнес.
07.45 Мультсеріал «Альбертовчення».
08.30 Репортер.
09.00 Київський репортер.
09.20 «Ералаш».
09.40 Принцип доміно.
11.25 Худ.фільм «Хто б вже говорив-2».
13.00 Репортер.
13.10 Серіал «Індіана Джонс. Солодка пісня кохання».
14.50 «Ералаш».
15.05 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Життя з Луї».
15.30 Територія «Fox kids». Мультсеріал «Світ Боббі».
15.55 Мультсеріал «Невгамовні».
16.20 Мультсеріал «Пригоди Дігімонів». 1 серія.
16.55 Серіал «Макс: янгол із темряви».
17.55 Серіал «Дикий янгол. Повернення».
19.00 Репортер.
19.30 Серіал «Комісар Рекс». 1 серія.
20.25 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.30 Худ.фільм «Катала».
23.15 Репортер.
23.35 Погода.
23.50 Серіал «Західне крило».
01.10 Служба розшуку дітей.
01.15 Серіал «Зона сутінків».
01.40 Спортивний огляд «Жилетт».
02.00 «3x4». Найкумедніше домашнє відео.
02.25 Невигадане життя.

ГРТ

08.00 Новини.
08.05 Телеканал «Доброго ранку».
09.00 Новини.
09.15 Телеканал «Доброго ранку».
10.20 Серіал «Інспектор Деррік».
11.20 Фільм П. Шеремета «Абхазія. Загублений рай».
12.00 Новини (з субтитрами).
12.15 Худ. фільм «Хлопці з «Боді-рок»».
13.50 Дог-шоу.
14.30 Людина і закон.
15.00 Новини (з субтитрами).
15.15 Худ. фільм «Секрети серця».

17.05 Серіал «Каменська. Гра на чужому полі». 2 серія.
18.00 Новини.
18.25 Жарт за жартом.
18.55 «Ералаш».
19.15 Велике прання.
20.10 Чекай мене.
21.00 Час.
21.40 Серіал «Каменська. Вбивця мимоволі». 1 серія.
22.35 Хто хоче стати мільйонером?
23.25 Російський екстрим.
00.00 Інший час.
00.40 «На футболі» з В.Гусевим.
01.10 Серіал «Інспектор Деррік».
02.10 Нічна зміна.

РТР

04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Худ. фільм «Кабельник».
09.30 Ура! Канікули! «Країна казок братів Грімм. Білосніжка». Мультфільм.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.15 Вісті.
10.20 Ток-шоу «Ціна успіху».
11.15 Віра, надія, любов.
12.15 Експертиза.
12.30 Вісті — Москва.
13.20 Що хоче жінка.
14.25 Худ.фільм «Божевільна Лорі». 1 серія.
15.30 Мультсеріал «Том і Джеррі».
16.20 Діалоги про тварин.
17.20 Вісті — Москва.
17.50 Серіал «Злодійка. Щастя напрокат».
18.50 На добраніч, малюта!
19.35 Вісті — Москва.
19.50 Серіал «Тайга».
20.50 Серіал «Марш Турецького-2. Змова генералів».
21.55 Вісті. Чергова частина.
22.30 «Черговий по країні». М. Жванецький.
23.25 Сінеманія.
23.55 Дорожній патруль.

НТБ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 11.00 Сьогодні.
05.05, 05.35, 06.10, 06.35, 07.05, 07.40 Ранок на НТБ.
08.00 Рослинне життя.
08.35 Ви будете сміятися!
09.00 Сьогодні вранці.
09.25 Незодавно.
11.05 Худ. фільм «Новий рік у листопаді». 1 серія.
12.45 Кримінал.
13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.
13.05 «Жіночий погляд» О.Пушкіної.
13.40 Серіал «Вона написала убивство».
14.35 Принцип доміно.
16.00, 17.00 Сьогодні.
16.05 Серіал «Агент національної безпеки». «Медуза Горгона».
17.15 Увага, розшук!
18.00 «Сьогодні» з Т. Митковою.
18.35 Серіал «Кріт-2». 2 серія.
19.45 Серіал «Далекобійники».
«Форс-мажор».
21.00 «Сьогодні ввечері» з К. Поздняковим.
21.35 Серіал «Третій зайвий».
22.15 Серіал «Кріт».
23.25 Гордон.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Цілком природно.
09.30 Зірки, на сцену!
10.00 Мультсеріал «Казки вулиці Брока».
10.30 Дитяча лінія.
10.45 Створи себе.
11.05 Від сузір'я до сузір'я.
11.25 Хто в домі хазяїн?
12.00 Мультфільм «Осінні кораблі».
12.15 Новація.
12.25 Парламент.
13.10 Футбол. Ліга чемпіонів. Тижневий огляд.
14.10 Театральна афіша.
14.30 Classic-прем'єр з Тетяною Міленіною.
15.00 Новини.
15.15 «Не все так погано...».
15.40 Для тих, хто вдома.
16.00 Бути жінкою.
16.25 Вікно в Америку.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.20 Крихітка.
17.40 АСК «Укррчфлот» — 10 років.
18.00 TV-приймальна столичної влади.
18.30 Музичні історії.
18.45 Пані, панночка, панянка.
19.00 Новини.
19.10 Футбол. Чемпіонат України. «Шахтар» (Донецьк) — «Металіст» (Харків).
20.50 Лотерея «Суперлото», «Кено».
21.00 Новини.
21.30 Світ спорту.
21.45 Худ. фільм «Перше кохання».
22.45 Служба розшуку дітей.
23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 9-й вал.
10.50 Пенсійна реформа.
11.30 Чітко і ясно.
12.10 Милосердя.
12.40 Надзвичайна ситуація.
13.00 Бізнес за правилами.
13.30 Людина і закон.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Парк автомобільного періоду.
07.35 33 квадратні метри.
08.05 Серіал «Ніна. Розплата за кохання».
09.05 Прихована камера.
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Дісней. Мультфільм «Качині історії».
14.30 Дісней. Мультфільм «Чіп і Дейл поспішають на допомогу».
15.00 Побачення всліпу.
15.55 Серіал «Агентство «Місячне сяйво»-2».
16.45 Серіал «Марш Турецького-2».
18.25 Аншлаг, аншлаг.
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспарт.
20.10 Гарем.
21.15 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «ДМБ».
23.00 Кінопристрасті. Худ.фільм «Той, що повернувся з холоду».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

07.00 Прогноз погоди.
07.05 Серіал «Акванавти».

07.30 Серіал «Володар звірів».
08.15 Мультфільм.
08.25 Містечко.
09.05 Доки всі вдома.
09.50 Бадьорого ранку!
10.45 Дефіцит-шоу «Хто крайній?».
11.20 Смачно з Борисом Бурдою.
11.55 Планета Здоров'я.
12.35 Студія «Юніверсал» представляє. «Американський хвостик-2».
13.50 Сольний концерт М.Галкіна.
15.15 Всесвітня історія в «Гусаках».
15.50 Серіал «Убивча сила».
16.50 Сміхопанорама.
17.30 Худ.фільм «Детектив Варшавські».
19.15 Містечко.
20.00 Інформаційний канал «Подобиці».
20.30 N-кілометр.
20.50 Худ.фільм «Тихі вири».
23.25 Камера сміху.
00.10 Худ.фільм «Ельдорадо».

ІСТV

05.05 Худ. фільм «Вбивства у Черрі-Фоллз».
06.35 Дог-шоу «Я і мій собака».
07.00 Перехрестя.
07.40 Телевізійний центр моди.
08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00 Факти. Гарячі новини.
08.15 Мультсеріал «Шоу Нудника».
08.40 Мультсеріал «Том і Шина».
09.10 Сатирикон.
09.15 Худ. фільм «Про тих, хто викрав Місяця».
10.30 Худ. фільм «У глибині».
12.25 Ковток історії.
12.45 Факти. День.
13.00 ДКТ представляє. Світ комп'ютера.
13.30 Серіал «Висока хвиля».
14.30 Худ. фільм «Піддослідний».
16.05 Серіал «Ейр Америка».
16.55 Сатирикон.
17.00 Галопом по Європах.
17.45 Серіал «Людина-невидимка».
18.45 Факти. Підсумок дня.
19.00 Сатирикон.
19.05 Худ. фільм «Прибрати Картера».
21.15 Шоу Олени Степаненко.
22.20 Худ. фільм «Приватний курорт».
00.15 Кентавр.
00.40 Худ. фільм «Сексуальна одержимість». Мовлення на Київ і область:
02.30 Худ. фільм «Страж».
03.55 Серіал «Ейр Америка».

СТБ

07.05 Ран ОК.
09.00 Імпреза.
09.30 Домовий.
09.45 Кава з молоком.
10.00 Ви практично здорові.
10.25 Світ дикої природи.
10.55 Худ.фільм «Правила бою».
13.10 Живе кіно.
13.30 Експансія.
14.00 Рейс.
14.20 Цілком таємно. Біотероризм.
15.15 «Екстремальні ситуації» з Миколою Фоменком.
16.15 «Вікна». Спорт.
16.50 Худ. фільм «Кентервільський привид».
18.50 Футбол. Чемпіонат України. «Динамо»(Київ) — «Дніпро»(Дніпропетровськ).
21.00 Худ.фільм «П'яний світанок».
23.20 Худ.фільм «Фанатик».

НОВИЙ КАНАЛ

07.50 Невигадане життя.
08.10 Серіал «Пеппі Довгапанчоха».
08.40 Мультсеріал «Невгамовні».
09.05 Мультсеріал «Нік і Перрі».
09.35 Серіал «Бітлборгі».
10.10 Посміхніться. Вас знімають.
10.55 Козаки-розбійники.
11.55 За гроші!
12.30 Мультфільм «Пітер у Чарівній країні».
14.15 Репортер.
14.30 Худ.фільм «Неймовірні пригоди італійців у Росії».
16.30 Худ.фільм «Таємниці Сахари». 1 серія.
18.30 Репортер.
19.00 Худ.фільм «Дівчата».
20.45 Худ.фільм «Містер Крутий».
22.40 Серіал «Латинський коханець».
00.05 Худ.фільм «Чорнокнижник-3. Остання битва».
01.40 «Бівіс і Батхед».
02.05 Худ.фільм «Таємниці Сахари». 1 серія.
03.35 Худ.фільм «Чорнокнижник-3. Остання битва».
05.05 Худ.фільм «Містер Крутий».
06.25 Мультфільм «Пітер у Чарівній країні».

ГРТ

08.00 Новини.
08.10 Серіал «Нестор Бурма». 5 серія.
09.40 Історія одного шедевра.
10.00 Новини (з субтитрами).

АНОНС

Приватний курорт
ІСТV, 22.20

Комедія. Два молоді й веселі хлопця потрапляють до розкішного готелю на узбережжі, де намагаються «розслабитися за повною програмою». На жаль, місцевий злодій і готельний детектив увесь час заважають хлопцям займатися їх улюбленим «видом спорту» — здоровим сексом.

Реж. Джордж Бауерс. У ролях: Джонні Депп, Роб Морроу, Доді Кудман.

Дж. Депп

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Служба розшуку дітей.
09.50 Серіал «Маленькі ейнштейни».

10.25 Мультсеріал «Хранителі історії».
11.00 Новини. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.10 Док.фільм «Михайло Грушевський». Фільм 2.
11.40 Ретро-альбом.
11.50 «Київська опера». Фільм 1 — «Життя за царя».
12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 Серіал «Магія кохання».
13.15 Служба розшуку дітей.
13.20 Закон є закон.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.

Юнацько-молодіжний канал «Студія «5».

15.35 Мультсеріал «Хранителі історії».
16.30 Надвечір'я.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 Галерея ТБ.
17.25 Острів скарбів.
17.45 Естафета.
18.05 Домашній доктор.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.10 Перехрестя.
19.30 Діловий світ.
19.35 Фаза.
19.55 Вечірня казка.
20.05 Серіал «Жінка-поліцейський».
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.35 Ситуація.
21.45 Світ спорту.
22.00 Сінема, сінема, сінема...
22.20 Милосердя.
22.40 Служба розшуку дітей.
23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 Серіал «Магія кохання».
ОСВІТНІЙ КАНАЛ:
11.10 «Бачу землю». Есе Вадима Скуратівського. М. Булгаков і Україна.
11.30 Штрихи до портрета. Графіка С. Московченка.
11.45 Міжнародний конкурс вчителів.
12.20 Казна держави.
12.50 Право.
13.30 Абетка безпеки.
13.35 Служба розшуку дітей.
13.40 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 17.50, 19.30, 21.50, 23.15, 00.25 ТСН.
07.30 Серіал «Ніна. Розплата за кохання».
09.00 Серіал «Сьогун».
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Зоряна брама».
14.50 33 квадратні метри.
15.25 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
16.15 Останній герой-2.
17.25 Серіал «Бригада».
18.25 Серіал «Ніна. Розплата за кохання».
19.30 ТСН.

20.05 ТСН. Проспорт.
20.15 Прихована камера.
21.15 Серіал «Менти-3».
22.20 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Леон-кілер».
00.25 ТСН.
00.55 Парк автомобільного періоду.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 17.00, 18.00 Новини.
06.05 Караоке на майдані.
06.30 Мультсеріал «Тунсильванія».
07.10 Сім'я від А до Я.
07.20 Харт за жартом.
08.20 Серіал «Висока хвиля-3».
09.25 Серіал «Любов.гу».
10.35 Серіал «Курортний роман».
12.15 Серіал «В ім'я твого кохання».
13.10 Великі романи.
13.40 Мультсеанс. «Покемон», «Тунсильванія».
14.25 Серіал «Фарскейп».
15.20 Серіал «Убивча сила».
16.10 Перехрестя кохання.
17.10 Велике прання.
17.55 Серіал «Ізабелла».
18.55 Афера.
20.00 Інформаційний канал «Подобиці».
20.45 Поле чудес.
21.45 Серіал «Убивча сила».
22.55 Худ.фільм «Амазонки».
00.55 Серіал «Висока хвиля-3».
01.50 Б.Адамс. Unplugged.

ІСТV

05.00 Ранкова музика.
05.55 Серіал «Династія».
06.50 Служба розшуку дітей.
06.55 Мультсеріал «Собаки-пожежники».
07.15 Мультсеріал «Дивні близнюки».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.05 Сатирикон.
08.10 Каламбур.
08.45 Факти. Ранок.
09.05 Серіал «Справи Кепських».
09.45 Серіал «Квантовий стрібок».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.45 Серіал «Тропіканка».
11.45 Серіал «Династія».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Вибухова сила».
14.50 Мультфільм.
15.00 Мультсеріал «Кліффорд».
15.25 Мультсеріал «Собаки-пожежники».
15.50 Мультсеріал «Дивні близнюки».
16.15 Серіал «Клариса все пояснить».
16.40 Серіал «Кенан і Кел».
17.05 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
18.05 Сатирикон.
18.10 Серіал «Парадайз Фоллз».
18.45 Докладно з Д. Кисельовим.
19.15 Худ. фільм «Піддослідний».
21.10 Серіал «Повне мамadu».
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.00 Погода.
22.10 Сатирикон.
22.30 Худ. фільм «Вбивства у Черрі-Фоллз».
00.25 Худ. фільм «Сніданок для чемпіонів».

Мовлення на Київ і області:

02.30 Худ. фільм «Сексуальна одержимість».
03.55 Серіал «Ейр Америка».

СТБ

07.00 «Вікна». Опівночі.
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20 Маски-шоу.
08.50 «Вікна». Столиця.
09.30 Імпреза.
10.00 На перший погляд. Шрі-Ланка.
10.30 Худ.фільм «Маленька чаклунка».
12.00 Серіал «Лицарський роман», 3 серія.
13.00 Енциклопедія бойових мистецтв.
14.00 «Вікна». Новини.
14.50 День ОК.
16.05 Цілком таємно. Пірати ХХ сторіччя.
17.05 «Вікна». Кримінал.
17.15 Серіал «Багаті і знамениті».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Док.серіал «Передова».
«Визволення Франції».
19.00 «Вікна». Новини.
19.35 «Екстремальні ситуації» з Миколою Фоменком.
20.30 Час «К».
21.00 Худ.фільм «Правила бою».
23.35 «Вікна». Кримінал.
23.50 «Вікна».Опівночі.
00.10 Худ.фільм «Розповіді червоної кімнати».

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.35, 08.05, 08.35 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер-бізнес.
07.45 Мультфільм «Альберт-вовчечня».
08.30 Репортер.
09.00 Київський репортер.
09.20 «Єралаш».
09.35 Принцип доміно.
11.15 Худ.фільм «Без поступок».
13.00 Репортер.
13.10 «Вікна» із Д. Нагієвим.
14.00 Серіал «Комісар Рекс». 4 серія.
14.45 «Єралаш».
15.05 Територія «Fox kids».
Мультсеріал «Життя з Луї».
15.30 Територія «Fox kids».
Мультсеріал «Світ Боббі».
15.55 Мультсеріал «Невгамовні».
16.20 Мультсеріал «Пригоди Дігімонів». 5 серія.
16.55 Серіал «Макс: янгол із темряви».
17.55 Серіал «Дикий янгол. Повернення».
19.00 Репортер.
19.25 Серіал «Комісар Рекс». 5 серія.
20.30 Худ.фільм «Неймовірні пригоди італійців у Росії».
22.30 Кунсткамера.
23.15 Репортер.
23.40 Погода.
23.50 Серіал «Латинський коханець».
01.05 Служба розшуку дітей.
01.20 Зона ночі.
02.05 Худ.фільм «Три дні Кондора».
04.05 Принцип доміно.
04.55 Серіал «Макс: янгол із темряви».

ГРТ

08.00 Новини.

08.10 Серіал «Нестор Бурма». 4 серія.
09.35 Історія одного шедевра.
10.00 Новини (з субтитрами).
10.10 Серіал «Інспектор Деррік».
11.10 Слідство веде Колобков.
11.30 Грай, гармонь улюблена!
12.05 Смак.
12.20 Здоров'я.
13.00 Худ. фільм «Серця трьох». 5 серія. Заклучна.
14.00 Новини (з субтитрами).
14.10 «Диктатори». Беніто Муссоліні.
14.55 Худ. фільм «Дні Турбіних». 2 серія.
16.10 «Єралаш».
16.25 Сміхопанорама .
16.55 Останній герой-2. «Розбите серце».

18.00 Новини.
18.15 Філімонов і компанія.
18.45 VRS-камера.
19.10 Серіал «На розі біля Патріарших». 3 серія.
20.05 Хто хоче стати мільйонером?
21.00 Час.
21.30 Концерт «Бажаю Вам...».
23.05 «Сімейні радощі». Частина 2.
00.40 Серіал «Інспектор Деррік».
01.40 Худ. фільм «Дні Турбіних». 2 серія.

РТР

05.20 Худ.фільм «Борис Годунов». 2 серія.
06.40 Студія «Здоров'я».
07.10 Серіал «Дракоша і компанія».
07.35 Золотий ключ.
08.00 Військова програма.
08.20 Два роялі.
09.20 Сам собі режисер.
10.20 «Сто до одного». Телегра.

11.15 Форт Боярд. Шукачі пригод.
12.10 Док. фільм «Російський вихід».
13.00, 19.00 Вісті.
13.20 Худ.фільм «Віват, гардемарини!».
16.05 Моя сім'я.
17.00 Аншлаґ.
17.55 Серіал «Бригада».
19.25 Дзеркало.
19.50 Серіал «Бригада».
21.00 Стань зіркою.
22.00 Худ.фільм Сергія Бодрова-ст. «Давай зробимо це якнайшвидше».
00.05 Худ. фільм «Від заходу до світанку-3».

НТБ

07.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Сьогодні.
07.05 Худ. фільм «Воротар».
08.25 Подорожі натураліста.
09.05, 10.05 Кумедний концерт.
11.05 Цілком таємно.
12.05 Худ. фільм «Жандарм у Нью-Йорку».
14.05 Своя гра.
15.00 «Сьогодні» з Ю. Липатовим.
15.20 «Жіночий погляд» О.Пушкіної.
15.55 В гостях у Олени Степаненко.
18.00 «Сьогодні» з Ю. Липатовим.
18.05 Худ. фільм «Любити поросійськи-3».
20.30 Концерт «Зоряна осінь».
22.40 Худ. фільм «Десять негренят».

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 До святкування місяця Рамадан. Привітання Муфтія України Шейха Ахмеда Таміма.
09.55 Серіал «Маленькі ейнштейни».
10.25 Мультсеріал «Хранителі історії».
11.00 Новини. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»
11.10 Док.фільм «Історичні коштовності України».
11.30 Ретро-альбом.
11.40 Знімалося кіно. «Казка про добро і зло». Передача 1 — «Добро».
12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 Серіал «Магія кохання».
13.15 Абетка безпеки.
13.20 Закон є закон.
13.30 Відеофільм «Григорій Гнатенко».
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
Юнацько-молодіжний канал «Студія 5».
15.35 Мультсеріал «Хранителі історії».
16.35 Резонанс.
16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 Док.фільм «Закохані в небо».
17.30 Духовний купол України.
18.05 Конкурент.
18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.10 Саме той.
19.35 Казна держави.
19.55 Вечірня казка.
20.05 Серіал «Жінка-поліцейський».
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.35 Ситуація.
21.45 Світ спорту.
21.55 Щоденник сесії Верховної Ради України.
22.15 Док.фільм «Патріарх: життя Йосифа Сліпого». Частина 1 — «Через терніі».
23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 Серіал «Магія кохання».
ОСВІТНІЙ КАНАЛ:
11.10 Французька година. Урок французької мови N10. Наук.-поп. фільм, новини, кліпи.
11.50 «Цей таємничий світ». До визволення Києва від фашистських загарбників.
12.20 Духовний вісник.
12.40 Зірки, на сцену!
13.15 Перехрестя.
13.45 Служба розшуку дітей.
13.50 Ситуація.
КАНАЛ «1+1»
07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 16.50, 19.30, 21.50, 00.40 ТСН.
07.30 Серіал «Поліцейська академія».
09.00 Серіал «Сьогун».
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Зоряна брама».
14.55 Розважальна програма «33 квадратні метри».
15.30 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
16.20 Серіал «Пристрасті італійські».
17.25 Серіал «Менти-3».
18.25 Серіал «Ніна. Розплата за кохання».
19.30 ТСН.
20.05 ТСН. Проспорт.
20.15 Серіал «Бригада».

21.20 Серіал «Сьогун».
22.25 Подвійний доказ.
23.30 Док.серіал «Гулаг». 1 серія.
00.40 ТСН.
01.10 Служба розшуку дітей.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 17.00 Новини.
06.05 Бадьорого ранку.
06.40 Мультсеріал «Тунсильванія».
07.10 Сім'я від А до Я.
07.30 Мультфільм.
08.20 Серіал «Висока хвиля-3».
09.30 Серіал «Любов. гу».
10.30 Мультфільм.
10.45 Уїк-енд.
11.25 Серіал «Чорнило».
12.15 Серіал «Заради твого кохання».
13.10 Великі злочини.
13.35 Мультсеанс. «Покемон», «Тунсильванія».
14.20 Серіал «Фарскейп».
15.15 Серіал «Убивча сила».
16.15 Молодіжний серіал «Еліас».
17.10 Велике прання.
17.55 Серіал «Ізабелла».
19.00 Слабка ланка.
20.00 Інформаційний канал «Подобиці».
20.45 Серіал «Убивча сила».
21.55 Велике прання.
23.10 Подобиці. Підсумки дня. Нічний «Час».
23.45 Серіал «Ейр Америка».
00.45 Серіал «Висока хвиля-3».
01.30 Великі злочини.

ІСТV

05.00 Ранкова музика.
06.00 Серіал «Династія».
06.55 Мультсеріал «Собаки-пожежники».
07.15 Мультсеріал «Дивні близнюки».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.05 Сатирикон.
08.10 Серіал «Комедійний квартет».
08.45 Факти. Ранок.
09.05 Серіал «Справи Кепських».
09.45 Серіал «Квантовий стрібок».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.40 Серіал «Тропіканка».
11.45 Серіал «Династія».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Тільки найсильніші».
14.45 Мультфільми.
15.00 Мультсеріал «Кліффорд».
15.25 Мультсеріал «Собаки-пожежники».
15.50 Мультсеріал «Дивні близнюки».
16.15 Серіал «Клариса все пояснить».
16.40 Серіал «Кенан і Кел».
17.05 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
18.05 Сатирикон.
18.10 Серіал «Парадайз Фоллз».
18.45 Докладно з Д. Кисельовим.
19.15 Худ. фільм «Хенк-серцеїд».
21.20 Кримінальні історії.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.00 Погода.
22.10 Сатирикон.
22.30 Худ. фільм «Влучний стрілець».
00.25 Серіал «Квантовий стрібок».
01.20 Серіал «Закон і порядок. Спеціальний підрозділ».

Мовлення на Київ і області:

02.05 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».
03.35 Худ. фільм «Влучний стрілець».

СТБ

07.00 «Вікна». Опівночі.
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20 Маски-шоу.
08.50 «Вікна». Столиця.
09.30 Серіал «Загін «Акапулько»».
10.25 Худ.фільм «Вбити Ліцедія».
12.00 Серіал «Лицарський роман».
13.05 Серіал«Любовне захоплення».
14.00 «Вікна». Новини.
14.50 День ОК.
16.00 Серіал «Код Коперника».
17.05 «Вікна». Кримінал.
17.15 Серіал «Багаті і знамениті».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Маски-шоу.
18.50 Чемпіонат України з футболу. «Карпати»(Львів) — «Динамо»(Київ).
21.00 «Вікна». Новини.
21.35 Худ.фільм «Вбити Ліцедія».
23.15 «Вікна». Кримінал.
23.25 Серіал «Клуб насолоди». 2 серія.
00.25 «Вікна». Опівночі.
00.45 Серіал «Код Коперника».
01.50 Час «К».

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.35, 08.05, 08.35 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер-бізнес.
07.45 Мультсеріал «Альберт-вовчечня».
08.30 Репортер.
09.00 Київський репортер.
09.20 «Єралаш».
10.05 Серіал «Троє проти всіх».
11.30 Худ.фільм «Катала».
13.00 Репортер.
13.10 «Вікна» із Д. Нагієвим.
14.00 Серіал «Комісар Рекс».
14.50 «Єралаш».
15.05 Територія «Fox kids».
Мультсеріал «Життя з Луї».
15.30 Територія «Fox kids».
Мультсеріал «Світ Боббі».
15.55 Мультсеріал «Невгамовні».
16.20 Мультсеріал «Пригоди Дігімонів». 2 серія.
16.55 Серіал «Макс: янгол із темряви».
17.55 Серіал «Дикий янгол. Повернення».
19.00 Репортер.
19.25 Серіал «Комісар Рекс». 2 серія.
20.25 «Вікна» із Д. Нагієвим.
21.30 Худ.фільм «Містер Ігрек».
23.15 Репортер.
23.35 Погода.
23.50 Худ.фільм «Вантаж без маркування».
01.40 Зона ночі.
02.25 Серіал «Зона сутінків».
02.45 Серіал «Макс: янгол із темряви».
03.30 Худ.фільм «Вантаж без маркування».
04.55 Серіал «Зона сутінків».
05.20 Серіал «Троє проти всіх».
06.00 Мультфільми.

ГРТ

08.00 Новини.
08.05 Телеканал «Доброго ранку».
09.00 Новини.
09.15 Телеканал «Доброго ранку».
10.15 Серіал «Інспектор Деррік».
11.15 Серіал «Сімейні пута».
12.00 Новини (з субтитрами).
12.15 Велике прання.
13.05 Смак.
13.20 Хто хоче стати мільйонером?
14.10 Чекай мене (з сурдоперекладом).
15.00 Новини (з субтитрами).
15.15 Худ. фільм «Арлетт».
17.00 Серіал «Каменська».

Вбивця мимоволі». 1 серія.
18.00 Новини.
18.25 Самі з вусами.
18.55 Кумири. Елеонора Беляєва.
19.25 Велике прання.
20.15 Серіал «Сімейні пута».
21.00 Час.
21.40 Серіал «Каменська. Вбивця мимоволі». 2 серія.
22.40 Худ. фільм «Серця трьох». 3 серія.
23.35 Незалежне розслідування.
00.15 Серіал «Інспектор Деррік».
01.15 Нічний «Час».
01.30 Телеканал «Новий день» «Море скарбів».
01.55 Нічна зміна.

РТР

04.45-07.45 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Серіал «Тайга».
08.35 Серіал «Марш Турецького-2. Змова генералів».
09.30 Ура! Канікули! «Країна казок братів Грімм. Хлопчик-з-мізинчик». Мультфільм.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.15 Вісті.
10.20 Ток-шоу «Ціна успіху».
11.15 Серіал «Комісар Рекс».
12.15 Експертиза.
12.30 Колосальне господарство.
12.45 Вісті — Москва.
13.20 Що хоче жінка.
14.25 Худ.фільм «Божевільна Лорі». 2 серія.
15.45 Мультсеріал «Том і Джеррі».
16.20 Навколо світу.
17.20 Вісті — Москва.
17.50 Серіал «Злодійка. Щастя напрокат».
18.50 На добраніч, малята!
19.35 Вісті — Москва.
19.50 Серіал «Тайга».
20.50 Серіал «Марш Турецького-2. Змова генералів».
21.55 Вісті. Чергова частина.
22.30 Худ.фільм «Останній патруль».
00.25 Дорожній патруль.
00.30 Гаряча десятка.

НТБ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 10.00, 11.00 Сьогодні.
05.05, 05.35, 06.10, 06.35, 07.05, 07.40 Ранок на НТБ.
08.00 Кулінарний поєдинок.
09.00 Сьогодні вранці.
09.20 «Національна безпека: трансгени — зброя останнього покоління».
10.05 Серіал «Швидка допомога-5».
11.05 Худ. фільм «Новий рік у листопаді». 2 серія.
12.45 Кримінал.
13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.
13.05 «Жіночий погляд» О.Пушкіної.
13.40 Серіал «Вона написала убивство».
14.35 Принцип доміно.
16.00, 17.00 Сьогодні.
16.05 Серіал «Далекобійники».
«Остання гра».
17.20 Док.серіал «Злочин і кара».
18.00 «Сьогодні» з Т. Митковою.
18.35 Серіал «Кріт — 2».
19.45 Серіал «Далекобійники».
«Далеко від Москви».
21.00 «Сьогодні ввечері» з К. Поздняковим.
21.35 Серіал «Третій зайвий».
22.15 Серіал «Кріт -2».
23.25 Гордон.
00.25 Худ. фільм «Безсмертний».

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.40 Служба розшуку дітей.
09.45 Серіал «Маленькі ейнштейни».

10.25 Мультсеріал «Хранителі історії».

11.00 Новини. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»

11.10 Док.фільм «Культура Київської Русі».
11.35 Ретро-альбом.
11.40 Знімалося кіно. «Казка про добро і зло». Передача 2 — «Зло».

12.10 Для тих, хто вдома.
12.25 Серіал «Магія кохання».
13.15 Абетка безпеки.
13.20 Служба розшуку дітей.
13.25 Закон є закон.
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.

Юнацько-молодіжний канал «Студія 5».

15.35 Мультсеріал «Хранителі історії».

16.35 Експосвіт.

16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 Театральний Київ.
17.45 Київ діловий.

18.05 Люди і долі.

18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.10 Саме той.
19.30 Діловий світ.
19.35 У світі хороших новин.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Серіал «Жінка-поліцейський».

20.50 Лотерея «Суперлото», «Кено».

21.00 Новини.
21.35 Ситуація.
21.45 Світ спорту.
22.05 Док.фільм «Патріарх: життя Іосифа Сліпого». Частина 2 — «...до зірок».
22.45 Служба розшуку дітей.
23.40 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 Серіал «Магія кохання». ОСВІТНІЙ КАНАЛ:
11.10 «Грані пізнання». Генетика та ембріологія (Одеський державний медичний університет).

11.40 Е. Сетон-Томпсон. «Оповідання про тварин».
12.00 «Вічна сторожа». Теленарис про заповідний степ Асканії-Нової.

12.15 Модна лінія.
12.45 Сільський час.
13.45 Служба розшуку дітей.
13.50 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 16.50, 19.30, 21.50, 00.55 ТСН.

07.30 Серіал «Ніна. Розплата за кохання».
09.00 Серіал «Сьогун».
10.00—14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Зоряна брама».
15.05 33 квадратні метри.
15.40 Серіал «Район Беверлі Хіллз».

16.30 Серіал «Пристрасті по-італійськи».
17.25 Серіал «Бригада».

18.25 Серіал «Ніна. Розплата за кохання».

19.30 ТСН. Проспорт.
20.15 Серіал «Бригада».
21.20 Серіал «Сьогун».
22.30 Без Табу з О. Гера-сим'юк.

23.45 Док.серіал «Гулаг». 2 серія.

00.55 ТСН.

01.25 Служба розшуку дітей.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 17.00 Новини.

06.05 Хто крайній?
06.30 Мультсеріал «Тунсильванія».

07.15 Джентльмен-шоу.
08.20 Серіал «Висока хвиля-3».
09.25 Серіал «Любов. гу».
10.25 Мультфільм.
10.35 Банк-шоу «Сейф».
11.25 Серіал «Чорнило».
12.15 Серіал «В ім'я твого кохання».

13.10 Дискавері.
13.35 Мультсеанс. «Покемон», «Тунсильванія».

14.20 Серіал «Фарскейп».
15.15 Серіал «Убивча сила».
16.15 Молодіжний серіал «Еліас».

17.10 Велике прання.
17.55 Серіал «Ізабелла».
18.55 Перехрестя кохання.
20.00 Інформаційний канал «Подобиці».

20.45 Серіал «Убивча сила».
21.50 Велике прання.
22.55 Камера сміху.
23.45 Подобиці. Підсумки дня.
00.10 Серіал «Ейр Америка».
01.10 Серіал «Висока хвиля-3».

ІСТV

05.00 Ранкова музика.
05.55 Серіал «Династія».
06.50 Служба розшуку дітей.
06.55 Мультсеріал «Собаки-пожежники».

07.15 Мультсеріал «Дивні близнюки».

07.45 Факти. Ранок.
07.50 Ділові факти.
08.05 Сатирикон.
08.10 Каламбур.
08.45 Факти. Ранок.
09.05 Серіал «Справи Кепських».

09.45 Серіал «Квантовий стрибок».

10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.

10.40 Серіал «Тропіканка».
11.45 Серіал «Династія».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ. фільм «Хенк-серцеїд».

15.00 Мультсеріал «Кліффорд».
15.25 Мультсеріал «Собаки-пожежники».

15.50 Мультсеріал «Дивні близнюки».

16.15 Серіал «Клариса все пояснить».

16.40 Серіал «Кенан і Кел».

17.05 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».

18.05 Сатирикон.

18.10 Серіал «Парадайз Фоллз».

18.45 Докладно з Д. Кисельова.

19.15 Худ. фільм «Універсальна зброя».
21.10 Каламбур.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.00 Погода.
22.10 Сатирикон.

22.30 Худ. фільм «Брудні гроші».

00.20 Серіал «Квантовий стрибок».

01.15 Серіал «Закон і порядок. Спеціальний підрозділ».

Мовлення на Київ і області:

02.05 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе-2».

03.35 Худ. фільм «Брудні гроші».

СТБ

16.05 Серіал «Код Коперника».
17.05 «Вікна». Кримінал.
17.15 Серіал «Багаті і знамениті».

18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини.
19.35 Серіал «Лицарський роман». 2 серія.

20.40 «Вікна». Бізнес.
21.00 Худ.фільм «Водна пастка».

23.00 «Вікна». Кримінал.

23.10 Серіал «Клуб насолоди». 3 серія.

00.10 «Вікна». Опівночі.

00.30 Серіал «Код Коперника».

01.35 Зворотний бік медалі.

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.35, 08.05, 08.35 Підйом.

06.30 Репортер.

06.55 Телепузики.

07.30 Репортер-бізнес.

07.45 Мультфільм «Альберт-вочення».

08.30 Репортер.

09.00 Київський репортер.

09.20 «Єралаш».

09.50 Серіал «Троє проти всіх».

11.10 Худ.фільм «Містер Ігрек».

13.00 Репортер.

13.10 «Вікна» із Д. Нагієвим.

14.00 Серіал «Комісар Рекс».

14.50 «Єралаш».

15.05 Територія «Fox kids».

Мультсеріал «Життя з Луї».

15.30 Територія «Fox kids».

Мультсеріал «Світ Боббі».

15.55 Мультсеріал «Невгамовні».

16.20 Мультсеріал «Пригоди Дігімонів». 3 серія.

16.55 Серіал «Макс: янгол із темряви».

17.55 Серіал «Дикий янгол. Повернення».

19.00 Репортер.

19.25 Серіал «Комісар Рекс». 3 серія.

20.25 «Вікна» із Д. Нагієвим.

21.30 Худ.фільм «Біжи, щоб вжити».

23.15 Репортер.

23.35 Погода.

23.50 Худ.фільм «Сімейні грихи».

01.45 Служба розшуку дітей.

01.50 Зона ночі.

02.35 Серіал «Зона сутінків».

03.00 Серіал «Макс: янгол із темряви».

03.40 Худ.фільм «Сімейні грихи».

05.15 Серіал «Зона сутінків».

05.35 Серіал «Троє проти всіх».

ГРТ

08.00 Новини.

08.05 Телеканал «Доброго ранку».

09.00 Новини.

09.15 Телеканал «Доброго ранку».

10.20 Серіал «Інспектор Деррік».

11.15 Серіал «Сімейні пута».

12.00 Новини (з субтитрами).

12.15 Велике прання.

13.05 Худ. фільм «Серця трьох». 3 серія.

14.00 «Непутні нотатки» із Д. Криловим.

14.15 Незалежне розслідування.

15.00 Новини (із субтитрами)

15.15 Худ. фільм «Пустун».

17.00 Серіал «Каменська. Вбивця мимоволі». 2 серія.

18.00 Новини.

18.25 Людина і закон.

19.00 Зроби мені смішно.

19.25 Велике прання.

20.15 Серіал «Сімейні пута».

21.00 Час.

21.35 Серіал «Каменська. Смерть заради смерті». 1 серія.

22.30 Худ. фільм «Серця трьох». 4 серія.

23.25 Кремль-9. «Палацеві таємниці часів Леоніда Брежнєва». Фільм 1-й.

00.05 Серіал «Інспектор Деррік».

01.05 Телеканал «Новий день».

«Теорія неймовірності».

01.30 Нічна зміна.

РТР

04.45 — 07.45 Доброго ранку, Росіє!

07.45 Серіал «Тайга».

08.35 Серіал «Марш Турецького-2. Змова генералів».

09.30 Мультфільм «Країна казок братів Грімм. Пригоди бременських музикантів».

10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Вісті.

10.20 Форт Боярд.

11.15 Серіал «Комісар Рекс».

12.15 Експертиза.

12.30 Док. фільм «Ривок».

13.20 Моя сім'я.

14.25 Худ. фільм-казка «Ілля Муромець».

16.20 Сам собі режисер.

17.20 Вісті — Москва.

17.50 Аншлаг.

18.50 На добраніч, малята!

19.35 Вісті — Москва.

19.50 Бенефіс Романа Карцева.

21.15 Стань зіркою.

22.20 Худ. фільм «Три дні поза законом».

00.20 Телегра «Ставка».

00.50 Дорожній патруль.

НТБ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 10.00, 11.00 Сьогодні.

05.05, 05.35, 06.10, 06.35, 07.05, 07.40 Ранок на НТБ.

08.00 Шоу Олени Степаненко.

09.00 Сьогодні вранці.

09.20 Док. серіал «Злочин і кара».

10.05 Серіал «Швидка допомога-5».

11.05, 13.05 Худ. фільм «Поговоримо, брате...».

13.00, 14.00, 15.00 Сьогодні.

13.40 Серіал «Вона написала убивство».

14.35 Принцип доміно.

16.00, 17.00 Сьогодні.

16.05 Серіал «Далекобійники».

«Форс- мажор».

17.20 Щиросерде зізнання.

18.00 «Сьогодні» з Т. Митковою.

18.40 Футбол. Ліга чемпіонів.

«Спартак» (Росія) — «Базель» (Швейцарія).

21.00 «Сьогодні ввечері» з К. Поздняковим.

21.35 Серіал «Третій зайвий».

22.15 Худ. фільм «Розбірка в маленькому Токіо».

00.00 Серіал «Лють космосу».

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.20 Одвічні істини.
09.30 Для тих, хто вдома.
09.45 Серіал «Маленькі ейнштейни».

10.25 Мультсеріал «Хранителі історії».

11.00 Новини. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»

11.10 Док.фільм «Михайло Грушевський». Фільм 1.

11.40 Ретро-альбом.

11.50 Док.фільм «Мистецтво нового часу».

12.10 Для тих, хто вдома.

12.25 Серіал «Магія кохання».

13.15 Закон є закон.

15.00 Новини.

15.15 Для тих, хто вдома.

Юнацько-молодіжний канал «Студія 5».

15.35 Мультсеріал «Хранителі історії».

16.55 Закон є закон.

КДРТРК

17.00 За київським часом.
17.15 Концерт В.Степової.

17.50 Ліки майбутнього.

18.05 Оплески, оплески.

18.30 За київським часом.

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

19.00 Новини.
19.10 Саме той.

19.30 Діловий світ.

19.35 Енергетичне поле.

19.55 Вечірня казка.

20.05 Серіал «Жінка-поліцейський».

20.55 Лотерея «Кено».

21.00 Новини.

21.35 Ситуація.

21.45 Світ спорту.

22.00 9-й вал.

22.35 Скарби архіву.

23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.05 Бути жінкою.

10.30 Крок до зірок. ОСВІТНІЙ КАНАЛ:

11.10 «Грані пізнання». Мікотон і мікосан професора Горового.

11.35 «Не хлібом єдиним». Р. Іваничук.

1

— А років через десять район може перетворитися на центр ливарної промисловості країни, — каже Пшеничний.

Як вам така заявочка?

— Можна вірити, — запевняють ті, хто працював з Олександром на мелітопольському «Автоколірліті» та Миколаївському глиноземному. Його здатність ризикувати і прораховувати перспективи, а також здорові амбіції дають змогу досягати намічене.

А цілі свої Олександр Вікторович ніколи не приховував. У школі, як відомо, не шанують вискочок, не полюбують виламування. Пшеничний у всьому й завжди прагнув випередити однокласників. Чи то в навчанні, у футболі чи гри на гітарі — завжди прагнув лідерства. І був лідером.

А на випускному вже вкотре здивував усіх. На запитання: «Куди вступиш?» відповів: «На «Автоколірліт» учнем фрезерувальника».

Ну, не визначився, що поробиш. Та вже як узаявся за гуж, тягни як слід. Перед армією попрацював фрезерувальником, в армії не був абияким солдатом. Звільнився — знову прийшов на рідну проходню. Став інструментальником. Одружився, квартира «світила» за 18 років. Не був би то Пшеничний, якби стільки чекав. Подався до Миколає-

Сталь і троянди Приазов'я

ШТРИХИ ДО ПОРТРЕТА

Чи здивують вас, читачу, троянди у степових обійстях? А ливарне виробництво на селі?

Не Китай, — скажете, і матимете рацію. У нас поки що не ллють сталь на подвір'ях. А вже ливарне виробництво у степу... Але в приазовському воно є.

Тут, у Нововасилівці, от уже п'ять з половиною років успішно працює Таврійська ливарна компанія (ТАЛКо).

Невеличка порівняно територія в степу за селищем належала колись колгоспові. Тваринницький його комплекс наказав довго жити, але добротні бетонні споруди залишилися. У них саме й оселився бізнесмен Олександр Пшеничний із сусіднього Мелітополя.

Почавши з ливарного цеху, металург і економіст за покликанням і за фактом сказав: «Тут буде ливарна компанія». Сказав і зробив. Виробничо-комерційне підприємство «Ливарник» перетворилося на ТАЛКо, спроможне виробляти більш як сім тисяч тонн литва на рік. Алюмінієві заготовки приазовських металургів замовляють не тільки в Україні, а й в Росії, Білорусі, країнах далекого зарубіжжя.

ва, там за чотири роки на комсомольсько-молодіжній ударній будові зрубав квартиру, обміняв її на житло в Мелітополі і знову з'явився на «Автоколірліті». Коли заочно навчався на металурга, набрався досвіду керівника. На одній посаді довго не затримувався: плавильник, майстер, механік, заступник начальника цеху, начальник. А в цеху, між іншим, 1200 працівників.

— Своїх амбіцій і тут не приховав, — пригадує Пшеничний. — Всі знали, що мрію стати головним інженером і директором заводу-велетня. Але...

Настали похмурі часи для «Автоколірліту». Керувати ним по-старому не можна було, поновому тодішнє керівництво не могло (не хотіло? побоювалося?).

— Усі мої ідеї зарубали на пні, — розповідає Олександр. — Приміром, я пропонував начальству: виробництво

лиття падає, перейдімо на випуск ліквідної продукції, скажімо, черепиці. Ні, кажуть, ми орієнтовані на інше, не вийде...

Отож покинув Пшеничний рідне підприємство. А кілька місяців по тому, у квітні 1997-го, зареєстрував «Ливарник». Через чотири місяці підприємство відлило перші кілограми металу.

Залишав завод Пшеничний голий, як бубон, але з одностудіями — фахівцями ливарної справи.

— Моя частка у заснованні підприємства? — Олександра Вікторовича запитання не здивувало. Зітхнувши, відповів: — Сім'ю обібрав. Продав двокімнатну квартиру і машину.

Зітхнув генеральний директор, либонь, згадавши близьких: адже він і досі не придбав власного будинку. І це після успішної роботи підприємства, на якому вчасно платять чималу

зарплату, а до бюджету стабільно надходять кошти на соціальні потреби. Це при тому, що на території ТАЛКо з весни до осені квітнуть троянди і росте сад, а компанія надає істотну допомогу дитячим закладам, церкві, нужденним. Сприяє розвитку спорту, утримує, зокрема, дві(!) футбольні команди. І серйозно займається підготовкою фахівців для компанії, оплачуючи навчання молоді у вузах. І все-таки: чи має шанси молоде підприємство стати лідером галузі? Адже конкурентів, які виготовляють вироби для підприємств автомобільного та сільськогосподарського машинобудування, хоч греблю гати.

— Але далеко не всіх визнано, — заперечує глава Приазовської райдержадміністрації Микола Калайнов. — ТАЛКо — член ради Асоціації українських виробників і споживачів алюмінію, до якого увійшли Запорізький алюмінієвий комбінат, Миколаївський глиноземний та інші відомі гіганти. ТАЛКо — учасник престижних міжнародних виставок і форумів, номінант і призер елітних проектів.

Два місяці тому в Нововасилівці з'явився ще один цех — з виготовлення точного сталевих литва. До 150 робочих місць, організованих на первістку підприємства — цеху алюмінієвого литва, додалися ще десят-

ки. Тепер із воріт ТАЛКо до споживачів щодня везуть більш як 40 найменувань продукції.

У гендиректора Пшеничного планів громад-дя. І всі вони, переконуються мешканці району, поступово реалізуються. Розширення виробництва і асортименту — лише частина задуманого ризиковим і амбіційним, у найкращому розумінні слова, керівником. Він має намір вдихнути життя у Приазовський степ.

— А зробити це без питної води і стабільного джерела енергії в кожному обійсті неможливо, — стверджує Олександр. — Тому ми з літа минулого року беремо участь у конкурсі на право розробки Приазовського газового родовища, яке має площу 340 квадратних кілометрів.

ТАЛКо перемогла у конкурсі! Отже, металурги беруться до виконання великомасштабної соціальної програми. Значить, до Приазовського краю невдовзі прийде газ, буде власна електроенергія і вода з прісного джерела, що знаходиться... в Азов-

ському морі. На виснажені посухою землі проллється дощ штучного зрошення. Буде розв'язано з дюжину соціальних економічних проблем.

І складні питання вже розв'язують. Нещодавно колись процвітаючий, а нині лежачий місцевий завод продтоварів став структурним підрозділом компанії. А коли є виробництво з переробки сільгосппродуктів, не дріматиме селянин. Почне по-справжньому родити й земля...

Хто б міг подумати ще п'ять років тому, що з приходом самого лише Олександра Пшеничного з його командою прагматиків, які шукають, де глибше, — зміниться обличчя не тільки селища, а й Приазовського степу. На черзі, твердить талановитий організатор і керівник, — відродження регіону.

А якщо буде відроджено всі регіони...

Помріємо? Ні, допоможемо краще Пшеничним в їхніх починаннях.

Іван ІЛЛЯШ.

Приазовський район Запорізької області.

Я — ПІДПРИСМЕЦЬ

У наш час неможливо досягнути позитивних результатів, не плануючи своїх дій і не прогнозуючи їх наслідки. Тому з метою допомогти зорієнтуватися в нетрях підприємницької діяльності, зрозуміти принцип створення своєї справи, розповісти про особливості тієї чи іншої організаційно-правової форми й було вирішено присвятити цю рубрику темі підприємництва.

Процедура створення складається з таких етапів: ухвалення рішення про створення; розробка бізнес-плану підприємства; оформлення пакета документів для реєстрації; відкриття тимчасового рахунку для внеску статутного фонду, якщо таке передбачено законом чи установчим договором; внесення необхідного мінімуму із загальної суми статутного фонду; державна реєстрація; реєстрація в різних контролюючих органах; одержання печаток, штампів, відкриття рахунків у банку; одержання торгових патентів і ліцензій, якщо таке потрібно за законом; сам початок діяльності.

Перше, з чим треба визначитися, — це вибір організаційно-правової форми підприємницької діяльності. Цей вибір залежатиме від форми власності створюваного підприємства, планованого виду діяльності, розміру статутного фонду, складу засновників.

Класифікатором класифікації організаційно-правових форм господарювання, що його затверджено та введено в дію наказом Держстандарту України від 22 листопада 1994 р. № 288, серед суб'єктів підприємницької діяльності передбачено такі організаційно-правові форми: індивідуальне підприємство; сімейне підприємство; приватне

підприємство; колективне підприємство; державне підприємство; державне комунальне підприємство; спільне підприємство; підприємство, засноване на повній власності громадянина або юридичної особи іноземної держави; кооператив; орендне підприємство; селянське (фермерське) господарство; споживче товариство; спілка споживчих товариств; господарське товариство; акціонерне товариство; відкрите акціонерне товариство; закриті акціонерне товариство; товариство з обмеженою відповідальністю; товариство з додатковою відповідальністю; повне товариство; командитне

товариство; асоціація; корпорація; консорціум; концерн; об'єднання; дочірнє підприємство; приватний підприємець.

Але Закон України «Про підприємства в Україні» передбачає лише такі види підприємств: приватне підприємство, засноване на власності фізичної особи; колективне підприємство, засноване на власності трудового колективу підприємства; господарське товариство, засноване на власності засновників (фізичних і юридичних осіб); підприємство, яке засноване на власності об'єднання громадян; комунальне підприємство, засноване на власності відповідної територіальної громади; державне підприємство, засноване на державній

власності, зокрема казенне підприємство. Як бачимо, закон значно обмежує перелік суб'єктів підприємницької діяльності на відміну від класифікатора. Хоча є в законі одна приміточка: можуть діяти й інші види та категорії підприємств, у тому числі орендні, створення яких не суперечить законодавчим актам України. Класифікатор, до речі, входить до їх числа, отож за бажання створити сімейне чи спільне підприємство посилайтеся на класифікатор.

Слід також зазначити, що залежно від обсягів господарського обороту підприємства і кількості його працівників (незалежно від форми власності), воно може бути зараховано до категорії малих підприємств. До малих підприємств на-

лежать новостворені та діючі підприємства: у промисловості та будівництві — з чисельністю працюючих до 200 осіб; в інших галузях виробничої сфери — до 50; у науці і науковому обслуговуванні — до 100; у галузях невиробничої сфери — до 25; у роздрібній торгівлі — до 15 осіб.

Оптимальний варіант під час вибору організаційно-правової форми підприємства — це обмежена відповідальність засновників (власників підприємства) перед кредиторами за боргами підприємства в межах внеску до статутного фонду, оскільки, наприклад, власник приватного підприємства відповідатиме за боргами підприємства всім майном підприємства.

Марина КОВАЛЬЧУК.

Залишав завод Пшеничний голий, як бубон, але з одностудіями — фахівцями ливарної справи

«Ну скажи тепер, що я не мастер!»

ОРФЕЇ І КОРИФЕЇ

Загальновідомо, що сучасний світ дедалі менше читає. Хіба що — при нагоді. Один німецький письменник скористався цією нагодою і видрукував роман на туалетному папері. Попит шалений. Два рулони — два томи. Зручно, тепло — сиди, читай. Усе одно мало читають! І це у них там, де все доступно. А у нас це ще й недоступно, бо вартість окремої книжки неухильно наближається до рівня мінімальної зарплати. А дешеві книги вважаються не вигідними, а отже, й непотрібними. Але у нас є дивні люди, котрі так не вважають. Один із них — Михайло Малюк, письменник і видавець. Цього року він почав випускати книжкову серію «Бібліотека журналу «Неопалима купина». Серія зовні чимось нагадує масову бібліотеку «Огонька» старих добрих часів — той самий формат, але обкладинки кращі. До кінця року заплановано видати 24 випуски. Кожна книжечка коштує лише півтори гривні — дешево, ніж навіть деякі газети. З огляду на все це починання Малюка дуже достойне і перспективне. «Ну скажи тепер, що я не мастер!» — як висловився з іншого приводу один із його героїв. Уже вийшло перші три книги серії — «Забутий смак свіжчини» (оповідання самого Малюка), «Нарру nation, або Сповідання архітектури» (вірші В'ячеслава Медвідя) та «Уникнення мовчань» (вірші Миколи Семенюка). Сьогодні Михайло Малюк у нас в гостях.

— Михайле, вважається, що книжки є елітарні й масові. Оця твоя серія ніби належить до масової: дешева, невеликого обсягу й формату, її зручно читати в метро. З другого боку, перші три книжки свідчать, що не все так просто: якщо твої оповідання втішать смаки будь-якого читача, то вірші Семенюка, а тим паче, Медвідя — не для читання в метро, а для зосереджених медитацій...

— Я б сказав, що ця серія не так «масова», як універсальна. В ній передбачено різні жанри — прозу, поезію, переклади, критику, есеїстику, публіцистику. В найближчих випусках, до кінця року, вийде роман-містифікація Миколи Закусила, нова повість Олеся Ульяненка, оповідання Юрія Мушкетика, мемуари Володимира П'янова, антологія середньовічної японської поезії (нові переклади Г. Туркова), така сама антологія китайської поезії (Г. Шень), переклади Михайла Москаленка.

Тобто все це розраховано на різні читацькі запити. Поки що тираж кожної книжки — тисяча примірників. Коли побачимо, що якась книжка

має більший попит — додрукуємо тираж.

— До речі, як розійшлися перші три книжки?

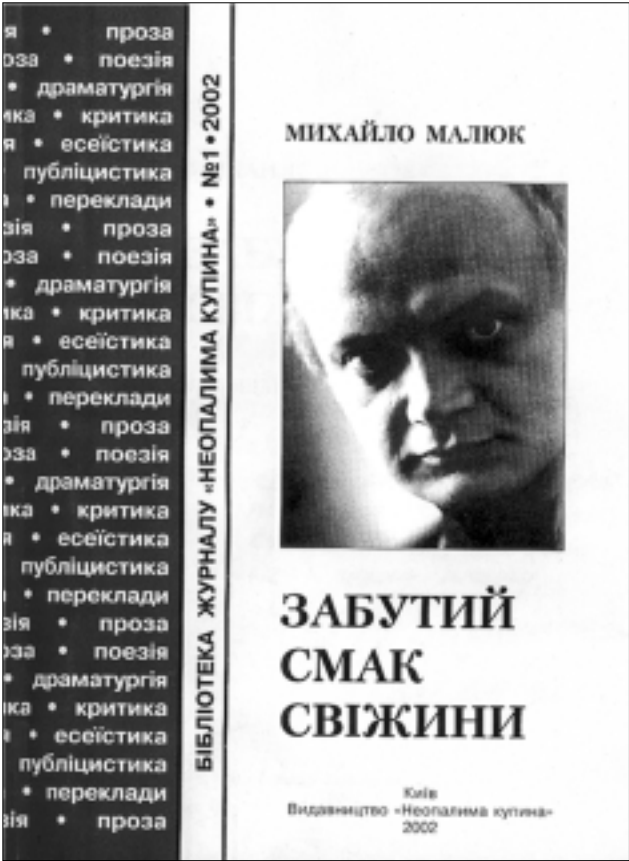
— Усі три повністю закуплено бібліотекою Національного парламентської бібліотеки, а відтак вони розійдуться по бібліотеках областей. Далі, вже з наступного року, сподіваюся, нашу книжкову серію можна буде передплачувати, як журнал чи газету. Потім, якщо все піде добре, плануємо робити щорічно не 24 випуски, а 52.

— Ого! Не прогориш?

— Оті 52 книжки нашого формату — це, по суті, те саме, що один 700-сторінковий роман. Але такий роман буде набагато дорожчий і видавництву, й читачам.

— З другого боку, чи не ризикуєш ти надто скоро вичерпати усі «малоформатні» запаси нашої літератури, розширюючи серію?

— Ні, справа потребує саме розширення. Скажімо, з нового року знову виходитиме наш журнал «Неопалима купина». У нас видаватиметься і ще один журнал, із старою легендарною назвою «Літературний ярмарок». Це буде не повтор легенди, а журнал для молодих літе-

раторів. Річ у тім, що на філологічному факультеті Національного університету імені Шевченка вже чотири роки існує літературне відділення — щось на зразок літературного інституту. Так ось, саме студенти цього відділення робитимуть цей «Літературний ярмарок». Друкуватимуть там свої твори, неодмінно різних жанрів — прозу, поезію, кіносценарії. І все це обов'язково відразу обговорюватиметься на сторінках журналу (як колись в «Літературній учебі»).

А щодо твого запитання, то у нас справді велика література, і жодна серія не здатна її вичерпати. Принаймні ближчим часом.

ДОСЬЄ «ГУ». Малюк Михайло Михайлович, 48 років, родом з Київського Полісся. Прозаїк. Закінчив факультет журналістики Київського університету. Працював у газетах «Сільські вісті», «Молода гвардія», щорічнику «Україна. Наука і культура», журналі «Берегиня», видавництві «Генеза» (де, зокрема, був редактором відомого роману Євгена Пашковського «Щоденний жезл», який отримав Шевченківську премію). Нині очолює видавництво «Неопалима купина» та однойменний журнал.

— Ти почав справді гарну справу, але почав якось так просто, тихо, без галасу, точнісінько, як починається твоє оповідання «Фатальний Вася». Це годилося б процитувати на завершення розмови: «Пардо-он-с... звиняйте, канешно... можна, я отутечки, скраєчку, зі своїм стаканчиком мінералки пристроюсь?.. я тихо, скромно, місця вам не перестею і застілля не переб'ю... О-о! Васюк суне! Січас цирк побачите...» Хай це буде, заднім числом, замість епіграфа. Бо справді хочеться чогось радісного — як цирк нашого дитинства...

Бесіду записав Христофор ГРУША.

Ікона, мальована ниткою

На святого Юрія Змієборця в Києві урочисто відкрито музей вишиваних ікон та образів преподобного отця — доктора Дмитра Блажейовського.

Ця подія відразу зібрала багато охочих побачити диво, створене 90-річним автором, котрий особисто розробив і вишив майже 250 ікон та хоругв, видав друком десять збірок «Українських релігійних вишивок».

Виставка вже побувала у 62 великих та малих містах України, й усюди їх сприймали із захопленням.

У колекціях автора, окрім

релігійних, є портрети Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки, М. Шашкевича, Б. Хмельницького, І. Мазепи та ін.

Виставка «Ікона, мальована ниткою» проходить у рамках проекту «Скарби музеїв України на священній землі Софії Київської» у Трапезній і представляє кращу частину творів отця — доктора Дмитра Блажейовського, увічнюючи для нащадків мистецькі надбання нації.

Олена ГОЛОБОРОДЬКО, історик. Микола СОМ.

КАЛЕНДАР

Ракета, що заблукала в історії

Микола Кибальчич — один із п'яти народовольців, страчених за вдалих замах на імператора Олександра II. Вже після винесення смертного вироку Кибальчич склав наукову записку «Проект повітроплавального приладу». Цю записку називають першим проектом реактивного двигуна. Розпочинається вона словами: «Перебуваючи в ув'язненні, за кілька днів до своєї смерті я пишу цей проект. Я вірю в здійсненність моєї ідеї, і ця віра підтримує мене в моєму жажливому становищі. Якщо моя ідея після ретельного обговорення вченими-спеціалістами буде визнана здійсненною, то я буду щасливий тим, що зроблю величезну послугу батьківщині і людству, я спокійно тоді зустріну смерть, знаючи, що моя ідея не загине разом зі мною».

Народився Микола Іванович Кибальчич 31 жовтня 1853 року в селі Коропі неподалік Кролевеця на Чернігівщині. Як і всі революціонери-народники, походив з інтелігентної сім'ї. Революційною діяльністю почав займатися в Петербурзі, де навчався спершу в Інституті шляхів, потім — у медико-хірургічній академії.

Він значно випереджав свій час, час перших паровозів і машин. Невелике креслення в передсмертній записці і докладний технічний опис конструкції дають уявлення, що Микола Кибальчич розробляв саме реактивний двигун, принципова схема якого була тоді не відома. Втім, епоха потребувала банальної бомби, а не ракети.

1 березня 1881 року імператора Олександра II вбито металевим снарядом, що його змайстрував Кибальчич. 17 березня революціонера заарештовано, а 15 квітня страчено разом з Желябовим, Перовською, Михайловим, Рисаковим. Записку Миколи Івановича з проектом реактивного двигуна виявлено аж 1917 року. «... на волі, я не мав достатньо часу, щоб розробити свій проект у деталях і довести його здійсненність математичними розрахунками».

Аттила МОГИЛЬНИЙ.

Німецький орден — буковинському письменникові

Надзвичайний і Повноважний Посол Німеччини в Україні Дітмар Штюдeman від імені канцлера та уряду ФРН вручив орден «За заслуги» відомому буковинському єврейському письменникові і громадському діячеві Йосипу Бургу, котрий пише свої твори на ідиш. Вони перекладені мовами багатьох європейських країн, а особливо популярні у ФРН. Високої нагороди чернівчанина удостоєно за вагомий внесок у популяризацію німецької культури, утвердження у своїх творах ідей гуманізму та взаєморозуміння між народами. Пошановано Йосипа Бурга з нагоди 90-ліття від дня його народження.

Василь БАБУХ.

Пороги пам'яті

Віктор Гаман відзначає своє 65-річчя. Усе пізнав письменником за ці роки — в його книгах, таких як збірник документальних повістей, оповідей, нарисів та есе «Богодухів, або Люди з божою іскрою», політична тетралогія «Обкомівські коридори», «Коридори ЦК», «Парламентські коридори», «Урядові коридори», а також свіжий рукопис «Розмови з академіками» (інтерв'ю з відомими українськими вченими).

Віктор Гаман уже понад чверть віку в Національній спілці письменників України. Різнобічно обдарований і активний прозаїк, він найкраще проявив себе як документаліст з публіцистичною хваткою і майстерністю художнього узагальнення та образності.

Читацьку прихильність здобули, окрім згаданих, трилогія «Дар неба (Заповідні верховіття)», «Катрановий мед», «Хризантема», трилогія «Красний кут», «Валківські верби», роман «Заморозки весни не зупинять»; збірки повістей, оповідань та есе. Успіхові художньої творчості Віктора Гамана сприяє його філософський склад мислення (він — кандидат філософських наук). Та що таке творчість? От він створив у родинній садибі (село Ков'яги на Харківщині) музей Матері — кажуть, аналогів нема в Україні, Європі й у світі! За цей музей він отримав премію імені Чубинського Українського товариства охорони пам'яток історії та культури.

Євген ЛУК'ЯНЕНКО. ▼

Микола Гоголь і Юрій

Першу згадку про рід Гоголів знаходимо в «Історії русів»

Спекотного серпневого дня 1972 року в Нечаївці Компаніївського району на Кіровоградщині відбувалися торжества з нагоди 70-річчя від дня народження Юрія Яновського. У селі відкривали пам'ятник і літературно-меморіальний музей письменника. Серед запрошених було чимало гостей з Кіровограда, Одеси, Києва. Від іжджали ми від готелю рано-вранці. В одному мікроавтобусі їхали Олесь Гончар, письменник-земляк Олександр Моторний, доцент педінституту імені О. С. Пушкіна Федір Яловий, кілька місцевих поетів і науковців. Автор «Собору», про який вже кілька років точилися суперечки, не промовив жодного слова. І раптом, коли автобус трохи пригальмував і почав повертати праворуч, Олесь Терентійович, щось уважно розглядаючи за вікном, запитав:

— Компаніївка? Та сама? Біля якої в рідному степу зіткнулися у двобой вершини?

— Вона, Терентійовичу, вона сама, — задоволено пояснив Моторний. — Погляньте-но: яка краса навкруг. Степ... «Черт вас возьми, степи, как вы хороши!..»

— Починається, — посміхнувся Гончар, — щаслива все-таки земля Кіровоградщини — таких патріотів має. Яновський оду склав степу, на весь світ уславив. Його землякам мало цього — ще й Гоголя на підмогу береде.

— Беремо, Терентійовичу, беремо. А чому б і ні? Адже Гоголь теж деякою мірою наш.

Уперше за всю дорогу ми почули, як дзвінко сміється Олесь Гончар.

— Я цілком серйозно, — наступав Моторний. — Один ніби знайомий запевняє, ніби сам чув від Яновського, що той одного родоводу з Гоголем. Гоголь з роду Яновських походив...

...Тій розмові тоді я не надав жодного значення — мало про що говорять у літературних колах. Сам Яновський увесь час стверджував, що народився у Єлисаветграді. А бач,

у Нечаївці... Але згадав настуного літа, коли довелося займатися скаргою одного старого мешканця Кіровограда. Він надіслав до правління обласної організації Товариства охорони пам'яток історії та культури листа. У ньому з гнівом питав: куди поділи погруддя Гоголя, колись встановлене на фронтоні будинку № 38 на вулиці Гоголя? Пам'ять про великого письменника не бережете, обурювався автор. А Гоголь, між іншим, рідня Яновського, писав старий. Краще б зайнялися дослідженням питання. Бюст зняти — штука проста.

А зняли бюст будівельники, які ремонтували будинок. Зняли та й забули поставити на місце. Добре, що знайшлися фахівці та не дали загинути унікальній пам'ятці нашої історії...

Серед представників українського духовенства, хто поставив свої підписи під Берестейською церковною унією 1596 року, є прізвище єпископа Пінського та Туровського Іоанна Гоголя. Служіння церковному культу було сімейною традицією Гоголів.

Протягом майже ста років після того в історичних джерелах не знаходимо представників роду Гоголів. Вони, природно, були. Але ж не всім дано увійти в історію. Такою особою випало стати Остапу Гоголю. Про нього відомості є в літописах Григорія Граб'янки та Самійла Величка. Літописці подають цікаві історичні розповіді про довготривалу боротьбу українського народу проти іноземних поневолювачів. Очолив ту боротьбу гетьман Богдан Хмельницький. Одним із його сподвижників і був Остап Гоголь — полковник подільський, а потім могиливецький. У багатьох битвах прославився мужній і винахідливий ватажок: під Уманню і Ладжином, де були розгромлені турецькі загони, під «знатним градом Торговицею» (тепер у складі Новоархангельського району), у битві на Жовтих Водах. За свою ратну службу у 1674 році Остап Гоголь одержав дарчу грамоту на володіння селом Вільховець. Так рід

Гоголів став поміщицьким.

Рід продовжив Прокіп Остапович, про якого відомо лише те, що він мріяв стати польським шляхтичем, та так і не досяг мети. Син його Іван теж «не становив цінності» для історії. А ось в роду Гоголів він залишив слід, зробивши справжній фамільний переворот. Продовжуючи наміри батька, Іван намагався будь-що пробитися в шляхту. Бо польські магнати, які захопили на той час Правобережну Україну, жорстоко гнітили місцевий народ, не визнаючи його політичних і національних прав. Іван вважав за краще бути паном, ніж холопом.

Ім'я Іван перекреслювало надії на шляхетство: Іван — значить, русин, бидло. Тому невдовзі Іван «перекроївся» на польський лад — став Яном. Але прізвище Гоголь теж нічого доброго не обіцяло. І тоді новоспечений Ян міняє його, додавши на польський зразок до свого імені закінчення -овський. Отже, Гоголь стараннями

■ ■ ■

— *Починається, — посміхнувся Гончар, — щаслива все-таки земля Кіровоградщини — таких патріотів має. Яновський оду склав степу, на весь світ уславив. Його землякам мало цього — ще й Гоголя на підмогу береде.*

— *Беремо, Терентійовичу, беремо. А чому б і ні? Адже Гоголь теж деякою мірою наш.*

■

Івана перетворився на Яновського.

Від сина Яна Дем'яна родовід Яновських пішов двома паралельними лініями. Одну з них започаткував син Дем'яна Панас — секунд-майор, який служив у Мирго-

родському полку. Він виявився вдячним нащадком, відновивши у своїй гілці прізвище Гоголів. Щоправда, з приставкою: Гоголь-Яновський.

Тут треба відзначити, що подвійне прізвище зберігало ще кілька поколінь роду. У тому числі й Микола Гоголь. У журналах Ніжинської гімназії, де вчився майбутній письменник, скрізь його прізвище пишеться Яновський. Усі — і викладачі, і товариші — тільки так його й звали. В атестаті, виданому після закінчення гімназії у червні 1828 року, прізвище юнака вказано Гоголь-Яновський.

А ось у лінії, започаткованій Кирилом, подвійне прізвище вже не використовувалося. Всі подальші покоління роду, аж до Юрія включно, були тільки Яновські.

На початку шістдесятих років Панас одружився на Тетяні Семєнівні Лизогуб — представниці давнього українського козацько-старшинського роду. У придане секунд-майор одержав від заможного тестя дорогий подарунок — хутір, заснований Семєном Лизогубом на землях Нової Сербії, утвореної царським урядом на території, що

пролягла від Дніпра на сході до Синюхи на заході, від Інгулу та Інгульця на півдні до Великої Висі та Омельника на півночі. З Лівобережної України сюди було переселено тисячі людей, особливо з Полтавщини. На карті сучасної Кіровоградської області знаходимо десятки сіл, хуторів, заснованих вихідцями з Полтавської губернії. Найбільше їх виникало на території нинішніх Устинівського, Бобринецького, Компаніївського районів. Назва райцентру Новомиргород, села Полтавки — тому яскраве свідчення.

Одержавши хутір, Панас Гоголь-Яновський назвав його іменем коханої дружини — Тетянівкою.

А щоб і себе увічнити на землі, утворив з зразок свого прізвища подвійну назву хутора Тетяно-Майорівка. Таку назву населений пункт мав аж до наших днів. Першу частину назви відкинули, залишивши тільки другу — Майорівка і включили село до складу Нечаївки. Під цією назвою воно увійшло в історію як місце народження Юрія Яновського.

Розвиток другої сімейної гілки

Вона цікавить нас найбільше, оскільки саме з неї походить Юрій Яновський. Стає відомою завдяки священику Миргородського повіту Володимиру Яновському. Він залишив для дослідників життя двох великих письменників — Гоголя і Яновського — неоціненний документ: свій щоденник. Його ще в 1902 році опублікував у полтавських губернських «Ведомостях» священик Олексій Петровський.

Із цього документа дізнаємося, що отець Володимир був троюрідним братом письменника Миколи Гоголя. А коли так, то він походив із сім'ї Кирила Дем'яновича Яновського — молодшого брата Панаса Яновського. У Кирила було ще два сини — Меркурій і Сава. Обидва також стали священиками — Меркурій змінив батька у

церкві села Кононівки, а Сава виїхав у інше село, яке належало дядькові Панасу. Сава був, очевидно, улюбленим племянником Панаса Дем'яновича, його хрещеником. Люблячий хрещений батько і дядько подарував Саві хутір Тетяно-Майорівку. Сам він ніколи не виявляв бажання переїздити у Нову Сербію, та й свого сина Василя, ровесника Сави, не збирався туди відпускати. Не збирався у приінгульські степи і сам Сава. Туди поїхав його син Максим. Юнака не приваблював церковний сан, так само, як і подвійне прізвище. Він вирішив назавжди стати Яновським і оселитися на хуторі Тетяно-Майорівка. Ця подія відбулася, певне, на початку 20-х років XIX століття. Бо документи, які ми маємо, засвідчують, що 1845 року у сім'ї Максима Яновського народився син Микола. Офіційна версія стверджує, що Микола Максимович служив управителем Майорівки. Однак, за сімейними переказами, він був поміщиком, володарем Нечаївки і Майорівки.

Про достовірність цієї версії говорить хоча б те, що перед смертю Микола Максимович щедро обдарував синів Петра та Івана. Старшому, Петру, передав у володіння Майорівку, а Івану його частку виділив грішми, на які той

Недільна школа в дитячій колонії

У Курязькій колонії для неповнолітніх відкрилася недільна школа для засуджених дітей. Підлітки вчать закон Божий у стінах монастиря. Чотири рази на тиждень семінаристи, котрі трохи старші за віком від своїх учнів, викладають колоністам основи християнської моралі.

Більшість дітей засуджено за крадіжки, а деяких — і за більш тяжкі злочини: вбивства, зґвалтування. Вихователі працюють з колоністами за системою Макаренка — все роблять колективно, довіряючи один одному. В колонії існують, як і за часів Макаренка, виробничі ділянки, де колоністи працюють спокують свої гріхи і заробляють гроші. А з четвертої до восьмої — всі навчаються. Адже на волі багато хто залишив школу, хтось у п'ятнадцять років не вмів писати і читати.

Микола КОСИЙ.

Харківська область.

Зелений храм дива і

Розточчя — один з найнеповторніших районів Західної України. Він вирізняється мальовничістю ландшафтів, унікальними лісовими масивами, різноманітною флорою та фауною. Ще у 1984 році тут було створено заповідник. А згодом на його базі виник перший на Львівщині Яворівський національний природний парк.

Головна відмінність національного парку від заказника полягає в тому, що його територію поділено на функціональні зони. І кожна з них має своє призначення. Передусім заповідна зона, мета якої — охорона та відновлення найцінніших природних комплексів, збереження їх у первіс-

ному стані для майбутніх поколінь. До цієї зони увійшли ділянки стиглих і перестиглих лісів біля гори Булави, Янівського та Млинівського лісництв. Це — букові праліси, що найменш порушені господарською діяльністю людини. У заповідній зоні дозволяється лише збір колекційних та інших матеріалів, пов'язаних із науковими дослідженнями.

Наступною є зона регульованої рекреації. Її призначено для короткочасного відпочинку та оздоровлення населення. Надзвичайно цікавими є ділянки біля сіл Лелехівка, Ставки, Верещиця та Крехів. Туристські маршрути, прокладені тут, охоплюють чудові краєвиди, історико-культурні

та сакральні місця. Отож проведуть екскурсії з метою екологічної освіти та природоохоронної пропаганди.

Зону стаціонарної рекреації виділено для розміщення готелів, мотелів, кемпінгів та інших об'єктів обслуговування відвідувачів національного парку. У ній обладнано місця для відпочинку та огляду. Дозволено любительське рибальство, збір грибів, ягід, фотомисливство.

Четверта зона — господарська. Вона найбільша — 5 162 гектари. В цій зоні проводять роботи, спрямовані на виконання поставлених перед диво-парком завдань. Адже Яворівський національний природний парк має ве-

Яновський — родичі

взяв в оренду землю у селі Бородьки (тепер Червоновершка Компаніївського району). Маєток Івана Яновського залишався у Майорівці (в літературі село інколи називають Майерове — від староросійського написання військового звання майор). Тут у родині Івана Миколайовича та Марії Мусіївни Яновських 27 серпня 1902 року народився син Юрій — майбутній класик української літератури, автор всесвітньо відомих «Вершників».

Звідки легенда

Підіб'ємо короткі підсумки нашого дослідження. Часто доводиться чути: чому Ю. Яновський твердив, ніби народився у Єлисаветграді, що батько його із міщан, мати — селянка? Чурався свого роду, походження? Чому не залишив письмового свідчення про родинні зв'язки з Гоголем? На те були свої причини. Треба враховувати обстановку в країні, що склалася після Жовтневої революції... Офіційна влада з підозрою ставилася до представників колишнього панівного класу, особливо з середини двадцятих років. Ярлик «контри», «куркуля», «буржуя» ставав перепоною на шляху чесних, талановитих людей. Визнавалося лише два соціальних походження: пролетарське або селянське.

Звідси — легенди про батька-міщанина і матір-селянку, замовчування місця народження: раптом хтось дізнається про маєток. А родовід Гоголя — то ж поміщицьке коріння. Та ще й половина з них належала до служителів церкви.

Мабуть, і в часи сталінщини, і в роки застою пропонуване дослідження теж було б якщо і можливе, то принаймні позбавлене щирості, відвертості, чесності. А без цих категорій писати подібні матеріали, слово честі, не хочеться...

Родовід Гоголів-Яновських:

Іоанн Гоголь — єпископ Пінський і Туровський; Остап Гоголь — полковник Подільський і Могилівський; Прокіп Гоголь — польський шлях-

тич; Іван (Ян) — польський шляхтич;

Панас Гоголь-Яновський — народився 1738-го, секунд-майор, дружина його — Тетяна Семенівна Лизогуб;

Василь Панасович Гоголь-Яновський — колезький асесор, народився 1777 року, помер у 1825-му. Дружина його — Марія Іванівна Косяровська;

Микола Васильович Гоголь — письменник;

Кирило Яновський — священник;

Меркурій і Сава Яновські — священники;

Максим Савич Яновський — поміщик села Майорівки, троюрідний брат Миколи Гоголя;

Микола Яновський — поміщик;

Іван Миколайович Яновський — офіційна версія — селянин, потім — міщанин в Єлисаветграді; сімейний переказ — поміщик, господарство якого занепало;

Юрій Іванович Яновський — письменник.

Друзі

й пам'ятник

А тепер трохи про Микола Гоголя. Точніше, ту сторінку його біографії, яка ніколи і ніким не була написана, хоча має безпосереднє відношення до пам'яті про нього.

...1897 року у Єлисаветграді (тепер Кіровоград) були засновані так звані громадські збори. Разом з ними у приміщенні міської жіночої гімназії відкрилася перша у місті громадська бібліотека. Ініціатором її створення була вдова полковника Некрасова Ганна Іванівна. Вона пожертвувала закладу власну бібліотеку. Той щедрий дарунок склався із творів Пушкіна, Тургенєва, Достоевського, Шекспіра тощо. Було серед них розкішне видання творів Миколи Гоголя. У подальшому бібліотека поповнювалася книгами інших представників інтелігенції. Серед них було сімейство Блуменфельдів — талановитих музикантів. Троє братів — Сигізмунд, Фелікс, Станіслав здобули консерваторську освіту, викладали у музичній школі Густава Нейгауза, син якого, Генріх, став видатним піаністом, професором Київської та Московської консерваторій.

Жили вони на вулиці Безпопівській, неподалік у різний час мешкали викладачі земського реального училища професор трьох університетів Віктор Григорович, етнограф і археолог Володимир Ястребов, пізніше тут оселився майбутній класик польської музики Кароль Шимановський.

Навколо цих людей XIX століття в місті гуртувалося певне коло прогресивної інтелігенції. Найвищим виявом її громадянської активності стало відкриття у жовтні 1892 року пам'ятника В. Григоровичу (помер учений 19 грудня 1876 року). Його створив на кошти жертвувателів одеський скульптор Борис Едуардс. Пам'ятник цінний тим, що він був перший у Російській імперії, встановлений ученому. До цього відкривалися тільки особам царської сім'ї, політичним діячам, письменникам, зокрема Пушкіну у Москві. Пам'ятник Григоровичу зберігся до наших часів.

У цих високоосвічених, інтелігентних сім'ях добре знали не тільки літературну творчість Гоголя, а й виконували музику, написану за його творами, — сцени з опери «Різдвяна ніч», музичної драми «Тарас Бульба» Миколи Лисенка. До речі, є дані, що Микола Віталійович, перебуваючи неодноразово у Єлисаветграді на гастролях, зупинявся у Шимановського і Нейгауза на Безпопівській. З польським композитором Лисенком був знайомий з 1892 року, коли приїздив до нього у маєток під Знамянкою і працював над оркестровою оперою «Тарас Бульба».

У колі цих діячів української і російської культури народилася ідея відзначити 50-річчя з дня смерті улюбленого письменника Миколи Гоголя. Вирішили спорудити йому пам'ятник.

Для цього запросили вже знайомого скульптора Бориса Едуардса. Він виготовив гіпсове погруддя Гоголя. Пам'ятник було відкрито 21 лютого 1902 року — в день річниці смерті письменника.

Є щось символічне в тому, що і цей скромний пам'ятник — перший у всій Російській імперії, встановлений на честь Гоголя. У Москві пам'ятник Миколі Васильовичу відкрито 1909 року, у Полтаві — 1936-го.

Сьогодні погруддя письменника (нагадаю, до 1972 року воно знаходилося на фронтоні будинку № 38 на вулиці Безпопівській (тепер ця вулиця носить ім'я Гоголя) зберігається у майстерні скульпторів Аркадія Мацієвського та Віктора Френчка. Ось уже 30 років міська влада Кіровограда не може віднайти кошти і місце, щоб повернути місту пам'ятник людині, творчість якої відома в усьому світі.

Юрій МАТІВОС,
почесний член Всеукраїнської спілки краєзнавців, заслужений журналіст України.

Фото Василя КОВПАКА.
На знімках: бюст Гоголя. 1902 р. Скульптор Едуардс (друкується вперше); Олесь Гончар (крайній праворуч) робить запис до книги відгуків музею Юрія Яновського (друкується вперше); погруддя Юрія Яновського в селі Нечаївці Компаніївського району на Кіровоградщині.

краси

лике значення для збереження типових для Розточчя ландшафтів. Найвні на його території природні лісові масиви служать екологічними моделями для лісового господарства регіону.

Хочеться нагадати жителям нашого регіону, а також гостям з інших областей та держав, що національний парк є місцем для відпочинку. Але не стихійного. Тому дотримання режимності згідно із зонуванням є виявленням поваги до чудового куточка нашої країни та розкішної природи українського Розточчя.

Сергій СТЕЛЬМАХ,
молодший науковий співробітник
Яворівського національного природного парку.
Львівська область.

Забезпечення інформаційної безпеки держави

В Інституті філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка відбулася наукова конференція «Мова і нація». В ній взяли участь науковці з Києва, Львова, Запоріжжя та інших міст України, іноземні вчені.

На конференції йшлося, зокрема, про роль мови в національній розбудові держави. Доповідачі розкривали соціальні і політичні аспекти мови, доводили її важливу роль в політичному житті будь-якої країни, аналізували її функції в суспільному житті. Не обійшли в обговоренні і проблеми нашої національної мови. Багато уваги приділялося вивченню української мови, її державному статусу, виховним функціям у підрастаючого покоління.

Науковці зауважили: великою проблемою є відсутність в українській мові загальної правопису і загального наголосу. Розглядалися труднощі української державної мовної політики, серед яких, зокрема, — недосконалість освітньої програми.

Учасниками конференції було зазначено, що в епоху глобалізації, коли англійська мова стає загальною і водночас у світі щомісяця зникає дві мови, потрібно більше приділяти уваги мові національній, яка забезпечує інформаційну мовну безпеку держави, а також те, що українська мова має бути інтегрована у світовий інформаційний простір.

Наталія КЕУШ,
прес-центр КНУ ім. Тараса Шевченка.

Щотижневий правовий моніторинг

Наказ Міністерства економіки та європейської інтеграції і Міністерства промислової політики «Про затвердження Рекомендацій щодо визначення характеру дефекту взуття та умов його експлуатації» № 291/457 від 17.10.2002 р.

Цими Рекомендаціями надається методична допомога спеціалістам підприємств торгівлі та підприємств-виробників під час розв'язання питань про з'ясування характеру дефекту взуття. З цією метою наводяться переліки прихованих дефектів взуття виробничого характеру, що можуть виявитися протягом гарантійного терміну експлуатації; дефектів шкіряного взуття, що виявляються внаслідок порушення умов експлуатації споживачами; дефектів шкіряного взуття, що можуть бути усунені підприємством-виробником без зниження його споживчих властивостей; правила експлуатації взуття.

Указ Президента України «Про внесення змін до Мережі та кількісного складу суддів місцевих судів» № 938/2002 від 22.10.2002 р.

Указом змінено кількісний склад суддів у містах Сімферополі, Вінниці, Дніпропетровську, Кривому Розі, Горлівці, Донецьку, Маріуполі, Макіївці, Запоріжжі, Кіровограді, Луганську, Одесі, Полтаві, Кременчуці, Сумах, Харкові, Херсоні, Черкасах, Чернігові, Києві, всіх областях і АРК.

Наказ Міністерства культури України «Про внесення змін і доповнень до Інструкції про порядок визначення оціночної та страхової вартості пам'яток Музейного фонду України» № 481 від 6. 08. 2002 р.

Відповідно до нових змін експертизи, що проводяться з метою визначення оціночної та страхової вартості музейних предметів, здійснюватимуться фондово-закупівельними комісіями музеїв із залученням профільних експертів-фахівців.

Оціночна вартість предметів, які містять дорогоцінні метали і дорогоцінне каміння, дорогоцінне каміння органогенного утворення, напівдорогоцінне та декоративне каміння, визначатиметься на підставі експертних висновків. Оціночна вартість музейних зразків дорогоцінного, дорогоцінного органогенного утворення, напівдорогоцінного та декоративного каміння, а також скам'янілих решток тварин і рослин геологічного минулого, визначатиметься на підставі експертних висновків. Проведення експертизи оцінки вартості предметів, які містять дорогоцінні метали, дорогоцінне каміння, дорогоцінне каміння органогенного утворення, напівдорогоцінне та декоративне каміння, здійснюється відповідно фахівцями Державної пробірної служби та Державного гемологічного центру Міністерства фінансів України, які вповноважені на виконання цих робіт у встановленому законодавством порядку.

Визначення оціночної вартості цих предметів здійснюється фондово-закупівельними комісіями музеїв та заповідників лише на підставі наданих експертних висновків.

Наказ Міністерства юстиції України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України з питань реалізації арештованого майна» № 91/5 від 21.10.2002 р.

Вносить зміни до наказу Міністерства юстиції України від 27.10.99 № 68/5 «Про затвердження Тимчасового положення про порядок проведення прилюдних торгів з реалізації арештованого нерухомого майна» та до Інструкції про проведення виконавчих дій, затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 15.12.99 № 74/5 в частині організації та проведення прилюдних торгів з реалізації нерухомого майна спеціалізованим державним підприємством «Укрспец'юст» Міністерства юстиції України та інші спеціалізовані організації, що мають право здійснювати операції з нерухомістю, з якими укладено відповідний договір державною виконавчою службою.

Наказ Міністерства транспорту України «Про затвердження Правил плавання кораблів і суден у бухтах, на рейдах м. Севастополя і на підходах до нього» № 626 від 05.09.2002 р.

З метою забезпечення безпеки судноплавства і впорядкування руху суден і кораблів у бухтах, на рейдах Севастополя і на підходах до нього, відповідно до статей 3, 10 та 110 Кодексу торговельного мореплавства України затверджує Правила плавання кораблів і суден у бухтах, на рейдах Севастополя і на підходах до нього.

Ніби кадри чорно–білого кіно

НОВИНИ З ПОДІУМУ

Не таїна, що чорний колір — унікальний матеріал для дизайнера. По-діловому суворий і водночас елегантно-вечірній, чорний — ідеальна основа для гардероба. Він робить стрункішою поставу і підкреслює силует, а який дивовижно простий він у поєднанні з іншими кольорами. Чорний графічний, карбувальний і скульптурний. Одне слово, самодостатній.

Достойства цього кольору сконцентрував у ємній характеристиці модельєр Крістіан Лакруа: «Чорний — це початок усього, точка відліку, контур, футляр і лише потім зміст».

Довідка «ГУ». Офіційна дата вторгнення «кольору ночі» — 1926 рік. Це рік народження «маленької чорної сукні», який ознаменував початок епохи практицизму. Естафету сміливої француженки Коко Шанель підхопив Баленсиага, який заново відкрив чорний колір у середині ХХ століття. А справжнім «мейнстрімом» зробив його японець Ямамото. Відтоді час від часу спочатку подіуми, а потім і вулиці з заavidною регулярністю поглинає «чорна тенденція». Минулої зими вона лютувала в Європі (хоча, можна посперечатися: чи зникала вона, чи стихала хоча б на один сезон цілком). Цьогоріч ідея заперечення кольору заради форми докотилася й до нас.

Отже, тиждень прет-а-порте «Сезони моди» (осінь—зима-2002/03). На подіумі — суворий і реформаторський, жорсткий і суперечливий Чорний.

Ольга ГРОМОВА, яка вже рік опановує у Москві тонкощі модельного бізнесу, представила революційно-етнічну колекцію-бунт «Хованщина по-Малороському».

Фішка — унікальна церковна вишивка срібною канителлю та чорними перлами (довелося просити дозволу на роботу черниці Фролівського монастиря у Києві в ігумені та батюшок), деревня техніка крою та староруське плетіння сутажем. Матеріали також традиційні — шовк, шифон, вовна, хутро соболя та вовка. Силует: розширена лінія

плеча, підкреслена талія, призбирані трохи нижче колін спідниці. Вставки зі шкіри та хутра втримують об'єм рукавів і спідниць. А такі милі аксесуари, як підкови, «будьонівки», «ескімоски» та ранці з хутра, доповнили образ. Колір, як ви вже здогадалися, сіро-чорний, чорний та вугільно-чорний. Єдиний світлий образ — сама Ольга, яка вийшла у фіналі в білому костюмі, хутровій накидці та з жовто-блакитною пов'язкою на руці.

Про колекцію Олексія ЗАЛЕВСЬКОГО «Вірус-Z» говорити складно, бо через сліпуче бокове освітлення глядачі «Сезонів» до пуття і не побачили її. Ледве вдалося розгледіти, що вона досить носильна. Декоративні деталі — яскраве шнуровання, бісер та пайетки. Акцент на комірці та манжетах (частіше з хутра). І жодного натяку на звичний для Залевського епатаж. Зате вихід самого дизайнера ще надовго залишиться притчею во язицех. У чорному костюмі, що саме по собі — нонсенс, із плюшевим поросятком у руках він був дуже задоволений собою.

Актуальність чорного не сховалася і від молодих і ще маловідомих дизайнерів.

Одесит Ваня РЕНЬ, який уперше брав участь у «Сезонах», всерйоз занурився у поки що не забуті мотиви 80-х. Він реанімував широкі лаковані пояси, бантики, рукави-буфи, спідниці-сонцекльош. Додав до цього чоботи із срібною та золотою шкірою. І вдягнув все це, чомусь, на жінку а-ля Мерилін Монро. Зате на показ молодого модельєра завітала досить іменита публіка (як з'ясувалося потім, клієнтура). І влаштувала йому овацію.

Зовсім інше враження справила «монгольська» колекція Світ-

Р. С. Про інші тенденції ми розповімо наступного разу.

ТАЛІСМАН

Шарф тендітним жінкам та хустка сміливим чоловікам

Справді, не дає нам погода розслабитися. Дедалі частіше у транспорті чути дзвінкі «ап-чи». Та й демісезонний одяг не завжди допомагає, іноді вдягаємо зимовий. Що рекомендують вітчизняні дизайнери цієї зими?

Рецепт перший — ШАРФ. Широкий, довгий (щонайменше — два метри), грубого плетіння і обов'язково з китицями. Перераховувати дизайнерів, які використали в колекції шарф як необхідний елемент, — зайвий клопіт: фактично всі. Сумніваюся, шановні модники, що у вашому гардеробі досі нема такого. Напевне, в надрах шафи ви відшукаєте суперактуальний шарф або сплетете його за кілька вечорів.

Чоловікам Олексій Залевський та «Відіван» запропонували чорний шарф, прикрашений яскравим зигзагом, що впадає у вічі.

Рецепт другий — ХУСТИНА. Знову-таки, з довгими китицями. Найчастіше темних кольорів. Плетена та з тканини. До того ж і для жінок, і для чоловіків! І повірте, хустина аж ніяк не робить наших обранців менш мужніми.

А вже варіантів використання хустини — мільйон. Можна просто накинути на плечі, а то й пов'язати її за спиною. Можна обв'язати по-циганському стегна і підкреслити талію. Але найкolorитніший варіант — пов'язати його на голову по-старовинному і дивитися на світ трохи скося крізь супермодні китиці.

Ю. П.

ОДЯГ ДЛЯ НІЖОК

Кросівки на «шпильці»

Любі пані, трохи підніміться навшпиньки. Вище. Вище! Адже законодавці моди цього сезону невблаганні: актуальним буде взуття винятково на підборах-«шпильках». І не менш ніж за 8—12 сантиметрів! А особливий писк — тоне-е-енька металева «шпилька».

Одне слово, немилосердні ці дизайнери. Воно й зрозуміло, адже в цьому ходити не їм, а жінкам, які давно усвідомили, що приносити жертви треба красиво. Ані сніг нас не повинен лякати, ані ожеледиця. Ані плитка, в яку постійно встромляються «шпильки».

Не знаю, як у вас, любий читачу, а у мене навіть коли тільки дивлюся на таке взуття голова паморочиться. Безперечно, вигляд воно має вельми гарний, принаймні на моделях, які дефілюють подіумом. Але уявити собі навіть найелегантнішу леді, котра показує дива еквілібристики в транспорті та на роботі 12 годин поспіль, — надто важко.

Носок у чоботів та черевиків, як і минулого сезону, залишається загостреним і трохи задраним угору. Колір може бути найнесподіванішим: від ніжно-блакитного до шоколадно-коричневого (тільки не яскраво-червоний!). Усе цілком ясно. Хоча на «Сезонах» не обійшлося без оригінальних винятків.

Як завжди, відзначився донецький дизайнер Віктор Анісімов. У своїй молодіжній колекції «Фан-клуб» серед різного взуття власного виробництва він презентував... кросівки на «шпильці».

А от дует дизайнерів «КОmode» (Інна Корчик та Алла Прокопчук) запропонував геть несподіваний комплект. Зверху на чоботи, черевики і навіть босоніжки на тій самій «шпильці» було нагнута товсті в'язані шкарпетки з веселеньким орнаментом. А чому, власне, й ні? Адже, як попереджають нас лікарі та бабусі, ноги мають бути в теплі, а голова — на плечах.

Ю. П. Фото Валентина КАРМИНСЬКОГО. Надані організаторами «Сезонів моди»

ВІКНО В ПАРИЖ

Сукня для парасольки

Осінь. На часі подумати про надійний дах за негоди.

Згідно з китайською легендою парасольку винайшла дружина теслі Пена, яка хвалилася, що зробила дах, що завжди з нею. Однак існують свідчення, що багатоярусні споруди з пальмового листа і пір'я птахів раби тримали ще над головами єгипетських фараонів.

Спочатку вони захищали винятково від пекучих променів у спекотні дні. І тільки європейці поділили парасольки на «парасоль» (та, що рятує від сонця, зроблена із тафти, прикрашена мереживом та китицями) і «парасоль» (та, що ховає від дощу, спочатку шкіряна і громіздка). З часом конструкцію вдосконалили: з'явилася парасоля-капель з широкими загнутими крисами, вода з якої збігала спеціальним стоком.

Сучасного вигляду «охоронці від дощу» набули лише 1852 року, коли англійський механік Самуель Фокс запатентував парасолю із залізним каркасом та спицями, покриту прогумленою тканиною. Однак деталі та матеріали «даху» зазнають змін і досі. Нейлон дедалі частіше замінює поліестер (чистий або з додаванням бавовни), прогумлений сатин (з нього миттєво стікає вода) і, звичайно, тканина з пило- і водовідштовхувальним покриттям. Завдяки використанню титанових сплавів механічні парасолі щороку стають дедалі легшими та надійнішими. Сьогодні

дамські парасольки важать трохи більш як 300 грамів, а невдовзі японці обіцяють зменшити цю вагу до 180-ти, щоб умістити їх у чохол стільникового телефону.

Але особливо піддається впливу моди сукня парасольки. Нинішнього сезону в кутюр'є знову фаворит в одязі — чорний колір, а отже, на аксесуарах вирішили відпочити душою, тобто зробити їх яскравими. Будинки моди зупинилися на «цукеркових» відтінках коричневого, червоного, зеленого, блакитного кольорів. І обов'язково з матовим чи перламутровим ефектом, щоб підкреслити ніжність і прохолоду осіннього повітря.

Моделі Донателли Версаче зачаровують своєю жіночністю: весела піскво-коричнева «шахматка» і невеликі тигрові орхідеї, що пливають біло-кремовими хвилями. Джанфранко Ферре запропонував однотонні пастельні та насичено малинові складані парасольки. Валентино презентує тростини з дрібним геометричним малюнком, отороченим контрастним кантом. Фірма «Echo» випустила

Жартома і всерйоз

«Якщо ваш чоловік почав стежити за модою, починайте стежити за чоловіком».

Костянтин МЕЛІХАН.

«Я завжди наслідую моду, тільки трохи звіддаля».

Жан ФАЙЯР.

«Моду можна придбати. Але стиль треба мати».

Една Вулмен ЧЕЙЗ.

«Жіноча мода завжди була найдорожчим різновидом обгортки».

Амброз БІРС.

«За модою встигають лише манекени».

Лешек КУМОР.

СПОРТ

У Мельбурні (Австралія) відбулися V Всесвітні ігри ветеранів спорту. Участь взяли 25(!) тисяч атлетів з 97 країн світу. Вони змагалися у 26 видах у вікових групах від 30 до 90 років.

Виступали там і представники нашої країни. Як розповів президент Всеукраїнського союзу ветеранів спорту, відомий у минулому волейболіст Володимир Іванов (переможець XIX Олімпійських ігор у Мехіко-68), українці збрали пристойний урожай нагород: шість золотих, вісім срібних та дев'ять бронзових медалей.

Ось хто здобував ці відзнаки:

Валентина Крепкіна (Київ) була перша у стрибках у довжину та потрійному, а ще виграла «срібло» в естафеті 4х100 м. Володимир Токарев (Суми) переміг на дистанції ходьби на 5 км і був другим на дистанції 20 км, Сергій Гаврась (Ромни) став чемпіоном у метанні списа. Бронзові нагороди дісталися Вікторіві Соловійову з Харкова (біг на 1 500 м) та Олександрові Третьякові (Київ) — біг на 800 м.

У важкій атлетичі порадував знаменитий Петро Базюченко (неодноразовий чемпіон світу та Європи серед ветера-

нів), котрий виступав у віковій групі 72 роки. У Мельбурні він був сильніший і в ривку, і в поштовху, здобувши «золото». Чемпіоном став також Владислав Лисенко з Кременчука. Другими були молоді «ветерани»: 35-річні Олена Ткачук із Луцька та Юрій Карпинський з Бердянська.

Чималий здобуток волейболістів. У класичному варіанті кияни Володимир Іванов, Валерій Шарубін та Серафим Синицький, виступаючи за команду (60+), об'єднавшись з трьома росіянами, стали срібними призерами. Така сама відзна-

ка дісталася представникові біч-волейболу Сергієві Телимі з Києва.

Колекцію бронзових медалей назбирали у змаганнях з класичного волейболу (55+) представники дніпропетровського клубу «Славутич» — Геннадій Грозицький, Григорій Гуменюк, Юрій Демічев, Олександр Карноухов, Борис Кревсун, Василь Трофименко та Павло Купріан.

Володимир Тимофійович Іванов відзначив високу організацію змагань. А ще теплий прийом наших атлетів представниками української діаспори в Австралії.

В. Б.

Футбол. Ліга чемпіонів. Перший груповий турнір. 5-й тур.

Група F. «Байер» (Німеччина) — «Олімпіакос» (Греція). 2:0. Хуан, 14, Шнайдер, 90.

«Маккабі» (Ізраїль, Хайфа) — «Манчестер Юнайтед» (Англія). 3:0. Катан, 40, Жутаутас, 56, Айгбені, 77.

«Манчестер Юнайтед» — 12 очок, «Байер» — 9, «Маккабі» — 6, «Олімпіакос» — 3.

Група G. «Депортиво» (Іспанія) — «Баварія» (Німеччина). 2:1. Віктор, 54, Макай, 89 — Санта Круз, 77.

«Ланс» (Франція) — «Мілан» (Італія). 2:1. Морейра, 41, Утака, 49 — Шевченко, 31.

«Мілан» — 12, «Депортиво» — 9, «Ланс» — 7, «Баварія» — 1.

Група H. «Брюгге» (Бельгія) — «Барселона» (Іспанія). 0:1. Рікельме, 64.

«Галатасарай» (Туреччина) — «Локомотив» (Росія, Москва). 1:2. Сас, 73 — Лосков, 70, Євсєєв, 75.

«Барселона» — 15, «Брюгге» — 5, «Галатасарай», «Локомотив» — по 4.

Група E. «Ювентус» (Італія) — «Фейєноорд» (Нідерланди). 2:0. Ді Вайо, 4, 69.

«Ньюкасл» (Англія) — «Динамо» (Україна, Київ). 2:1. — Спід, 58, Ширер, 69, з пенальті, Шацьких, 47.

«Ньюкасл»: Гарпер, Гриффін, О'Брайен (Бернар, 46), Брамбл (Дабізас, 27), Г'юз, Солано (Дайер, 83), Спід, Дженас, Робер, Амеобі, Ширер.

«Динамо»: Рева, Пеев, Гіоане, Гавранчич, Дмитрулін, Гусін, Белькевич, Леко (Рінкон, 71), Каддурі (Чернат, 77), Несмачний, Шацьких.

Попереджено — Гусіна, 68, Амеобі, 77.

Арбітр — Хуан Антоніо Фернандес Марін (Іспанія). У другому таймі матч обслуговував Хосе Хав'єр Лосантос Омар (Іспанія).

29 жовтня. Ньюкасл. Стадіон «Сент-Джеймс Парк». 7 градусів. 40 185 глядачів.

«Ювентус» — 10 очок, «Динамо» — 7, «Ньюкасл» — 6, «Фейєноорд» — 5.

За день до того, як ми прилетіли до Ньюкасла, далеко від нього, на півдні Англії, пройшов страшної сили ураган. Ми перехрестилися, що нас Бог милував. Однак потрясіння не уникнули, коли відбулася гра на полі чудового стадіону «Сент-Джеймс Парк».

П'ять років тому, під час першого побачення «Нью-

Фото УНІАН.

касла» та «Динамо», ця споруда вміщувала лише 30 тисяч глядачів, не було прес-центру. Тепер тут, як у Греції, є все. І на радість трибун (вони тепер здатні прийняти 50 тисяч фанів), їхній улюблений клуб узяв реванш за поразку в Києві 18 вересня нинішнього року.

Неприємно програвати взагалі, а ще неприємніше, коли команда відкриває рахунок і ні в чому не поступається суперникові. Навіть перевершує його де в чому.

Наставник «Динамо» Олексій МИХАЙЛИЧЕНКО після поединку так і сказав:

— Ми в жодному разі не заслужили поразки. Звичайно, не все в нас виходило. Але не можу нікому з моїх футболістів закинути в небажанні боротися, не шкодуючи сил. Хоча вони пропустилися багато технічного браку. А саме це насамперед заважало виконувати тактику, яку обрали на гру...

У цій зустрічі динамівці Києва були як ніколи близькі до перемоги, яка могла вивести їх достроково до наступного раунду Ліги чемпіонів. Мало того, їх цілком задовольняла нічия. Однак не сталося того, чого багатьом з нас дуже хотілося.

Гру на «Сент-Джеймс Парк» кияни розпочали доволі впевнено, подовгу контролювали м'яча, намагалися гостро контратакувати. На жаль, так тривало недовго. Часом футболісти «Ньюкасла» не давали гостям залишити власну половину поля. І саме господарі мали не одну нагоду відкрити рахунок.

Спочатку Спід після гострої флангової атаки маво не переправив м'яч у ворота Реви. А ще через кілька хвилин темношкірий довгов'язий форвард Амеобі пробив з гострого кута головою. Та на шляху м'яча

наче з-під землі «виріс» Гавранчич.

До перерви динамівці лише раз по-справжньому були близькі до успіху, коли Шацьких з десяти метрів пробив головою. Але, якщо відверто, у першій половині матчу кияни дуже рідко влучали у площину воріт суперника.

На жаль, ще не набув потрібної форми Белькевич. Чесно кажучи, Валентин у Ньюкаслі зіграв вочевидь нижче своїх високих можливостей. А коли лідер не в ударі, то досягти команді мети значно складніше.

Заради справедливості скажу, що й інші футболісти «Динамо» грали далеко не бездоганно. Особливо після того, як ... відкрили рахунок. Бракувало чіткості майже всім — Леко, Каддурі, Пееву, Дмитруліну, Несмачному...

Отже, рахунок кияни відкрили після того, як Пеев на швидкості здійснив фланговий прохід і зробив чудову передачу на Шацьких. Той ефектним ударом з ходу пробив влучно. Ми вже наголошували, що Максим останнім часом показує хороший клас.

Англійці, як і очікувалося, одразу кинулися відіграватися. Зате наші притиснулися до власних воріт, видавши ініціативу суперників.

Не варто, либонь, ще раз казати про високе вміння англіївців реалізовувати стандартні позиції. Особливо зігравувати кутові. Саме за таких обставин захист гостей не втримав Спіда, і той у падінні зблиздя пробив головою так сильно, що Рева не втримав м'яча, — 1:1.

Невдовзі динамівці мали хороший шанс вийти знову уперед. Але Шацьких, перебуваючи в чудовій позиції, влучив у Гарпера. Міг добити Леко. Та не влучив.

А тепер повернімося до перерви між таймами. У підтрибунних приміщеннях сталася подія, котра, немає сумніву, вплинула на підсумок зустрічі. Як розповів мені офіцер УЄФА, кореспондент однієї з російських пресових агенцій у Лондоні Сергій Борисов, арбітр зустрічі Хуан Антоніо Фернандес Марін, котрий на високому рівні провів першу половину, повідомив, що розтягнув пахового м'яза і не може вийти на поле.

Замість нього свисток узяв у руки резервний арбітр Хосе Хав'єр Лосантос Омар (також іспанець). І зазвучала музика вже зовсім з іншої опери. Михайличенко не захотів коментувати момент з пенальті, який, коли зважити на кінцевий епізод, можливо, було призначено правильно. Але до того Ширер провокував Гусіна (він тримав його за футболку, це підтвердили відеоповтори), і, зрештою, таки обдувив усіх цей підступний футбольний «дідуган».

Закінчення матчу динамівці провели з великим бажанням. Михайличенко зробив заміни. І саме бразилець Рінкон мав нагоду врятувати свій клуб. Під час динамівської навали Діого отримав м'яча майже біля воріт «Ньюкасла». Однак чомусь пробив не в ціль, а кудись убік.

Це був, либонь, останній шанс «Динамо», яке, на жаль, зазнало другої поразки у груповому турнірі. А «Ньюкасл» отримав певну надію поборотися за друге місце. Для цього йому потрібно неодмінно виграти в останній зустрічі в Роттердамі.

— Я дякую моїм хлопцям за самовідданість, — сказав сер Боббі Робсон. — Гадаю, що і в Нідерландах 13 листопада вони боротимуться, мов леви.

А Олексій Михайличенко вважає, що все з'ясується того самого дня в Києві, коли його команда прийматиме «Ювентус», котрий вже вирішив власні турнірні справи позитивно.

Що ж, доля «Динамо», як кажуть, у його руках. Якщо команда налаштується як слід, якщо трибуни НСК «Олімпійський» будуть заповнені шверть, тоді можна буде сподіватися на успіх.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Ньюкасл — Київ.

Дякуємо ФК «Динамо» (Київ) за допомогу в організації цього репортажу.

На знімку: фрагмент зустрічі «Ньюкасл» — «Динамо».

Тепер доля — у власних руках...

Читацький референдум

Як ми і сподівалися, ідея читацького референдуму захопила наших читачів. Нагадаємо тим, хто не в курсі. 20 вересня було оголошено про початок систематичної публікації ваших відгуків про «Голос України». Що вам подобається, а що ні? Це базове запитання, відповіді на яке ви й надсилаєте нам вже понад місяць. А ми, у свою чергу, щотижня друкуємо ваші думки про те, якою ви бачите та якою хотіли б бачити наше видання, яких тем бракує, що дратує, що захоплює.

Наприкінці року ми складемо рейтинг із п'яти тем (рубрик), які, на вашу думку, додають популярності «Голосу України», п'яти зауважень, до яких варто прислухатись, а також — п'яти пропозицій стосовно нових тем. Ті, хто ще не підключився до нашого референдуму, беріть ручку, папір і пишіть все, що про нас думаєте. На конверті має бути позначка: «ГУ» — моя газета!».

Ще раз попереджаємо: кореспонденцію з відвертими образами та лайливими словами не розглядатимемо. Чекаємо з нетерпінням на ваші листи!

«Голос...»

А може, «Слово...»?

Шановні панове! Ви чули голос газети? Ні? І я не чув. Інша справа — голос радіостанції. Чи не краще було б перейменувати газету на «Слово України»? А загалом — газета цікава і потрібна читачам. Закони, зміни до законів, висвітлення протистояння різних політичних сил — все це є на сторінках часопису. А щодо назви — подумайте, може, придумаєте щось ліпше...

З повагою,
І. КУКОБА.

Оболонь
Семенівського району
Полтавської області.

А хто у нас за кордоном?

Висловлюю зауваження: в газеті недостатньо зарубіжної інформації з перших рук. Очевидно, відсутні власні кореспонденти. Лише одна Валентина Писанська з Німеччини подає хороші кореспонденції. А ще газета друкує дуже мало листів читачів. Тільки на першій сторінці час від часу з'являються короткі гострі листи про біди-нещастя. Але ніхто, мабуть, на них не реагує. Чомусь навіть зникла рубрика «Слідами наших виступів». Іще варто запровадити рубрику «Листи виборців», де йшлося б про роботу депутатів у регіонах.

Іван КАСЬКОВ.

Вінківці
Хмельницької області.

Довідка «ГУ»: ось уже кілька років на шпальтах газети живе рубрика «Депутат в окрузі».

Субота щодня

«Шановна редакція «Голосу України»! Дякую вам за те, що ви піднесли на інший, якісніший, рівень суботній випуск газети. Було б чудово, якби у такому оформленні газета виходила щодня.

Олександр ПЕТРОВ.

Чернігів.

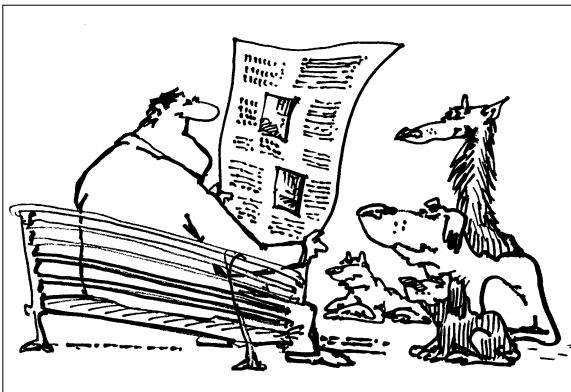
«За» і «проти»

У нас радіо немає, живемо, як у тайзі, тому звертаємося до вас із проханням. Коли ухвалюють закони, друкуйте, будь ласка, за фракціями, хто «за», хто «проти». Тоді всі ми знатимемо, хто є хто і як працюють наші депутати. Голосували, обирали, а вийшло так, що ми навіть не знаємо, хто пройшов до Верховної Ради. Списків у газеті чомусь так і не знайшли. А може, число зі списками до нас не дійшло?

Михайло ЗАТИРКА.

Скоморошки
Оратівського району
Вінницької області.

Довідка «ГУ»: список народних депутатів України за одномандатними виборчими округами надруковано в «Голосі України» від 16 квітня 2002 року, за багатомандатними — 17 квітня 2002 року.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

ОГОЛОШЕННЯ

Відкрите акціонерне товариство
«Енергостачальна компанія
«Житомиробленерго»

проводить відкритий тендер з придбання 20 тисяч однофазних електронних лічильників, ідентифікаційний код 22048622, 10014, м. Житомир, вул. Пушкінська, 32/8.
Відповідальний за проведення — Харчук Леонід Павлович, тел. (0412)-402-051, факс 402-044.
Тендерна документація надається замовнику після отримання від нього замовлення на участь у тендері.
Тендерна документація надається за адресою: 10014, м. Житомир, вул. Пушкінська, 32/8, ВАТ «ЕК «Житомиробленерго», кабінет 404. Кінцевий термін подання тендерних пропозицій: 16 година 08 листопада 2002 року.
Розкриття тендерних пропозицій буде проведено в м. Житомирі, вул. Пушкінська, 32/8 в кабінеті 312 о 10 годині ранку 11 листопада 2002 року.
Додаткову інформацію про тендер можна отримати за телефонами:
(0412) 402-080, 402-078 та 402-068.

Продається майно підприємства-банкрута
ВАТ «Сядринський льонозавод»,
що складається з таких об’єктів:

- Частина виробничого корпусу — 520 444 грн.
- Будівля вагової № 1 — 15 615 грн.
- Навіси/шохи (5 штук) — 214 913 грн.
- Будівля котельні — 59 768 грн.
- Будівля гаража площею 558 кв. м — 63 125 грн.
- Будівля гаража площею 355 кв. м — 23 404 грн.
- а також лабораторне обладнання, завантажувачі, запчастини до КПАЛ та МТА-1Л1 та інші товарно-матеріальні цінності.

За довідками звертатися за тел. в м. Чернігові (04622) 7-98-93.

Господарський суд Дніпропетровської області
(49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева,1-Б) порушив провадження у справі № Б 24/9/02 — Б/15/198/01 про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Дніпроважпапірмаш» ім. Артема», ЄДРПОУ — 00218911, юридична адреса: 49034, м. Дніпропетровськ, вул. Білостоцького,98, п/р 2600930175159 в Індустріальному відділенні «Промінвестбанку» м. Дніпропетровська, МФО 305415. Розпорядником майна призначений — Талан Ростислав Григорович ліцензія АА № 047643.

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ТОВ «Авіаком» (код ЄДРПОУ — 25265225) ліквідується. Претензії кредиторів приймаються за адресою: м. Київ, вул. Ентузіастів,1, офіс 535.

ДП «Конкорд» (код ЄДРПОУ — 30488385) ліквідується. Претензії кредиторів приймаються за адресою: м. Київ, вул. Ентузіастів,1, офіс 535.

ДП «Сіпроув» (код ЄДРПОУ — 30488370) ліквідується. Претензії кредиторів приймаються за адресою: м. Київ, вул. Ентузіастів,1, офіс 535.

ДП «Бредбридж» (код ЄДРПОУ — 31055767) ліквідується. Претензії кредиторів приймаються за адресою: м. Київ, вул. Ентузіастів,1, офіс 535.

ДП «Ланер» (код ЄДРПОУ — 31058312) ліквідується. Претензії кредиторів приймаються за адресою: м. Київ, вул. Ентузіастів,1, офіс 535.

ДП «Веленрод» (код ЄДРПОУ — 31055751) ліквідується. Претензії кредиторів приймаються за адресою: м. Київ, вул. Ентузіасів,1, офіс 535.

Господарським судом Донецької області (83000, м. Донецьк, вул. Артема, 157) постановою від 16.10.2002 р. у справі № 32/37Б визнав банкрутом Приватне підприємство «Каліта» (м. Донецьк, вул. Бороденка, 27); п/р 26003063440000 в АБ «Ікарбанк» м. Донецьк, МФО 334594 та відкрив ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено Скачко Сергія Леонідовича (ліцензія 250225, м. Макіївка, 86123 вул. Фонтанна, 1«а»,12).
Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Звіт за 3-й квартал 2002 року Державно-акціонерного спеціалізованого імпортно-експортного банку України «Укрспецімпексбанка» Звіт про прибутки та збитки			
Рядок	Найменування статті	Звітний рік 3-й квартал 2002 р.	Тис. грн. Звітний рік 2-й квартал 2002 р.
1.1	Процентний дохід	6719	5270
1.2	Процентні витрати	(1266)	(911)
1	Чистий процентний дохід	5453	4359
2.1	Комісійний дохід	249	247
2.2	Комісійні витрати	(57)	(55)
2	Чистий комісійний дохід	192	192
3	Дивідендний дохід	-	-
4	Чистий торговельний дохід	(3105)	(4082)
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	-	-
6	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій	-	-
7	Інший операційний дохід	3	3
8	Операційний дохід	2543	472
9	Загальноадміністративні витрати	(10863)	(7616)
10	Витрати на персонал	(579)	(406)
11	Прибуток від операцій	(8899)	(7550)
12	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	(724)	(306)
13	Прибуток до оподаткування	(9623)	(7856)
14	Податок на прибуток	-	-
15	Прибуток після оподаткування	(9623)	(7856)
16	Непередбачені доходи/витрати	-	-
17	Чистий прибуток/ збиток банку	(9623)	(7856)
БАЛАНСОВИЙ ЗВІТ			
Рядок	Найменування статті	Звітний рік 3-й квартал 2002 р.	(ТИС. ГРН.) Звітний рік 2-й квартал 2002 р.
АКТИВИ			
1	Кошти та залишки в НБУ	1081	1048
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ, та цінні папери, емітовані НБУ	-	-
3	Кошти в інших банках	3816	3842
4	Цінні папери на продаж	1077	1077
5	Кредити та заборгованість клієнтів	581	5199
6	Інвестиційні цінні папери	17097	22115
7	Довгострокові вкладення до асоційованих компаній і дочірніх установ	2520	2520
8	Основні засоби та нематеріальні активи	9789	18822
9	Чисті нереалізовані доходи від похідних фінансових інструментів	-	-
10	Нараховані доходи до отримання	726	3361
11	Інші активи	9416	575
12	Усього активів	46103	58559
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
13	Кошти банків	3800	3800
14	Кошти клієнтів	1287	959
15	Інші депозити	-	-
16	Боргові цінні папери, емітовані банком	-	-
17	Чисті нереалізовані витрати від похідних фінансових інструментів	-	-
18	Нараховані витрати до сплати	193	6575
19	Інші зобов'язання	14980	19616
20	Усього зобов'язань	20260	30950
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
21	Статутний капітал	25000	25000
22	Капіталізовані дивіденди	-	-
23	Акцій, що викуплені в акціонерів	-	-
24	Емісійні різниці	414	414
25	Резерви	1951	1897
26	Переоцінка основних засобів	-	7123
27	Нерозподілений прибуток	- 1522	- 6825
28	Усього власного капіталу	25843	27609
29	Усього пасивів	46103	58559
Голова Правління В.О.Головного бухгалтера		О.Г.Адлер Н.А.Дяченко	

Господарський суд Житомирської області (10000, м. Житомир, вул. Мала Бердичівська,25) порушив справу про банкрутство:
— ВАСТ «Зоря-Полісся» (с. Кропивня, Новоград-Волинського району, код 01052950, р/р 26001301935265 в Новоград-Волинській філії ПІБ, МФО 311711, номер справи — 5/70«б»).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева,1а) постановою від 15.10.02 по справі № Б 24/266/01, ЗАТ «Криворіжпівнічрудбуд», м. Кривий Ріг визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру у справі. Ліквідатором призначено — Цибульського Юрія Олександровича (ліцензія АА № 047623, 50027, м. Кривий Ріг, вул. Єсеніна,1).

Господарський суд Харківської обл. (Держпром, 8-й під, пл. Свободи,5, м. Харків, 61022) ухвалою від 17.10.2002 р. порушив справу № Б-19/158-02 про визнання банкрутом колективного сільськогосподарського підприємства «Безлюдівський» (ЄДРПОУ 01768507), вул. Левицького,28, смт. Безлюдівка, Харківський р-н, Харківська обл., р/р 26007301146 в Основ'янському від. АКБ «УСБ», МФО 351889).

Розпорядник майна Тризна О. В. (ліц. АА № 250285 від 29.01.2002 р.).
Заяви кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації.

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ,3а) порушив справу № 12/1226 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Вега», ід. код 30642805 (92434, Луганська обл. Марківський район, с. Тишківка).

Розпорядником майна призначений Сиротін Володимир Геннадійович, ліцензія № 047886 від 19.10.2001 р., 91031, м. Луганськ, вул. Оборонна, буд. 1, кв. 180.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення.

Хозяйственным судом Донецкой области (83048, г. Донецк, ул. Артема,157) 26 сентября 2002 года возбуждено дело № 3/197-Б о банкротстве КСП «Широкий», код ОКПО 00848109 текущий счет № 26005201440002 в дирекции АК АПБ г. Донецка, МФО 334248, юридический адрес: 83072, г. Донецк, ул. Квирина,1-а. Мораторий на требования кредиторов введен 26.09.02 г. Распорядитель имущества Саенко А. А., лицензия № 250260.

Претензии принимаются в течение месяца со дня опубликования.

Ліквідатор ЗАТ «Великобичківський лісохімкомбінат» оголошує про проведення повторних торгів із знижкою 25% з продажу майна банкрута, а саме:
■ будівлі, споруди, передаточні пристрої — 79 695,0 грн. в т. ч. ПДВ.
■ машини, обладнання, інвентар, майно складського обліку — 290 119,5 грн. в т. ч. ПДВ (в тому числі цистерни, колони, насоси тощо).
■ дебіторська заборгованість — 99 908,8 грн.

Торги відбудуться 18 жовтня 2002 року за адресою: 90615, Закарпатська обл., Рахівський район, смт. Великий Бичків, вул. Промислова,37.
Початок торгів: 12 год. 00 хв.
Заяви приймаються ліквідатором по 18 жовтня 2002 року до 12 год. 00 хв.

Ознайомитись з майном та особливими умовами продажу можна в робочі дні. Контактна особа для ознайомлення з майном — Тернушак Іван Миколайович.

Ліквідатор ЗАТ «Великобичківський лісохімкомбінат» арбітражний керуючий Ковальський І. І. (ліцензія серія АА № 249768 від 19.10.2001 р.).
Тел/факс: (03132) 33205, (03472) 52550, (050) 373-48-05.

Державний комітет ядерного регулювання України оголошує конкурс на заміщення вакантних посад в підрозділах центрального апарату Комітету та його територіальних підрозділах:
■ начальників відділів,
■ завідувача сектору аварійної готовності,
■ головних спеціалістів,
■ головного спеціаліста відділу регулювання радіаційної безпеки,
■ провідних спеціалістів,
■ головних спеціалістів — державних інспекторів,
■ провідних спеціалістів — державних інспекторів.

Інформація про вакантні посади, кваліфікаційні вимоги та перелік питань для перевірки знань при проведенні конкурсу публікуються в глобальній мережі Internet (на сайті Держатомрегулювання України —www.snrcu.gov.ua).

З вимогами до конкурснтів можна ознайомитися при поданні документів.
Контактний телефон: 254-34-90.

Заяви приймаються постійно за адресою: 01011, м. Київ-11, вул. Арсенальна, 9/11, кімн. 508 (ст. м. «Печерська»).

Представництво компанії **RIVERSIDE MARKETING INC**, США, код ЗКПО 21668512, повідомляє про ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців за тел.249-34-24.

Дочірнє підприємство «Торговий Дім «НК Альянс-Україна» Товариства з обмеженою відповідальністю «Альянс-Україна» (Україна, м. Київ, вул. Івана Франка, 6, код ЄДРПОУ 32049911) повідомляє про свою реорганізацію у товариство з обмеженою відповідальністю.

Господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ-27, вул. Куйбишева,1-а) порушив справу № Б26/141/02 про банкрутство ВАТ «Дніпропетровська тютюнова фабрика» 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Ленінградська,19, р/р 2600798030720, ДФ АК «Промекономбанк», МФО 306481, код 00383099.

Розпорядником майна призначено Гришина Михайла Анатолійовича, ліцензія АА № 047924. Телефон для спілкування: 37-96-17.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Черкаської області від 24 вересня 2002 р. (справа № 08/1254) ТОВ «Сушківка» с. Сушківка Уманського району Черкаської обл. визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Лагутіна Віктора Михайловича, ліцензія Серія АА № 249507 від 15.11.01.

Бажаючим придбати майно банкрута звертатися за вищевказаною адресою: м. Черкаси, вул. Смілянська, 130, тел. 63-44-76.

Концерн «Енергопромінвест», код ЄДРПОУ 30217970, зареєстрований Подільською районною державною адміністрацією в м. Києві, свідоцтво платника ПДВ № 38254840 від 26.04.99 р., повідомляє про свою ліквідацію. Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців за тел. 294-77-11, 294-95-11.

Постановою Господарського суду Черкаської області від 04 липня 2002 р. (справа № 08/810) ПП «Урожай» с. Кобриново Тальнівського р-ну Черкаської обл. визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Лагутіна Віктора Михайловича, ліцензія серія АА № 249507 від 15.11.01.

Бажаючим придбати майно банкрута звертатися за вищевказаною адресою: м. Черкаси, вул. Смілянська, 130, тел. 63-44-76.

Господарський суд м. Києва порушив справу № 24/506-б про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Ластівка» (м. Київ, вул. Іллінська, 8, р/р № 26005200002701 в Подільській філії АКБ «Київ», МФО 320401, код ЄДРПОУ 00309281).

Розпорядником майна призначено Стадника Дмитра Володимировича (ліцензія серії АА № 047811, видана Міністерством економіки та з питань Європейської інтеграції України 18.10.01 р.), адреса: м. Київ, вул. Бажова, 15/20, тел. 558-36-28.

Заяв кредиторів та осіб, що виявлять бажання прийняти участь у санації боржника, приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення. Копії заяв та доданих до них документів направляти боржнику та розпоряднику майна.

Господарський суд
Хмельницької області
(29000, м. Хмельницький,
м. Незалежності, 1) порушив
справу № 2/156-Б про бан-
крутство Спільного вироб-
ничого підприємства «Ізум-
руд» (30100, Хмельницька
обл., м. Нетішин, фактична
адреса: вул. Незалежності,
28/49, юридична адреса:
вул. Михайлова, 16/61, р/р
26000301260114 в Промін-
вестбанк м. Славути ф/я.
Нетішин, ідентифікаційний
код 14171550). Розпорядник
майна — Кунашенко Ва-
силь Іванович (ліцензія №
047951 від 18.10.2001 року).

Претензії кредиторів та
заяви санаторів прийма-
ються протягом одного мі-
сяця з дня публікації оголо-
шення.

Балансовий звіт на 1 жовтня 2002 р.		тис.грн.	
Найменування статті	На 01.10.2001.	На 01.10.2002.	
АКТИВИ			
Готівкові кошти	358	1958	
Кореспондентський рахунок в НБУ	1323	887	
Кошти в інших банках	3527	5430	
Депозити та кредити в інших банках	31776	10546	
Резерв під заборгованість інших банків	(225)	(136)	
Нетто: депозитів та кредитів в інших банках	31551	10410	
Кредити, які надані клієнтам	23473	106110	
Резерв під кредити, які надані клієнтам	(728)	(3459)	
Нетто: кредитів, які надані клієнтам	22745	102651	
Основні засоби та нематеріальні активи	5733	11835	
Зношення основних засобів та нематеріальних активів	(595)	(2225)	
Нетто: основні засоби та нематеріальні активи	5138	9610	
Нараховані доходи	399	1049	
Інші активи	438	2063	
СУКУПНІ АКТИВИ	65479	134058	
Зобов'язання			
Депозити та кредити банків	6398	7031	
Кредити, отримані від міжнародних фінансових організацій	2509	63358	
Кошти клієнтів	9068	13473	
Нараховані витрати	227	785	
Інші зобов'язання	15	515	
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	18217	85162	
Статутний капітал	47679	47679	
Емісійні різниці	778	778	
Результат поточного року	(1195)	3883	
Результат минулого року	0	(3444)	
Сукупний капітал	47262	48896	
СУКУПНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ТА КАПІТАЛ	65479	134058	

ФОТОЕТЮД

фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

ОТАКОЇ!

Низька зарплата шкідливіша від алкоголю та куріння

Низька заробітна плата провокує розвиток захворювань не менш ефективно, ніж куріння або зловживання алкоголем. Так вважають учені фінського Інституту професійних захворювань.

В експерименті взяло участь 800 співробітників одного з найбільших металургійних комбінатів Фінляндії, до того ж і механіки, і співробітники

адміністрації підприємства. Результати дослідження підтвердили припущення вчених. З'ясувалося, що найбільше проблем зі здоров'ям мали люди, в яких заробітна плата не відповідала покладеному на них навантаженню. В таких людей спостерігалися найрізноманітніші порушення — від ожиріння до захворювань серцево-судинної системи.

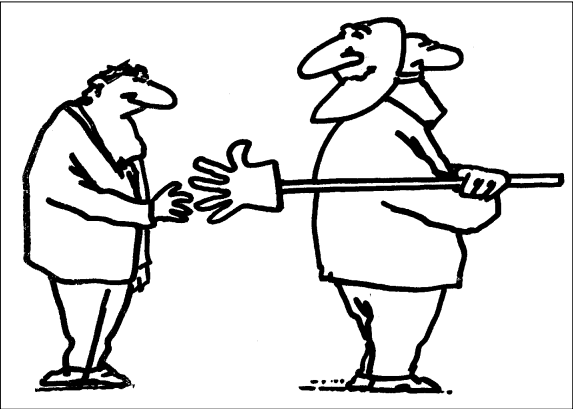
ПРОБЛЕМА

Суддю — до стовпа

Маленьке містечко Бібрка, що в Перемишлянському районі, потерпає від спраги. Донедавна вода тут була цілодобово, нині — лише двічі на день, в короткі проміжки часу. А протягом тижня Бібрку напували лише криниці, біля яких стояли довгезні черги. Така «екзекуція» пояснюється боргом громади на суму п'ять тисяч гривень. У центрі містечка на стовпі вивісили список боржників. Під першим номером — місцевий суддя. Він заборгував найбільше — понад тисячу гривень. Мешканці Бібрки оголосили йому вирок громадського осуду: ганьба!

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львівська область.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

ДАЛІ БУДЕ

Мова малюнка зрозуміліша

КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ

У Луганську відбулася презентація оригінальної книжки для дітей «Вони були такими звичайними». Це нетрадиційний погляд на підпільну молодіжну організацію «Молода гвардія». Оригінальність книги в тому, що факти і події історії викладено, точніше, зображено у вигляді малюнків. Автор ідеї і видавець «диловинки» народний депутат України Віктор Кирилов.

Спочатку йшлося про створення коміксів про «Молоду гвардію». Але люди старшого покоління засудили такий варіант. Педагоги, до речі, його не виключали. Історія в малюнках, казали вони, буде доступнішою і цікавішою для нинішніх школярів.

І ось книга вийшла і сподобалася дітям і ветеранам. Створили її

чотири автори: студент Артем Фесенко й інженер Володимир Камінський готували малюнки, журналіст Сергій Прасолов писав тексти, а сам Віктор Кирилов працював з архівними матеріалами.

Краснодонське молодіжне підпілля, яке увічнив у своєму знаменитому романі Олександр Фадєєв, сучасне підростаюче покоління сприймає як легенду. Адже дитині важко зрозуміти, що молодогвардійці не були

«суперменами». І стали героями тільки тому, що боролися «за честь і гідність своєї батьківщини». Про все, що відбувалося понад 60 років тому, сьогодні слід пояснювати з врахуванням «погоди» за віком...

А тому не треба дивуватися, якщо книгу в малюнках, видану українською і російською мовами, введуть до шкільної програми.

Алла АНТИПОВА.
Луганськ.

АЛЬТЕРНАТИВА

Корисний домовичок

А з'явився він у Рівному у вигляді домової служби, яку започаткував приватний підприємець Валерій Гусак. Її появі особливо раді самотні немічні люди та сім'ї, де з різних причин нема господаря. Адже в домовій службі є столяри, електрики, сантехніки, майстри з ремонту побутової техніки і комп'ютерів, які нададуть послугу за профілем у вашій оселі в зручний для вас час, тим паче, «домовички» працюють без вихідних. Що потреба в такій службі назріла давно, свідчить такий факт: лише за неповні два тижні існування вона надала послуги 350 рівнянам.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

ЗООХАЩІ

Нам джейрани — їм фазани

У Миколаївському зоопарку з'явилися джейрани. Сім екзотичних тварин подолали довгий шлях з Узбекистану.

Натомість ташкентці одержали від миколаївських колег пуму, фазанів і мавп. Обмін — основний спосіб придбан-

ня нових тварин для українських зоопарків, більшість яких фінансується з місцевих бюджетів у середньому на третину від мінімальних потреб.

Анатолій РОМАНЮК.
Миколаїв.

ПОБАЧЕНЕ В ДОРОЗІ

Опудало — полонинський оберіг

Якось мені довелося блукати крутосхилами вздовж села Долішній Шепіт, що на Вижниччині Чернівецької області. Бачу: на сіножатях повсюди стоять опудала — одне страшніше за інше. Навіщо, подумалося, ці страховиська в карпатській глибинці. Пшениця, овес, ячмінь тут не ростуть, тож горобців або гав відлякувати не треба. Але старожили пояснили: — Ставимо опудала, щоб віднадувати диких свиней. Якби не робили цього, худоба не мала б на зиму сіна.

Вепрячі виводки завдають великої шкоди полонинам. Уночі вони тихцем пробираються сюди і починають переривати ґрунт у пошуках смачних корінців. Після таких свинороїв сіножаті стають схожі на танкод-роми, де вправляються у майстерності важкі пан-

церники. На місцях вепрячих гульбищ перестав ростити трава. Дикі кабани дістаються навіть людських городів. Особливо полюбують вони плоди брукви та кормові буряки. А опудал свинота побоюється. Туди, де вони стоять, не поткнеться навіть найсміливіший вепр.

...Гуцулик Андрійко Капуста (його ви бачите на знімку) виготовляє в Долішньому Шепоті найстрахотливіші опудала. Підручним матеріалом для них є старі хатні речі — сардаки, гачі, кожухи, кептарі, зітлілі куфайки, діряві капелюхи та іржаві тазики або відра. А решта — справа дитячої уяви та фантазії. Полонину його батьків дикі кабани обходять десятою дорогою. І хочеться порозкошувати на буйних отавах, та опудала відлякують.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

фото автора.

Нова скарбниця і статус «гнізда Гіреїв»

МУЗЕЇ

Своє 85-ліття відзначив Музей історії кримських татар при ханському палаці Бахчисарайського історико-культурного заповідника. В день ювілею музей отримав статус національного. Це дало змогу включити Бахчисарайський ханський палац до переліку закладів загальнодержавного і світового значення.

Сьогодні тут широко представлено найперші експонати з фондів Бахчисарайського «гнізда Гіреїв». Крім коштовних

предметів старожитностей, зібраних першим директором музею Усеїном Боданінським, чимало місця займають

унікальні історичні цінності, подаровані музею любителями і відомими колекціонерами старовини: численні археологічні знахідки, середньовічні кальяни, давні раритетні книги, картини, вишиті золотом хустки.

Та навіть така широка експозиція продемонструвала лише п'ять відсотків усіх багатств

кримськотатарського фонду, в якому зберігається нині понад 120 тисяч старовинних унікальностей. Невдовзі вони стануть експонатами нового музею археології печерних міст південно-західного Криму, який зберігатиме, зокрема, й старожитності ханського палацу.

Віктор ХОМЕНКО.
Крим.

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія:
Леонід БРОВЧЕНКО,
Анатолій ГОРЛОВ,
Сергій ДЕМСЬКИЙ,
Віталій ЖЕЖЕРА,
Іван ІЛЛЯШ,
Світлана ПИСАРЕНКО,
Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописи не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників —
40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети
«Голос України»
Зам. 0311201.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: <http://uamedia.visti.net/golos>